

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Λάρκος Λάρκου

ΤΟ ΔΙΠΛΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ:

ΔΥΟ ΚΡΑΤΗ, ΔΥΟ «ΑΟΖ»

Εξελίξεις, αναλύσεις για την περίοδο 2018-2019

Λευκωσία, Ιούνιος 2019

Περιεχόμενα

1. Το μυστικό του Βενιαμίν
2. Χορεύοντας με τους Νίκους...
3. Ανατροπές στη μάχη για τις «Προεδρικές»
4. Ευρωεκλογές στη σκιά του 2023
5. ΑΟΖ, με τι κόστος;
6. Έχουν εκπλήξεις οι Ευρωεκλογές;
7. Το τέλειο άλλοθι!
8. Ομοσπονδιακή λύση και ευρωπαϊκές προεκτάσεις.
9. Δεκαπέντε χρόνια στο παρά πέντε!
10. Ο Γκουτέρες πήρε την πέννα του!
11. Ραντεβού στα τυφλά. Με τον Νετανιάχου;
12. Πιάνει ο Τιτανικός Μαρί;
13. Η τελευταία ταχυδρόμος
14. Η χαμένη τιμή των πρακτικών
15. Μια σύνοδος από πορσελάνη
16. Νεποτισμός και πατριδοκαπηλεία
17. Ρεσιτάλ σε μια «πόλη που πετά...»
18. Η αβάστακτη ελαφρότης...
19. Μύθοι και αλήθειες για τους S300
20. Τρεις σχολές, η εξής μια...
21. Η πυξίδα και το θράσος...
22. Το Πλαίσιο Γκουτέρες χωρίς «διπλή ανάγνωση»...
23. Τις πταίει;
24. Χουλούς Τσαλάρ Ιμπραϊμ, ένας μεγάλος κύπριος...
25. Η κρυφή γοητεία της «διπλής διχοτόμησης»
26. Νευρικές κινήσεις στο Αιγαίο
27. Ναυάγιο πίσω από τις κουρτίνες
28. Μπάρμπαρος, χωρίς (μια) γροθιά!
29. Οπτασίες δια της τεθλασμένης
30. Τακτικισμοί στα όρια του γκρεμού.
31. Δημοσκοπήσεις χωρίς γατοτροφή.
32. Αμάν, Ανάν!
33. Η ασφάλεια στις νέες συνθήκες.
34. Έγκλημα και Συμφιλίωση
35. Ο Ν. Κοτζιάς σε δύο κύκλους
36. Γλωσσικά και παράξενα

37. Με Λουτ στο άγνωστο μίλι
38. Αυτός ο άγνωστος γείτονας...

Εισαγωγικά

Οι αναλύσεις γύρω από τις εξελίξεις στο κυπριακό άλλαξαν περιεχόμενο την τελευταία διετία. Η, υπό τον ΟΗΕ, διαπραγμάτευση έχει τερματιστεί.

Είναι ολοφάνερο ότι το παρόν αδιέξοδο δεν αφορά κάποια «στιγμαία» διαφορά στο τραπέζι των συνομιλιών. Αντίθετα: το αδιέξοδο είναι στρατηγικής μορφής, και, κατά συνέπεια, η κατάσταση οδηγείται σε ακόμα πιο επικίνδυνες ατραπούς, με την πιθανή αποχώρηση των δυνάμεων της UNFICYP στο τέλος του 2019.

Η επισκοπούμενη περίοδος 2018 και 2019 περιέχει μεγάλες δόσεις από σκόπιμη παραπλάνηση της κοινής γνώμης.

Είναι η περίοδος της προετοιμασίας της για να αποδεχθεί ότι το υπάρχον status quo είναι η καλύτερη «λύση».

Η αντίφαση: την ίδια περίοδο που «σβήνει» το κυπριακό, απογειώνεται το παιχνίδι με τα «χρυσά διαβατήρια» της Κυπριακής Δημοκρατίας!

Το όραμα της μιας Κύπρου, αντικαθίσταται από «πύργους» διγλωσσίας. Μια πόλη πετά, σε μια Κύπρο στα δύο!

Είναι η περίοδος του πιο χυδαίου πολιτικού τυχοδιωκτισμού!

Λάρκος Λάρκου

Ποτέ άλλοτε στην ιστορία του κυπριακού, δεν συσσωρεύτηκαν τόσα πολλά σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα. Μηδέν συνομιλίες στο κυπριακό, ερευνητικές γεωτρήσεις από την Τουρκία, αναφορές σε άνοιγμα της περικόλειστης πόλης της Αμμοχώστου, δηλώσεις, συμπεράσματα, ψηφίσματα.

Πίσω από τη νέα φάση του κυπριακού αδιεξόδου, οι πρωταγωνιστές καταθέτουν τις υπογραφές τους:

Ο Ν. Αναστασιάδης οδήγησε τις διακοινοτικές συνομιλίες σε πλήρες αδιέξοδο. Εγκατέλειψε το 2017 το σημαντικό πλαίσιο λύσης με το όνομα «Πλαίσιο Γκουτέρες». Έκτοτε με διάφορες μανούβρες σαμποτάρει κάθε σενάριο για επανέναρξη των συνομιλιών. Ο λόγος που σήμερα δεν διεξάγονται συνομιλίες, είναι το γεγονός πως ουδείς στον ΟΗΕ γνωρίζει τι θέλει και εξαιτίας αυτού η κ. Λουτ δεν συγκαλεί συνομιλίες. Με βάση τη θεωρία των παιγνίων, προφανώς εκτιμά ότι θα του βγει η υπόθεση με το φυσικό αέριο και έτσι θα αντικαταστήσει τις επιπτώσεις από τη «μη λύση», με τις έρευνες και τα ωφέλη από τα κοιτάσματα φυσικού αερίου. Πού βασίζει αυτήν την αιθαιροβάμονα σκέψη του; Μάλλον στην επιρροή που, εσχάτως, ασκεί πάνω του ο Β. Νετανιάχου. Εκτιμά ότι έχει καλύψει τα νώτα του με τη στήριξη του εβραϊκού λόμπι, θεωρώντας ότι αυτό εξυπηρετεί τη «νέα στρατηγική» του...

Ο ισραηλινός πρωθυπουργός Β. Νετανιάχου, εισήλθεν εσχάτως στην «περιήγηση» του κυπριακού. Η συνεργασία Κύπρου-Ισραήλ στο πλαίσιο διάφορων «τριμερών» συναντήσεων, έδωσε χαμόγελα στη Λευκωσία. Τα χαμόγελα, ωστόσο, δεν μπορούν να κρύψουν την ουσία, ότι το Ισραήλ ήταν και παραμένει ένας επιθετικός αντίπαλος της ομοσπονδιακής λύσης στο κυπριακό, όπως την προνοούν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Λύση σημαίνει εξομάλυνση της κατάστασης στην Α. Μεσόγειο, μη λύση σημαίνει εμπόδια στην τουρκική εξωτερική πολιτική. Το Τελ Αβίβ επιθυμεί μια κατάσταση πραγμάτων ως έχει διαμορφωθεί σήμερα για να προωθεί την διπλή πολιτική του στο νησί: επενδύσεις και απ' ευθείας αεροπορική σύνδεση με το τουριστικό χωριό Βουκολίδα στην κατεχόμενη Κύπρο, ταυτόχρονα επαφές ελεγχόμενου χαρακτήρα με τη Λευκωσία και την Αθήνα. Στην Βουκολίδα οι

επενδύσεις, τα ξενοδοχεία και οι υποδομές. Στους ε/κ, μερικές πληροφορίες για τα τεκταινόμενα στην Κυπριακή ΑΟΖ με ολίγη γαρνιτούρα, από κατά φαντασία «γιγαντισμό»! Το εβραϊκό λόμπι, όπως είναι πασίγνωστο, δουλεύει μόνο για το Ισραήλ και παρεμπιπτόντως μπορεί να δίνει κάτι στη Λευκωσία, όπως μερικές μεσολαβήσεις για συναντήσεις με αξιωματούχους στην Ουάσιγκτον, φτάνει αυτές να μην επηρεάζουν τη «διπλή» τακτική του στο κυπριακό.

Στόχος κάθε «τριμερούς» (Ισραήλ, Κύπρος, Ελλάδα), ήταν η δημιουργία μιας άτυπης συνεργασίας με αδήλωτο στόχο τον αποκλεισμό της Τουρκίας από τις διαβουλεύσεις γύρω από τους αγωγούς. «Ευγενής», πλην ανεδαιφικός στόχος, καθ' όσον η Λευκωσία έχει «θεοποιήσει» τη σημασία του εβραϊκού λόμπι, και έχει υποτιμήσει την ικανότητα της Τουρκίας να υλοποιεί τις δικές της αποφάσεις.

Το ζήτημα του διαμοιρασμού των εσόδων από το φυσικό αέριο παραμένει ένα (ακόμα) αγκάθι που προκαλεί ρωγμές και εντάσεις. Το κεφάλαιο αυτό είχε κλείσει με σχετική σύγκλιση στις συνομιλίες ανάμεσα στον Δ. Χριστόφια και τον Μ. Α. Ταλάτ: τα έσοδα από την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου θα πηγαίνουν στην ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα, και, στη συνέχεια για τις ανάγκες των δύο πολιτειών, σε ποσοστό 80% στην ε/κ και το 20% στην τ/κ πολιτεία. Αυτή η σύγκλιση αχρηστεύτηκε με τις μανούβρες Αναστασιάδη για να κάνει συνομιλίες από «μηδενική» βάση.

Στο εσωτερικό της τ/κ κοινότητας εξελίσσεται η μάχη για την επόμενη ημέρα. Ο Μ. Ακιντζί, δείχνοντας μια σπάνια, για κύπριο πολιτικό, ηγετικότητα, παραμένει συνεπής υποστηρικτής της ομοσπονδακής λύσης. Εσχάτως παράξενες συμμαχίες εξελίσσονται με στόχο την αποδόμησή του, ενόψει των εκλογών για την ηγεσία της τ/κ κοινότητας τον Απρίλη του 2020. Η «μυστική» συνάντηση/δείπνο του Ν. Αναστασιάδη με τον «υπεξ» των τ/κ Κ. Όζερσάου στις 4 Ιουνίου (που είδε το φως της δημοσιότητας στις 18 Ιουνίου), είχε ως κύριο πιάτο τον παραγκωνισμό Ακιντζί και την προώθηση της λύσης των «δύο κρατών» εντός ΕΕ. Η Άγκυρα σχολίασε θετικά τη συνάντηση, άλλωστε, ευνοεί την αλλαγή στην ηγεσία των τ/κ, επειδή ότι ο Μ. Ακιντζί είναι «ξεροκέφαλος», σε αντίθεση με τον «ευέλικτο» Κ. Όζερσάου.

Η Τουρκία με την ερευνητική δραστηριότητα του «Φατίχ» και του «Γιαβούζ» επιχειρεί γεωτρήσεις στην ΑΟΖ της Κύπρου, επιφέροντας κτύπημα στον αδύναμο κρίκο της «τριμερούς». Οι πιο πάνω έρευνες δείχνουν ότι έχει χαθεί η κοινή λογική: η λύση του κυπριακού προηγείται και τα άλλα έπονται σε

συνθήκες σταθερότητας και συνεργασίας. Υπάρχει κανείς που δεν μπορούσε να προβλέψει τις ενέργειες της Τουρκίας με τη διαπραγμάτευση για την επίλυση του κυπριακού κυριολεκτικά στην στρατόσφαιρα; Υπάρχει κανείς που να μην διάβαζε τις αλληπάλληλες δηλώσεις του εκπροσώπου τύπου του τουρκικού υπουργείου εξωτερικών επί του συγκεκριμένου;

Ο Ν. Αναστασιάδης άλλαξε τη φυσική ροή των πραγμάτων (επίλυση, σταθεροποίηση, αξιοποίηση φυσικού αερίου) και σήμερα η Κύπρος πληρώνει βαρύτατο τίμημα-διπλή διχοτόμηση στο έδαφος και στη θάλασσα. Ποιος ε/κ πολιτικός, (με ελάχιστες εξαιρέσεις) προέβλεψε εξελίξεις, καθοδήγησε πολιτικές και πέτυχε έναν σημαντικό στόχο; Οι, κατά κανόνα, Επιμηθείς καταγγέλλουν, για να κρύψουν την γύμνια τους. Με ελάχιστη αξιοπιστία εκτός, αλλά με συγκεντρωτισμό και έλεγχο των ειδήσεων εντός, επιχειρούν να εγκλωβίσουν την κοινή γνώμη στο «αφήγημα» μιας (ακόμα) «ηρωϊκής» ήττας των ε/κ.

Ο Ε. Βενιζέλος διάβασε (1931) την ε/κ ελίτ με μοναδική ακρίβεια. Γι' αυτό μάς προτείνει: «η φρόνησις, η διορατικότητα, η επαφή με την πραγματικότητα, ιδού τι θα μάς βοηθήσει θετικά να επανορθώσωμεν ότι είναι επανορθώσιμον...». Όσοι αμφιβάλλουν για τη σημασία της ρήσης αυτής του Ε. Βενιζέλου, μπορούν να δούν την Βουκολίδα. Ωφελεί τη «φρόνηση», και κυρίως, τη «διορατικότητα»...

ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΙΚΟΥΣ...

16 Ιουνίου 2019

Το κυπριακό δύο χρόνια μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στο Κρανς Μοντάνα βρίσκεται σε στρατηγικό αδιέξοδο. Σε τρία σημεία: πρώτο, το «κλασσικό» κυπριακό και οι μη συνομιλίες για δύο χρόνια, δεύτερο, οι εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ, και, τρίτο, το σενάριο της κήρυξης του κυπριακού ως «άλυτου» προβλήματος, με σοβαρό ενδεχόμενο την αποχώρηση της ειρηνευτικής δύναμης του ΟΗΕ (ΟΥΝΦΥΚΥΠ) από το νησί στο τέλος αυτής της χρονιάς. Τα τρία σημεία σε ειδικότερη ανάλυση:

1. Το «κλασσικό» κυπριακό. Θυμίζω ότι ο Ν. Αναστασιάδης σηκώθηκε και έφυγε από το Μοντ Πελεράν (2016), μόλις παρέλαβε από τον Μ. Ακιντζί χάρτη για την επίλυση του εδαφικού. Θυμίζω, επίσης, ότι όταν ο ΓΓ του ΟΗΕ στον Κραν Μοντάνα (30 Ιουνίου 2017) παρουσίασε στα μέρη μια πολύ σοβαρή πρόταση λύσης (γνωστή ως «πλαίσιο Γκουτέρες»), τα τίναξε όλα στον αέρα για να σκοτώσει τη διαπραγματευτική διαδικασία, ενώ ο τ/κ ηγέτης ζήτησε να εξελιχθεί το ίδιο πλαίσιο σε «στρατηγική συμφωνία». Τι έγινε στο ενδιάμεσο διάστημα; Ο Ν. Αναστασιάδης επιδόθηκε σε μια τρελή κούρσα παραπλάνησης της κοινής γνώμης, η οποία περιελάμβανε τα εξής:

πρώτο, το 2018 μιλούσε για δύο «πλαίσια Γκουτέρες», αυτό της 30^{ης} Ιουνίου, και ένα άλλο της 4^{ης} Ιουλίου. Ο ΓΓ τον διέψευσε σε όλες τις εκθέσεις του προς το ΣΑ, μιλώντας μόνο για αυτό της 30^{ης} Ιουνίου 2017.

δεύτερο, ανακάλυψε το 2018 ότι προτιμά την «αποκεντρωμένη ομοσπονδία», από αυτήν που ο ίδιος συμφώνησε με τον Μ. Ακιντζί το προηγούμενο έτος, φορτώνοντας το ομοσπονδιακό κράτος με δέκα νέες αρμοδιότητες!

τρίτο, ανακάλυψε ότι «χάθηκαν» πρακτικά του ΟΗΕ και άρχισε μια συζήτηση για την ανεύρεσή τους. Κανένα πρακτικό ούτε χάθηκε, ούτε βρέθηκε. Ήταν όλα παιχνίδια για να «διαχειρίζεται» την επιλογή της ακινησίας.

τέταρτο, παρά το γεγονός ότι ο ΓΓ του ΟΗΕ έδωσε κατευθύνσεις για το πώς εννοεί την αποτελεσματική συμμετοχή των τ/κ στην κεντρική κυβέρνηση, ο Ν. Αναστασιάδης έκανε πίσω από τις συγκλίσεις που συμφώνησε με τον Μ. Ακιντζί, και έτσι, το συμφωνημένο το 2017 κεφάλαιο της διακυβέρνησης, πρακτικά δεν υφίσταται.

Όλα όσα ανακάλυψε μετά το Κραν Μοντάνα τα έχει «ξεχάσει». Πλέον δεν μιλά για «αποκεντρωμένη», ούτε για τα «πρακτικά», ούτε για δύο «πλαίσια». Έπαιξαν το ρόλο τους, τα πέταξε στον κάλαθο των αχρήστων, και, βεβαίως, κανένας δημοσιογράφος δεν θα του θέσει τέτοιο ερώτημα. Την ίδια στιγμή, έχοντας την στήριξη από την πλεοψηφία των ΜΜΕ δηλητηρίασε την κοινή γνώμη με παραμύθια. Η βλάβη φαίνεται να μοιάζει, ιδιαιτέρως σοβαρή.

2. Στην ΑΟΖ, οι εξελίξεις αποκτούν πιο απρόβλεπτη μορφή. Το τουρκικό ερευνητικό σκάφος «Πορθητής» διεξάγει έρευνες στα 70 χιλιόμετρα ανοικτά της Πάφου-περιοχή «Φοινίκη». Το δεύτερο ερευνητικό σκάφος, «Χαβούζ, κινείται στην άλλη άκρη του νησιού, στα ανοικτά της χερσονήσου της Καρπασίας. Οι εντυπώσεις της πρώτης περιόδου, μετά τις συμφωνίες με την Αίγυπτο και το Ισραήλ, έφεραν στη Λευκωσία χαμόγελα. Ο Ν. Αναστασιάδης εκτιμά ότι με άλυτο το κυπριακό και με διαλυμένο διαπραγματευτικό τοπίο, θα του βγει το παιχνίδι. Πρόκειται περί αυταπάτης, πρώτο, γιατί έχει βάλει τον πήχυ πολύ πέρα από τα όρια της λογικής, δεύτερο, γιατί οι προσβάσεις του, υπό δίωξιν, Νετανιάχου έχουν περιορισμένη εμβέλεια, και, τρίτο, ότι οι συμμαχίες οικοδομούνται πάνω σε κοινά συμφέροντα, και όχι (μόνο) πάνω στην επίκληση του δικαίου της θάλασσας.
3. Σε συνδυασμό με τα πιο πάνω, υπογραμμίζω το σοβαρό ενδεχόμενο να έχουμε στο τέλος αυτού του χρόνου το «τέλος εποχής» για την παρουσία της ΟΥΝΦΥΚΥΠ στην Κύπρο. Η επόμενη Έκθεση του ΓΓ για το θέμα θα υποβληθεί γύρω στις 10 Ιουλίου με την ψηφοφορία να διεξάγεται στο τέλος του ίδιου μήνα. Ο αν. αντιπρόσωπος των ΗΠΑ στον ΟΗΕ Τ. Κόεν στις 29 Ιανουαρίου 2019 δήλωσε ότι «οι διαιωνιζόμενες ειρηνευτικές αποστολές είναι απαράδεκτες. Η ΟΥΝΦΥΚΥΠ και η γενική παρουσία των ΗΕ στην Κύπρο δεν μπορεί να υποκαταστήσουν ή να αποτελέσουν μέρος ενός τοπίου που στερείται δρόμου προς μια πολιτική λύση. Προσβλέπουμε στην έκθεση του ΓΓ σχετικά με το θέμα αυτό».

Η Γιούρι Κιν (Διευθύντρια Νοτίου Ευρώπης στο αμερικάνικο ΥΠΕΞ) πήρε τη σκυτάλη από τον Τ. Κόεν. Αφού χαρακτήρισε τις διαπραγματεύσεις στο κυπριακό μετά το Κρανς Μοντάνα «αρκετά πεθαμένο μέτωπο», σημείωσε «οι ΗΠΑ θεωρούν ότι οι ειρηνευτικές επιχειρήσεις του ΟΗΕ πρέπει να υποστηρίζουν και όχι να υποκαθιστούν την πολιτική διαδικασία, ενώ πρέπει να έχουν στρατηγική εξόδου...τα χρήματα των φορολογουμένων είναι πολύτιμα και δεν μπορούμε να συνεχίζουμε να πληρώνουμε υποστηρίζοντας αυτή τη διαδικασία...» («Καθημερινή», 9 Ιουνίου 2019)

Το σοβαρό ενδεχόμενο αποχώρησης της ΟΥΝΦΥΚΥΠ δημιουργεί μείζον ζήτημα για την εποπτεία της «ουδέτερης ζώνης», η οποία καταλαμβάνει το 3% του συνολικού εδάφους της νήσου. Το σκηνικό μετά από αυτή την εξέλιξη δεν μπορεί να προβλεφθεί, συνεπώς κάθε σενάριο είναι μέσα στις πιθανότητες να συμβεί.

Στο πυρήνα αυτών των εξελίξεων βλέπουμε την αδιαφορία της ε/κ ηγεσίας από τις επιπτώσεις από το σημερινό αδιέξοδο. Αναμφίβολα η αποχώρηση της ΟΥΝΦΥΚΥΠ συνιστά ένα πολύ χειροπιαστό δείγμα γραφής για το πώς θα είναι η Κύπρος την επόμενη ημέρα. Ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Νίκος Χριστοδουλίδης καθοδηγούν τα πράγματα στη λύση με το «σωστό» περιεχόμενο. Ωστόσο, το status quo, δεν θα τους κάνει το χατήρι: το status quo αλλάζει στο Κτήμα Μακέντζυ, το status quo γίνεται θρύψαλα στην ΑΟΖ μας, το status quo καταρρέει με την αποχώρηση της ΟΥΝΦΥΚΥΠ...

ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΙΣ «ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ», 9 Ιουνίου 2019

Η τ/κ κοινοτητα εισέρχεται σε περίοδο ζυμώσεων για τις «προεδρικές» εκλογές του Μαΐου 2020. Πρόσωπα, σχήματα και παίκτες, μετρούν δυνάμεις και διατυπώνουν τις σκέψεις τους. Η αρχή έγινε με την ανατροπή της «κυβέρνησης» συνασπισμού υπό τον Τ. Ερχιουρμάν (ηγέτη του σοσιαλδημοκρατικού ΡΤΚ) και τον Κ. Όζερσάυ (ηγέτη του κεντροδεξιού Κόμματος του Λαού, ΚτΛ). Ο Κ. Όζερσάυ διέβη τον Ρουβίκωνα και δημιούργησε νέες ισορροπίες. Στις 27 Μαΐου σχηματίζεται νέος συνασπισμός εξουσίας ανάμεσα στο δεξιό «Κόμμα Εθνικής Ενότητας» (ΚΕΕ) και το κεντροδεξιό «Κόμμα του Λαού».

Ο πρόεδρος του ΚΕΕ Ε. Τατάρ δήλωσε «ευτυχισμένος» από την αλλαγή γιατί «εμπιστευόμαστε στο κυπριακό τον Κουντρέτ Όζερσάι, ο οποίος ως «υπουργός εξωτερικών εκτέλεσε επάξια τα καθήκοντά του». Από τη δική μου πλευρά ο Κουντρέτ Όζερσάι δήλωσε ότι «ο ίδιος εμπιστεύεται τον Ερσίν Τατάρ»,

εκτιμώντας ότι «γι' αυτό είναι πολύ ψηλές οι πιθανότητες επιτυχίας στον οικονομικό τομέα».

Η 27η Μαΐου σηματοδοτεί μιαν ουσιώδη αλλαγή στα πολιτικά πράγματα της τ/κ κοινότητας. Η στροφή Όζερσάυ είναι ένα «σήμα» ότι θα τρέξει στις επόμενες «προεδρικές» ως κοινός υποψήφιος ΚΕΕ-ΚτΛ. Ο δε, «συμπαίκτης» του στην ανατροπή, Ε. Τατάρ, ήδη έλαβε τη θέση του «πρωθυπουργού».

Μέσα σε αυτό το πνεύμα, στις 3 Ιουνίου οι δύο κεντρικοί πρωταγωνιστές παρουσιάζουν τις σκέψεις τους:

Μ. Ακιντζί: «Το μόνο ρεαλιστικό μοντέλο λύσης που μπορεί να γίνει αποδεκτό από όλες τις πλευρές είναι η ομοσπονδιακή λύση... Ό,τι και να συμβεί εμείς δεν πρέπει να εγκαταλείψουμε αυτή τη σωστή και δίκαιη στάση μας. Δεν έχω πρόθεση, όσο είμαι σε αυτή τη θέση, να επιτρέψω σε κάτι τέτοιο να συμβεί. Η μεγαλύτερη δύναμη σε αυτό το θέμα, είναι η δική σας εμπιστοσύνη».

Ερσίν Τατάρ («πρωθυπουργός»): «Η συνάντηση στην Κ/πολη (με Ερτογάν, Οκτάυ, Τσαβούσογλου) ήταν θετική και εποικοδομητική, στόχος είναι η ΓΔΒΚ μαζί με την Μητέρα Πατρίδα Τουρκία, να γίνει μια αναπτυγμένη χώρα και να υπάρξει ένα δίκαιο αποτέλεσμα στα θέματα του κυπριακού και των ερευνών για υδρογονάνθρακες».

Προηγουμένως ο Ε. Τατάρ έσπευσε να καρφώσει τον Μ. Ακιντζί ως μη αρεστό στην Άγκυρα. Απαντώντας σε ερώτηση εάν πιστεύει ότι στο κυπριακό ο τ/κ ηγέτης δεν ακολουθούσε μια πολιτική σε διαβούλευση με την Τουρκία, απάντησε ότι «σίγουρα υπήρχε διαβούλευση αλλά από καιρού εις καιρόν ακούγονταν διαφορετικά πράγματα. Γνωρίζετε τις δηλώσεις Τσαβούσογλου, κατά τις οποίες ο Τούρκος ΥΠΕΞ είπε ότι θα μπορούσε να υπάρξει μια συμφωνία στη βάση της ομοσπονδίας, αλλά θα πρέπει να έρθουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και εναλλακτικές ιδέες. Και εμείς αυτό πιστεύουμε. Ο κ. Ακιντζί λέει συνεχώς ότι είναι πιο πολύ υπέρ μιας συμφωνίας στη βάση της ομοσπονδίας. Γι' αυτό πιστεύω ότι αυτό θα πρέπει να το ρυθμίσουμε λίγο».

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο ο Μ. Ακιντζί δεν μένει με σταυρωμένα τα χέρια και οργανώνει τη δική του επιχειρηματολογία με κεντρικό στόχο τη διεκδίκηση δεύτερης θητείας στην ηγεσία της κοινότητάς του. Σε μήνυμά του στις 3 Ιουνίου, παραμονή της γιορτής του Μπαϊράμ υπογράμμισε: «Όπως σας υποσχέθηκα, προσπάθησα με όλες μου τις δυνάμεις για να έρθει στο νησί μας η ειρήνη και η ευημερία, να μην ζήσουμε ξανά τον πόνο του παρελθόντος. Παρ' όλη αυτή την προσπάθεια, η Διάσκεψη στο Κραν Μοντάνα έληξε χωρίς αποτέλεσμα. Γι' αυτή την αρνητική εξέλιξη καθοριστικό ρόλο έπαιξε η στάση της ε/κ ηγεσίας. Από τότε μέχρι σήμερα, σχεδόν δύο χρόνια, έχουμε γίνει μάρτυρες μιας συμπεριφοράς κλυδωνισμού της ε/κ πλευράς. Κάποτε μιλούν

πίσω από κλειστές πόρτες για λύση δύο κρατών, σύμφωνα με πληροφορίες μας, μετά μάθαμε ότι λένε «δεν είπαμε κάτι τέτοιο, ίσως συνομοσπονδία». Μετά μπέρδεσαν για τα καλά τα πράγματα μιλώντας μια για «χαλαρή ομοσπονδία» και την άλλη για «αποκεντρωμένη». Και σαν να μην έφτανε αυτό επέδειξαν μια συγκεκριμένη στάση απόρριψης και αμφισβήτησης της πολιτικής μας ισότητας, ως βασικής παραμέτρου. Την στιγμή που θα κολλήσουμε σε ένα στόχο που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, που είναι εκτός παραμέτρων του ΟΗΕ, είναι ξεκάθαρο το τί θα συμβεί. Θα βολέψουμε την αδιάλλακτη ε/κ ηγεσία. Θα βρουν ευκαιρία να λένε ακόμα πιο δυνατά ότι η τ/κ πλευρά και η Τουρκία είναι αυτές που δεν θέλουν λύση».

Τι κάνει η ε/κ ηγεσία με βάση αυτές τις εξελίξεις; Ο Ν. Αναστασιάδης επιθυμεί να μπουν οι τ/κ σε εκλογικούς ρυθμούς το γρηγορότερο δυνατό, και έτσι να προωθεί ευκολότερα το «όραμά» του για τρίτη πενταετία με το κυπριακό στα αζήτητα της διεθνούς κοινότητας. Ο Ν. Αναστασιάδης δεν επιθυμεί την παρουσία του Μ. Ακιντζί στο τιμόνι της τ/κ ηγεσίας: πρώτο, επεχείρησε δύο φορές συνομιλώντας με τον Μ. Τσαβούσογλου να τον θέσει στο περιθώριο, δεύτερο, γνωρίζει ότι ο Μ. Ακιντζί διαθέτει υψηλού επιπέδου αξιοπιστία σε όσους ασχολούνται με το κυπριακό στο διεθνές πεδίο, σε αντίθεση με τη μηδενική δική του, και, τρίτο, με βάση την πολιτική της μη λύσης που ακολουθεί, τού πάει γάντι ένας «επίγονος» της ντενκτασικής σχολής στην ηγεσία των τ/κ.

ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ 2023

2 Ιουνίου 2019

Οι Ευρωεκλογές ελάχιστο ενδιαφέρον είχαν για τους συγγραφείς σεναρίων στο Προεδρικό. Γι' αυτό και τις οργάνωσαν με τον «τρόπο του 2023», δηλαδή διεξήγαγαν μια καμπάνια κομμένη και ραμμένη στη γραμμή του Ν. Αναστασιάδη για τρίτη προεδρική θητεία. Η εφαρμογή της έδειξε την πλήρη «υπόκλιση» της ηγετικής ομάδας στον ΔΗΣΥ, και προσωπικά του Α. Νεοφύτου, στους προεδρικούς σχεδιασμούς. Η καμπάνια γέμισε εθνικολαϊκίστικες κορόνες. Υπογραμμίζω τον σχεδιασμένο εξοβελισμό της «κληριδικής σχολής», (με εξαίρεση την αξιοπρεπή στάση της Κ. Κληρίδη), ώστε το πλέγμα των δυνητικών συμμάχων γύρω από τον Ν. Αναστασιάδη στις διεργασίες για το 2023 να έχει τον πρώτο λόγο. Οι δυνάμεις αυτές με τις οποίες το Προεδρικό έχει καταστεί προνομιακός συνομιλητής (απ' ευθείας ή με αντιπροσώπους), έχουν ονοματεπώνυμο: Ο Αρχιεπίσκοπος, το ΕΛΑΜ, διάφορες προσωπικότητες που βλέπουν το άστρο τους να σβήνει, μέρος της ηγεσίας κομμάτων υπό κατάρρευση, διάφοροι εκκλησιαστικοί παράγοντες,

όπως ο Πάφου Γεώργιος- με τον καθοριστικό του ρόλο στις Ευρωεκλογές-, ιδιαίτερα στην επαρχία «του» και βεβαίως με τις «έμμεσες» αγορές πακέτων από μετοχές σε διάφορα ΜΜΕ.

Στόχος αυτής της στρατηγικής είναι η δυνητική συγκρότηση μιας νέας δεξαμενής ψήφων η οποία θα έχει ως στόχο το να ξεπερνά το 50%, είτε σε συνεργασία πρώτου γύρου, είτε αφού καταγράψουν τα ποσοστά τους, να συναντηθούν στο δεύτερο.

Ο Α. Νεοφύτου διεξήγαγε την πιο αναχρονιστική εκλογική καμπάνια των τελευταίων ετών, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις επιθυμίες του Προεδρικού. Αποδέχθηκε με τον πιο φθηνό τρόπο το νέο του ρόλο: πρακτικά αυτόν του «αντιπροέδρου» του ΔΗΣΥ. Στοχοποίησε με διάφορες ασυναρτησίες την υποψηφιότητα Ν. Κιζίλγιουρεκ, ενοχοποίησε την ψήφο των τ/κ τρέφοντας κρυφές ελπίδες, όπως:

Πρώτο, να ωθήσει στην κορυφή της λίστας του ΑΚΕΛ τον Ν. Κιζίλγιουρεκ ως τον «αποδέκτη» της δικής του επίθεσης,

δεύτερο, να απωλέσει το ΑΚΕΛ τη δεύτερη έδρα η οποία, με βάση την ρύθμιση στα υπόλοιπα, θα κατέληγε στο ΕΛΑΜ, και,

τρίτο, με βάση τις εντολές του «εγκεφάλου» της καμπάνιας, να περιορίσει τις δυνατότητες χειρισμών του ΑΚΕΛ για τις ζυμώσεις για τις επόμενες προεδρικές.

Ο Α. Νεοφύτου έπαιξε και έχασε με την θεαματική πτώση στο 9% των ποσοστών του ΔΗΣΥ. Αγνόησε το γεγονός ότι αυτοί στους οποίους έδωσε «εξετάσεις» υπακοής, αργά ή γρήγορα, θα τον οδηγήσουν στο περιθώριο, με το διορισμό νέου, ταλαντούχου στο κυνήγι, αναπληρωτή του. Γνωρίζουν στο Προεδρικό ότι ο Α. Νεοφύτου, γνωρίζει άριστα το τι ακριβώς έγινε στον Κρανς Μοντάνα και γνωρίζουν πως αν μιλήσει, (κάτι που πράττει σε ιδιωτικού χαρακτήρα συναντήσεις) το παραμύθι Αναστασιάδη θα εξαφανιστεί από το προσκήνιο ως ένα καπνογόνο πάνω σε λεμεσιανό πύργο.

Από τη άλλη πλευρά, εκτιμώ ότι το ΑΚΕΛ κάτω από την ηγεσία του Α. Κυπριανού διακρίνεται για τη σοβαρότητα και τη συνέπειά του στο κυπριακό. Η κίνησή του να προτείνει ως υποψήφιο Ευρωβουλευτή τον Ν. Κιζίλγιουρεκ υπήρξε μια σημαντική ρωγμή στο τείχος της ακινησίας. Το ΑΚΕΛ διαθέτει ως ισχυρό κεφάλαιο την πολιτική του στο κυπριακό, την ίδια στιγμή που εμφανίζεται ιδιαίτερος αδύναμο στα ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη και τη διαχείριση της οικονομίας. Αυτό το σημείο είναι λάθος να συνδέεται

αποκλειστικά και μόνο με την περίοδο Χριστόφια. Στη δική μου αντίληψη, συνδέεται με τη γενικότερη «συντεχνιακή» προσέγγιση του ΑΚΕΛ στα πράγματα, και ως εκ τούτου, αναδεικνύει την αδυναμία του να αναλύσει με πληρότητα τα σύγχρονα αναπτυξιακά φαινόμενα, τις οικονομικές αλλαγές σε μια εποχή με κύρια χαρακτηριστικά τα ανοικτά σύνορα, τη συμμετοχή στην ΕΕ, τις τεχνολογικές μεταβολές και τις ανατροπές στο χώρο της απασχόλησης. Αυτή η υστέρηση, περιορίζει το εύρος στη διαμόρφωση μιας στρατηγικής που θα οδηγεί στη συγκρότηση ενός συνασπισμού δυνάμεων για μια προοδευτική αλλαγή.

Η πλειοψηφία βλέπει, κυριολεκτικά άφωνη, τις επιδόσεις της σημερινής διακυβέρνησης. Καθώς η Κύπρος οδηγείται με γοργούς ρυθμούς στην οριστική διχοτόμηση, η κοινή γνώμη παρατηρεί τη δημόσια σιωπή των (κληριδικών) «βαρώνων» στον ΔΗΣΥ, οι οποίοι είναι λαλίστατοι μόνο σε ιδιωτικές συνομιλίες. Η αλλαγή είναι ώριμο αίτημα. Η προοδευτική αλλαγή είναι σκόπιμη. Με μια πολιτική ελευθερίας και επίλυσης στο κυπριακό, με μια πολιτική μεταρρυθμίσεων στο κράτος, με εκσυγχρονισμό των ημικρατικών οργανισμών με διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα τους, με δράσεις για την ανάπτυξη με κοινωνική δικαιοσύνη, πρωτίστως με ένα σχέδιο για τη μείωση των ανισοτήτων και την ενίσχυση των μη προνομιούχων.

Η ηγεμονία σήμερα δείχνει, να γέρνει, μάλλον, προς την πλευρά Αναστασιάδη. Η ηγεμονία, ωστόσο, χάνεται, και βεβαίως η ηγεμονία αλλάζει κατεύθυνση, κερδίζεται. Μπορεί να κερδίσει την ηγεμονία μια νέα συμμαχία κοινωνικών δυνάμεων; Λέω ότι, κάτω από προϋποθέσεις, μπορεί να κατακτήσει την πλειοψηφία και να φέρει την προοδευτική αλλαγή. Η κοινή γνώμη είναι έτοιμη να ακούσει μια νέα πρόταση, είναι ώριμη να στηρίξει μια σύγχρονη πρόταση εξουσίας.

ΑΟΖ ΜΕ ΤΙ ΚΟΣΤΟΣ;

26 Μαΐου 2019

Τι προκύπτει από τις εξελίξεις στην «ΑΟΖ μας» στα Δυτικά της Πάφου; Ότι, κυρίως η ε/κ ηγεσία αναζητά συμμαχίες για να επιβάλει κυρώσεις κατά της

Τουρκίας. Η κοινή γνώμη έχει πεισθεί ότι αυτή είναι η σωστή πορεία, άλλωστε τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης καθημερινά αυτό προβάλλουν. Κανείς, ωστόσο, δεν μπαίνει στον κόπο να μας εξηγήσει αν αυτή η επιθυμία είναι εφικτή, και κατά πόσον, υπάρχουν συμμαχίες που μπορεί να φτάσουν ως εκεί. Τίθενται ερωτήματα γιατί ο στόχος κατά κανόνα, προηγείται της ρεαλιστικής εκτίμησης των πραγμάτων. Ειδικότερα:

Α. Η ΕΕ, ως γνωστόν, είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Τουρκίας. Μεγάλες χώρες της ΕΕ (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία) έχουν τεράστια εμπορικά συμφέροντα στην Τουρκία-εξαγωγές, κατασκευαστικά έργα, βιομηχανίες με έδρα την Τουρκία κλπ. Μπορούν αυτές οι χώρες να αγνοήσουν τα συμφέροντά τους και να επιβάλουν κυρώσεις στην Τουρκία; Η Ιταλία, μέσω της ENI, εκτός άλλων, παραμένει σημαντικός παίκτης στον ενεργειακό κόμβο του Τζεϊχάν στη Νότια Τουρκία, οι γερμανικές εταιρείες αναπτύσσονται σταθερά εκεί, ενώ η Γαλλία ενδιαφέρεται για τα μεγάλα έργα που προσφέρει το εύρος της τουρκικής οικονομίας.

Β. Όταν θέτουμε το δίλημμα «Τουρκία ή Κύπρος», ελάχιστοι θα κατανοήσουν γιατί συστηματικά αγνοούμε τα συμφέροντα των άλλων και γιατί υποτιμούμε τις ικανότητες της τουρκικής διπλωματίας. Αν λέμε «διαλέξτε έναν από τους δύο», τότε χάνουμε το κέντρο βάρους της προσπάθειας, γιατί όλοι υπολογίζουν τα συμφέροντά τους, όπως, άλλωστε, κάνει και η Κύπρος η οποία πέταξε το παλαιστινιακό στα αζήτητα, μιλώντας μόνο με τον γνωστό Νετανιάχου.

Γ. Μεγαλύτερη διεθνής υποστήριξη επιτυγχάνεται όταν σε μια υπόθεση κάποιος διεθνής οργανισμός, στην περίπτωση αυτή ο ΟΗΕ, τυγχάνει να έχει μελετήσει το αίτημά σου και να έχει υιοθετήσει τις θέσεις σου. Στην περίπτωση της Φοινίκης, η Κύπρος μόνη της οριοθέτησε ΑΟΖ και απέστειλε με μεγάλη καθυστέρηση συντεταγμένες στον ΟΗΕ. Αυτή η αποστολή δεν συνεπάγεται αυτόματη ρύθμιση, καθώς η διεθνής πρακτική απαιτεί διμερείς συμφωνίες ή από κοινού προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Σε περίπτωση που δεν επιτυγχάνεται κάποια συμφωνία, η υπόθεση παραμένει εκκρεμής μέχρι να επιτευχθεί λύση σε επόμενο χρονικό διάστημα. Αυτό, εκτός άλλων, δείχνει το παράδειγμα της Ελλάδας η οποία επιμελώς αποφεύγει συνομιλίες με τη Λευκωσία για οριοθέτηση των ΑΟΖ Ελλάδας και Κύπρου, εξαιτίας της πολυπλοκότητας των ζητημάτων, καθώς σε αυτά έχουν ρόλο, τόσο η Τουρκία όσο και η Αίγυπτος, ενώ δεν βλέπω να υπάρχει ελληνική κυβέρνηση που να μπορεί να διαχειριστεί μια διεθνή γνωμοδότηση για το Καστελλόριζο. Συνεπώς η Ελλάδα προτιμά την μη ανακίνηση ζητημάτων από το φόβο του πολιτικού κόστους, ενώ για λόγους που σχετίζονται με εσωτερικές σκοπιμότητες, ωθεί τη

Λευκωσία να κάνει ακριβώς το αντίθετο από αυτό που επιλέγει η ίδια για τον εαυτό της.

Δ. Πού βασίζεται η θεωρία ότι με την πολιτική των κυρώσεων θα προκαλέσουμε κόστος στην Τουρκία; Η απάντηση είναι απλή: στο πουθενά, μόνο στην εσωτερική κατανάλωση! Μόνο στο να εμφανίζονται ορισμένοι ότι έχουν «πρόταση», αυτοί που όταν κυβέρνησαν έκαναν ακριβώς το αντίθετο, όπως βεβαιώνει η πρακτική Τ. Παπαδόπουλου. Πρώτο, υπογράφοντας Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που επαινούσαν τη στάση της Τουρκίας στο κυπριακό τον Ιούνιο του 2004 και, δεύτερο, συμφωνώντας με την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Τουρκία στις 3 Οκτωβρίου 2005 με αντάλλαγμα το απολύτως τίποτε.

Αυτή την πολιτική Παπαδόπουλου ακολουθεί ο Ν. Αναστασιάδης.

Η πολιτική αυτή αρέσει σε μερίδα της κοινής γνώμης, γιατί απευθύνεται στο θυμικό των ε/κ, αλλά κανένας δεν επιχείρησε να την τεκμηριώσει μέσα στο χρόνο: τότε εφαρμόστηκε, τι πέτυχε και πόσο άλλαξε τα πράγματα.

Ε. Η πολιτική που ονομάζεται «κόστος στη Τουρκία» αφορά όλους εκείνους που δεν ενδιαφέρονται για την επίλυση του κυπριακού και κατασκευάζουν παραμύθια για να παραπλανούν τους πολίτες. Η μόνη στρατηγική που νίκησε δεν είχε καμιά σχέση, ούτε με κυρώσεις, ούτε με κόστος, ούτε με παραμύθια. Η στρατηγική που νίκησε συνέδεσε την ενταξιακή πορεία της Κύπρου με την πρόοδο στις Ευρωτουρκικές σχέσεις, 1995, 1999, 2002. Η στρατηγική αυτή προωθούσε κοινές ευρωπαϊκές επιδιωξεις, win-win πολιτικές που εξυπηρετούσαν ευρύτερα συμφέροντα στην περιοχή, όπως βεβαιώνει το παράδειγμα της Συμφωνίας στο Ελσίνκι το 1999. Με τη συμφωνία αυτή, η Κύπρος κέρδισε την απρόσκοπτη ένταξη στην ΕΕ, η Τουρκία πήρε τον καθορισμό ημερομηνίας για έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων, και η Ελλάδα πέτυχε τον καθορισμό 5ετούς χρονοδιαγράμματος για επίλυση των ζητημάτων με την Τουρκία γύρω από την υφαλοκρηπίδα στο Αιγαίο, με προφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, 1999-2004. Πλην εξαιρέσεων, κανένας ε/κ πολιτευτής δεν μελέτησε αυτή τη στρατηγική. Την προώθησε ο Γ. Κρανιδιώτης και ο Κ. Σημίτης. Αν η στρατηγική για την ένταξη, εξαρτιόταν από την πολιτική ελίτ στη Λευκωσία, θα ήμασταν ακόμα στο Κίνημα των Αδεσμεύτων και θα ζητούσαμε κυρώσεις.

Όταν κάνουμε λάθος ανάγνωση της πραγματικότητας, αναζητούμε «παρηγοριά» στην εκτόνωση, όχι στη ρεαλιστική εκτίμησή της. Ρίχνουμε την ευθύνη στους «φίλους» που δεν ήταν τόσο καλοί μαζί μας, ή στους συμμάχους που δεν κατενόησαν το δίκαιό μας, ή γενικότερα στους «φιλότουρκους» του πλανήτη.

Αλλά έτσι δεν πας πουθενά. Ανακυκλώνεις τα αδιέξοδά σου και ετοιμάζεις για την επόμενη απογοήτευση.

ΕΧΟΥΝ ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ ΟΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ; 19 Μαΐου 2019

Οι Ευρωεκλογές βεβαιώνουν το αναμενόμενο: λίγοι παρακολουθούν τα ευρωπαϊκά θέματα, συνεπώς λίγη θα ήταν και η δημόσια συζήτηση γύρω από αυτά (ρόλος Ευρωκοινοβουλίου, πολιτικές ενοποίησης, ενίσχυση της αμυντικής της δυνατότητας, μείωση των ανισοτήτων, μεταρρυθμίσεις για την καλύτερη Ευρώπη κλπ).

Σε κάθε περίπτωση, από αυτήν τη δημόσια συζήτηση για τις Ευρωεκλογές, ξεχωρίζω τρία σημεία:

Πρώτο, ξεχωρίζω την υποψηφιότητα του τ/κ ακαδημαϊκού/συγγραφέα Ν. Κιζίλγιουρεκ. Αυτή προκάλεσε συζητήσεις, και κάποιες ενστάσεις. Ωστόσο, δεν έχει αναδειχθεί στο δημόσιο διάλογο, το βάρος που αναλογεί σε αυτήν την μοναδικού συμβολισμού υποψηφιότητα. Με το κυπριακό να βρίσκεται στην πιο αδιέξοδη εποχή του από την εισβολή, πιθανή εκλογή του Ν. Κιζίλγιουρεκ στο Ευρωκοινοβούλιο, σημαίνει:

«Σήμα» της ε/κ κοινότητας ότι η λύση είναι ακόμα εφικτή. Χειροπιαστό μήνυμα προς την τ/κ κοινότητα ότι δυνάμεις στην ε/κ κοινότητα σκέφτονται πιο σύνθετα και αναζητούν νέους δρόμους για να ξεπεραστούν οι προκαταλήψεις. Αντιπροσώπευση στις Βρυξέλλες μέσα από τα πολλαπλά χαρακτηριστικά που διαθέτει ο συγγραφέας της «Ολικής Κύπρου». Δικαίωση της προσπάθειας ενός κυπρίου που έχει δώσει πολλά στις προσπάθειες για τη μία Κύπρο, τόσο σε ερευνητικό, όσο και σε ακτιβιστικό επίπεδο.

Δεύτερο, ξεχωρίζω την στροφή του πρόεδρου του ΔΗΣΥ Α. Νεοφύτου. Στη δική μου εκτίμηση, ο Α. Νεοφύτου έχει καταγραφεί στην πολιτική μας ανθρωπογεωγραφία ως ένας μετριοπαθής, αντιλαϊκιστής, και, έστω με αντιφάσεις, ένας κεντροδεξιός αναθεωρητής. Τις τελευταίες εβδομάδες εκπέμπει έναν λόγο, που βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τον άλλο εαυτό του, εμφανίστηκε με φρασεολογία που παραπέμπει σε αναχρονιστικά στερεότυπα.

Είναι γνωστό ότι μέσα στον ΔΗΣΥ συνυπάρχουν δύο τάσεις. Η συγκατοίκηση κάτω από την στέγη του ΔΗΣΥ υπήρξε σχετικά άνετη, καθώς ο ιδρυτής του Γ. Κληρίδης, συχνά μιλώντας δύο «γλώσσες», συνένωσε τα διαφορετικά ρεύματα. Η πρώτη τάση περιελάμβανε τον πρωτογενή κορμό του ΔΗΣΥ με άξονες τα «εθνικόφρονα» σωματεία και τις οργανωμένες συνδικαλιστικές ενώσεις στο χώρο των εργατών και των αγροτών. Η δεύτερη τάση περιελάμβανε δυνάμεις της αστικής τάξης και προσωπικότητες με φιλελεύθερες ιδέες, πρόσωπα που επένδυσαν στην ένταξη της νήσου στην ΕΕ-Γ. Κληρίδης, Α. Μαρκίδης, Λ. Ιεροδιακόνου, Κ. Λόρδος.

Παρατηρώ πως κάτω από την επικυριαρχία της ηγεσίας Αναστασιάδη υπάρχει σημαντική αλλαγή των συσχετισμών μέσα στον ΔΗΣΥ με πλήρη κυριαρχία της εθνικολαϊκιστικής τάσης και με ταυτοχρονη υποχώρηση της φιλελεύθερης.

Δύσκολο να βρει κάποιος μίαν ερμηνεία για τις σημερινές στροφές Αβέρωφ Νεοφύτου. Πιθανώς οι δημοσκοπήσεις να δείχνουν πτώση των ποσοστών του ΔΗΣΥ. Πιθανόν να δέχεται πλαγιοκοπήσεις από το Προεδρικό. Οτιδήποτε και να συμβαίνει, στη διαμόρφωση μιας εκλογικής στρατηγικής δεν κάνεις μια σούπα με λίγη Σύρου και λίγο Βέμπερ. Στην αστική Λευκωσία ο ΔΗΣΥ υφίσταται πραγματική καθίζηση. Η προτεραιότητά του να σταματήσει τις διαρροές προς το ΕΛΑΜ με επίκεντρο τα Κοκκινοχώρια, αποδεινύεται αναποτελεσματική. Στην πολιτική επιλέγεις τις προτεραιότητές σου. Και τα δύο μαζί δεν γίνονται..

Τρίτο, ξεχωρίζω το γεγονός ότι οι κύπριοι στηρίζουν ΕΕ, παρά τη γκρίνια ή τις απλουστεύσεις. Η αποδοχή της ΕΕ με ποσοστό πάνω από το 60% μπορεί να βρίσκεται κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ωστόσο, συνιστά μια πολύ καλή βάση για να μεγαλώσει το κύρος της. Οι Ευρωεκλογές αφορούν μια σειρά από ζητήματα που συνδέονται με την εξέλιξη της ΕΕ, ωστόσο, θεωρώ, πως αυτό που μετρά περισσότερο, είναι η συμμετοχή μας σε αυτές, ως έκφραση ενός μέρους της ευρωπαϊκής μας ταυτότητας. Όλοι μαζί ψηφίζουμε, όλοι μαζί χρησιμοποιούμε το ευρώ, όλοι μαζί συμμετέχουμε στη διαδικασία εκλογής του Προέδρου της Επιτροπής. Επιλέγουμε συνδυασμούς. Συνδέουμε τις εφικτές προτάσεις για να κατακτήσουμε την «περισσότερη και δικαιότερη ΕΕ». Ως προς αυτό, ο Φ. Τίμερμανς, υποψήφιος του Σοσιαλιστών, κέρδισε τη μάχη των εντυπώσεων στο τηλεοπτικό debate των υποψηφίων για τη θέση του προέδρου της Επιτροπής.

Θεωρώ, ταυτόχρονα, ότι η ΕΕ χρειάζεται ένα εφικτό σχέδιο αλλαγών. Οι προτάσεις Μακρόν είναι μια βάση. Βλέπω όμως την κόπωση της Α. Μέρκελ και δεν βλέπω την ικανότητα Μακρόν να αναζητά και να δημιουργεί συμμαχίες

πάνω στις προτάσεις του. Η Ισπανία και η Πορτογαλία θα μπορούσαν να παίξουν ένα ρόλο, αν ο Μακρόν κοιτούσε λίγο καλύτερα γύρω του.

Χρειαζόμαστε νέα θέματα στην ατζέντα:

Όπως, είναι η ολοκλήρωση της Δημοσιονομικής Ένωσης με στόχο τη διεύρυνση της αναπτυξιακής βάσης και την κάλυψη των περιφερειακών ανισοτήτων.

Όπως είναι ο διορισμός Υπουργού Οικονομικών της Ευρωζώνης για να αποκτήσει η οικονομική διακυβέρνηση νέο μομέντουμ.

Όπως είναι η επέκταση της «κοινοτικής μεθόδου» στη λήψη των αποφάσεων με ισχυροποίηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παράλληλα με ένα ενισχυμένο μηχανισμό συναπόφασης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όπως είναι η θεσμική αναβάθμιση του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως Προέδρου της ΕΕ απευθείας εκλεγμένου από τους πολίτες με καθολική ψηφοφορία με ταυτόχρονη κατάργηση της μη αναγκαίας θέσης του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Όπως είναι η κατάργηση της εναλλασσόμενης ανά εξάμηνο Προεδρίας του Συμβουλίου, κάτι που ήταν σκόπιμο σε παλαιότερες εποχές, αλλά πλέον δεν εκφράζει κανέναν συμβολισμό.

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟ ΑΛΛΟΘΙ!

12 Μαΐου 2019

Τι τρέχει στην «ΑΟΖ μας»; Το τουρκικό ερευνητικό πλοίο «Πορθητής» διενεργεί ερευνητικές γεωτρήσεις στη Φοινίκη, 60 χιλιόμετρα δυτικά της Πάφου, στην προέκταση που σχηματίζουν οι θαλάσσιες ζώνες μεταξύ Ελλάδας, Αιγύπτου και Κύπρου.

Από τη μια ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες «παρακολουθεί στενά και με ανησυχία τις εξελίξεις», σημειώνοντας ότι «οι υπεράκτιοι υδρογονάνθρακες μπορούν να ωφελήσουν και τις δύο κοινότητες», (6/5). Ο πρόεδρος του Συμβουλίου Ν. Τουσκ κάλεσε την Τουρκία «να σεβαστεί τα κυριαρχικά δικαιώματα ενός κράτους μέλους της ΕΕ...ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις» (9/5). Η εκπρόσωπος τύπου της Ύπατης Εκπροσώπου για την Εξωτερική Πολιτική Φ. Μογκερίνι είπε «έχουμε μια ξεκάθαρη τοποθέτηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Μάρτιος, 2018» (8/5). Χώρες όπως οι ΗΠΑ, το Ισραήλ, η Γαλλία και η Αίγυπτος ασκούν κάποιου βαθμού κριτική στην απόφαση της Άγκυρας.

Από την άλλη ο Ν. Αναστασιάδης λέει ότι «αυτές τις κρίσιμες ώρες θα πρέπει να τεθεί το συμφέρον της πατρίδας υπεράνω όλων, το οποίο εξυπηρετείται μέσα από την ενότητα και τις δράσεις μας» (7/5). Αντίδραση προέκυψε και από το «Ράδιο Κύπρος»: με μήνυμά του προειδοποίησε για «σύλληψη των μελών του πληρώματος του «Πορθητή»... μέσω ενός διεθνούς εντάλματος σύλληψης». Σχετικές δηλώσεις έκαναν τόσο ο Υπουργός Εξωτερικών Ν. Χριστοδουλίδης, όσο και ο Υφυπουργός παρά τω Προέδρω Β. Πάλμας- έκδοση δικαστικού εντάλματος από το επαρχιακό δικαστήριο Λευκωσίας.

Τι πραγματικά συμβαίνει 60 χιλιόμετρα Δυτικά της Πάφου; Για να εξηγήσουμε τις εξελίξεις στη Φοινίκη, χρειάζεται να πάμε μια βόλτα στο Μοντ Πελεράν (2016) και μια στο Κρανς Μοντάνα (2017). Ο Ν. Αναστασιάδης σηκώθηκε και έφυγε από το πρώτο και διέλυσε με τους χειρισμούς του το δεύτερο. Έκτοτε έπαιζε με το χρόνο και τους τακτικισμούς (δήθεν αποκεντρωμένη ομοσπονδία, παιχνίδι με το προεδρικό/κοινοβουλευτικό σύστημα, ανατροπή συμφωνηθέντων, τοξικό κλίμα στην κοινή γνώμη), ενώ, απέρριψε την πρόταση Μ. Ακιντζί (30 Απριλίου 2018) να γίνει το Πλαίσιο Γκουτέρες «Στρατηγική Συμφωνία» για την επίλυση. Το πάγωμα των συνομιλιών, συνέπεσε με διάφορες «τριμερείς» συναντήσεις, οι οποίες είχαν ως κύριο αντικείμενο την εσωτερική κατανάλωση και τον αποκλεισμό της Τουρκίας από τις ζυμώσεις για τα ενεργειακά στην Α. Μεσόγειο.

Επί της ουσίας, ακόμα και ένας μαθητής του νηπιαγωγείου θα μπορούσε να προβλέψει πώς θα εξελίσσονταν τα πράγματα με διαλυμένο το διαπραγματευτικό τοπίο στο νησί και με συγκρουσιακή σχέση ανάμεσα στους ηγέτες των δύο κοινοτήτων. Η Τουρκία διενεργεί εξορύξεις έξω από την Πάφο και ουδείς θα την παρεμποδίσει, ενώ ο Μ. Τσαβούσογλου κάνει λόγο και για αποστολή δεύτερου γεωτρύπανου. Εκδίδονται ανακοινώσεις χωρίς πρακτικό αντίκρουσμα- άλλωστε η Κυπρος κατέχει διδακτορική διατριβή σχετική με την αξία των ψηφισμάτων.

Στους πραγματικούς όρους άσκησης πολιτικής (συσχετισμοί δύναμης, ισορροπίες ισχύος, διεθνείς συνθήκες) η Κύπρος δεν μπορεί να επιβάλει τους όρους της, και γι' αυτό το λόγο εκτίθεται στον κλασσικό ορισμό της. Ο Ν. Αναστασιάδης, είτε υπερεκτίμησε υποσχέσεις από εταιρείες εξόρυξης, είτε, πράγμα πιθανότερο, οδήγησε τα πράγματα με επιδέξιο τρόπο στο να έχει το «τέλειο άλλοθι» για να μην «υποχρεωθεί» από τον ΟΗΕ για νέο, τελικό κύκλο συνομιλιών. Όσοι μπλόκαραν τη διαδικασία επίλυσης, ή και έθεσαν την ενεργειακή τους πολιτική σε στραβή βάση, δεν μπορούν να παριστάνουν τους αγανακτισμένους. Γιατί είναι με τους δικούς τους χειρισμούς, που έχουμε φτάσει στον ορατό κίνδυνο της διπλής διχοτόμησης.

Ο Ν. Αναστασιάδης αντιλαμβανόταν πλήρως τον κίνδυνο αυτό, και με τις πράξεις ή με τις παραλείψεις του, άφησε τα πράγματα να φτάσουν στα σημερινά γεγονότα στα Δυτικά της Πάφου. Όσοι παριστάνουν τους αγανακτισμένους, μπορούν να απευθυνθούν στον Βασιλιά της Ιορδανίας για υποστήριξη, αλλιώς θα παράγουν αστειότητες, όπως αυτή με το «Ράδιο Κύπρος». Όσοι ενδιαφέρονται να κατανοήσουν τα γεγονότα, μπορούν να βρουν πλήθος από παραδείγματα στην ιστορία του κυπριακού, στα οποία, με λάθος αναγνώσεις της πραγματικότητας, ή με λάθος χειρισμούς, οδηγούσαν την Κύπρο από τον ένα γκρεμό στον άλλο. Ο ηγέτης της ε/κ κοινότητας, αν ήθελε μια διαφορετική πορεία, θα μπορούσε να προωθήσει το αυτονόητο: επίλυση του κυπριακού στη βάση του πολύ αξιόπιστου «Πλαισίου Γκουτέρες», και έτσι να ανοίξει ο δρόμος στους ενεργειακούς σχεδιασμούς μέσα σε ήρεμα νερά.

Η πολιτική με την κωδική ονομασία «το τέλειο άλλοθι» εξελίσσεται με την πλήρη συνενοχή τμήματος της ηγεσίας του ΔΗΣΥ, η οποία, έχει παραδοθεί στην περιδίνηση του εθνικολαϊκισμού. Μπορεί μια ηγεσία να απολαύσει πρόσκαιρες στιγμές «δόξας», που, ενίοτε, προσφέρει η κατοχή εξουσίας, αλλά το περασμα του χρόνου αποδεικνύεται απολύτως στέρεο. Αυτή η ηγεσία οδηγεί το κυπριακό στα πρόθυρα της «διπλής διχοτόμησης»: στο έδαφος με την παγίωση των τετελεσμένων της εισβολής και στη θάλασσα με την «καθιέρωση» δραστηριοτήτων σε «δύο ΑΟΖ» -στην «ΑΟΖ μας» και στην άλλη, υπό τον έλεγχο της Τουρκίας. Μια εξέλιξη, την οποία, ούτε ο Ρ. Ντενκτάς δεν θα μπορούσε να φανταστεί, ακόμα και στα πιο τρελλά διχοτομικά του όνειρα...

Στο Μοντ Πελεράν τα πράγματα έγιναν σαφή: Μόλις ο Μ. Ακιντζί παρουσίασε χάρτη για το εδαφικό, ο Ν. Αναστασιάδης το έβαλε στα πόδια. Αντελήφθη ότι ο τ/κ ηγέτης σοβαρομιλούσε.

Στο Κρανς Μοντάνα έγιναν ακόμα πιο σαφή: μόλις ο ΓΓ του ΟΗΕ παρουσίασε Πλαίσιο από έξι σημεία, ο Ν. Αναστασιάδης το εξουδετέρωσε. Αντελήφθη ότι ο Α. Γκουτέρες σοβαρομιλούσε.

Θεωρώ ότι η πολιτική Αναστασιάδη στο κυπριακό συνιστά τον ορισμό του τυχοδιωκτισμού. Έχει επιλέξει το δρόμο που οδηγεί στη μακρόσυρτη διχοτόμηση, σκορπώντας στον αέρα το πολιτικό κεφάλαιο που έχει κατακτηθεί με τη συμμετοχή μας στην ΕΕ. Αντί να αξιοποιήσουμε τα χαρτιά που μάς προσφέρει, αρμενίζουμε στα τυφλά με «καθοδηγητή» τον Νετανιάχου.

Μια ολόκληρη γενιά από πολιτευτές σπούδασε στη «σχολή» του '60. Το κύριο μάθημα αυτής της «σχολής» ήταν: άλλα να σκέφτονταν, άλλα να κάνουν, να παίζουν σε δύο ή τρία ταμπλώ και να νομίζουν ότι όλοι οι άλλοι είναι κουτόφραγκοι.

Αδύναμοι να αντιμετωπίσουν τις εξελίξεις, δημιουργούσαν στην κοινή γνώμη εξάρσεις από φαντασιακές νίκες για να «αντισταθμίσουν» τα δεδομένα που δημιουργούσε η γύρω μας σκληρή πραγματικότητα.

Πολλοί θέτουν το ερώτημα: τι πρέπει να γίνει; Θεωρώ, ότι η λύση στο κυπριακό είναι απολύτως εφικτή. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαθέτει όλα εκείνα τα στοιχεία που καθιστούν την επίλυση βιώσιμη και λειτουργική. Εμείς χρειάζεται να εργαστούμε, να επεξεργαστούμε προτάσεις, να δείξουμε τη θέλησή μας ότι σκεφτόμαστε τόσο το κυπριακό, όσο και το κοινοτικό συμφέρον. Το κλειδί βρίσκεται στη λέξη αξιοπιστία.

Ότι αναζητούμε για να αλλάξει η κατάσταση στο κυπριακό, το έχει ήδη επεξεργαστεί η ΕΕ. Ότι είναι καινούριο, μπορεί να το υποστηρίξει, αν έχουμε ετοιμάσει την κατάλληλη, και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές πρακτικές, πρόταση.

Παραδείγματα:

Συμμετοχή της ΕΕ στην οικοδόμηση ενός νέου συστήματος ασφαλείας που να ανταποκρίνεται στην ιδιότητα του κράτους-μέλους.

Αξιοποίηση της ρήτρας «αμοιβαίας συνδρομής», όπως προβλέπει η Συνθήκη της Λισαβώνας.

Επεξεργασία πρόνοιας για επιβολή κυρώσεων από την πλευρά του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε όποιο μέρος παραβιάσει τη συμφωνία επίλυσης.

Υλοποίηση έργων υποδομής με ένταξή τους σε κοινοτικά προγράμματα, διαρθρωτικά ταμεία, περιφερειακά έργα υποδομής, συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Ένταξη του σχεδίου ανοικοδόμησης της πόλης της Αμμοχώστου στον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας με συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας.

Προγράμματα για στήριξη των περιοχών μετεγκατάστασης και ανοικοδόμησης.

Προγράμματα συντήρησης των μνημείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, κάτι που συντελείται με επιτυχία από την Τεχνική Επιτροπή.

Σε μερικά από τα πιο πάνω, μπορεί να συμφωνηθούν εξαιρέσεις από το κεκτημένο, με βάση ένα χρονοδιάγραμμα τερματισμού τους.

Θέλω να υπογραμμίσω κάτι που συστηματικά παραβλέπουμε. Η κεμαλική Τουρκία και ο P. Ντενκτάς θεωρούσαν ότι το κυπριακό λύθηκε το 1974. Συζητούσαν μια διευθέτηση, σχέσεις «καλής γειτονίας» ανάμεσα σε δύο «κράτη» δίπλα-δίπλα. Η πολιτική αυτή άλλαξε επί Ερτογάν-Γκιουλ. Η Τουρκία, από το 2002 και μετά, διαπραγματεύεται με βάση τα κείμενα του ΟΗΕ, όπως έκανε το 2004, το 2010, ή το 2017. Η αγνόηση αυτής της αλλαγής μάς οδηγεί σε λάθος εκτιμήσεις και συχνά σε χειρισμούς συνοικιακού επιπέδου.

Ποιο είναι το κύριο «μάθημα» από τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν πριν την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ; Ότι η πρόοδος προέκυπτε σε συνάρτηση με την πρόοδο στις Ευρωτουρκικές σχέσεις, 1995, 1999, 2002. Το ίδιο ισχύει και σήμερα, με βάση, βεβαίως, τις νέες συνθήκες. Πιο αδύναμες, πιο πολύπλοκες σε σχέση με προηγούμενες, αλλά ισχυρές για το μέγεθος του κυπριακού προβλήματος.

Μόνο με αποφάσεις που οικοδομούν ευρύτερα συμφέροντα στην περιοχή, μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα, όπως βεβαιώνει το παράδειγμα της Συμφωνίας στο Ελσίνκι το 1999.

Η Κύπρος έχει κάθε συμφέρον να υποστηρίζει με ειλικρίνεια και συστηματικότητα την πρόοδο στις Ευρωτουρκικές σχέσεις.

Υποστήριξη με όρους και προϋποθέσεις, όπως τις καταγράφει η Επιτροπή στην ετήσια Έκθεση Προόδου της τουρκικής υποψηφιότητας.

Επίλυση έναντι ξεπαγώματος των ενταξιακών της Κεφαλαίων.

Επίλυση έναντι στήριξης της αναθεωρημένης Τελωνειακής Ένωσης Τουρκίας-ΕΕ.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο συνιστά ένα κοινό σχέδιο ειρήνης και συνεργασίας ανάμεσα στους ε/κ και τους τ/κ, ένα πλαίσιο που θωρακίζει τις θεμελιώδεις ελευθερίες, ένα πλαίσιο που υπογραμμίζει την κοσμικότητα και το σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Παρακολουθώ τις παρεμβάσεις των υποψηφίων που έχουν επιλέξει οι πολιτικές ομάδες στο Ευρωκοινοβούλιο για τη θέση του προέδρου της Επιτροπής.

Θεωρώ ότι οι απόψεις του υποψηφίου που προτείνει το ΕΛΚ, Μ. Βέμπερ, σχετικά με την υποψηφιότητα της Τουρκίας, βρίσκονται στον αντίποδα των συμφερόντων της Κύπρου.

Η πολιτική ηγεμονία χάνεται, η πολιτική ηγεμονία κερδίζεται. Σήμερα, με τη στήριξη της πλειοψηφίας των ΜΜΕ, η ηγεμονία δείχνει να είναι με το μέρος της οπισθοδρομικής κομπανίας. Σε αυτό συμβάλλει η σιωπή στελεχών του ΔΗΣΥ, που κατανοούν τι ακριβώς γίνεται, αλλά δημοσίως λένε τα αντίθετα.

Μπορεί να αλλάξουν τα πράγματα; Λέω, μπορεί. Η μεγάλη πλειοψηφία ενστερνίζεται τις αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της συνεργασίας, της αλληλεγγύης.

Η ηγεμονία κερδίζεται. Με σχέδιο, συνέργειες, κοινωνική και επικοινωνιακή κινητοποίηση.

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΑ ΠΕΝΤΕ!

28 Απριλίου 2019

Δεκαπέντε χρόνια μετά το δημοψήφισμα του 2004, το ερώτημα δεν έχει απαντηθεί ακόμα. Τι πήγε στραβά και η ε/κ κοινότητα πέταξε στον κάλαθο των αχρήστων μια σημαντική δυνατότητα για να αλλάξει τη μοίρα της; Η σκληρή ρητορεία του τότε ε/κ ηγέτη, η διχαστική πρακτική και οι βαρύτατοι χαρακτηρισμοί που χρησιμοποίησε, απέβλεπαν στη δημιουργία μιας θολής ατμόσφαιρας για να μην απαντηθεί το απλό ερώτημα: Γιατί δεν διαπραγματεύτηκε ο ε/κ ηγέτης; Γιατί πήρε ένα πρώτο σχέδιο από τον ΟΗΕ και

το χειροτέρευσε; Πώς ένα σχέδιο του ΟΗΕ στην μια εκδοχή του ήταν καλό, ενώ στην επόμενη εκδοχή του ήταν ολόμαυρο;

Η επιβολή της δια πυρός και σιδήρου σιωπής, απέβλεπε στη συγκάλυψη για όσα ακόμα παραμένουν μετέωρα. Η κυπριακή πολιτική «σχολή», εκπαίδευσε ολόκληρη γενιά από πολιτευτές που άλλα σκέφτονταν, άλλα έκαναν, έπαιζαν σε δύο ή τρία ταμπλώ, πιστεύοντας ότι όλοι οι άλλοι ήταν κουτόφραγκοι. Αδύναμοι να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα, ωστόσο, επιδέξιοι ερασιτέχνες, δημιουργούσαν στην κοινή γνώμη εξάρσεις από φαντασιακές νίκες για να «αντισταθμίσουν» τα δεδομένα που δημιουργούσε η γύρω μας σκληρή πραγματικότητα. Ελάχιστο ενδιαφέρον έδειχναν για ότι ονομάζεται ανάλυση των δεδομένων, πρόβλεψη από τις επιπτώσεις της μιας ή της άλλης εξέλιξης, ζύγισμα κόστους-ωφέλειας. Αυτά λείπουν όταν απουσιάζει η στρατηγική σκέψη, όταν απουσιάζει η ανάλυση γύρω από το μακροπρόθεσμο συμφέρον του νησιού, και, βεβαίως, η αίσθηση ότι ένας ηγέτης λαμβάνει αποφάσεις και δεν κρύβεται πίσω από ψευδείς εικόνες που ο ίδιος φρόντισε να δημιουργήσει.

Η ουσία στην περίπτωση του τότε ε/κ ηγέτη βρισκόταν στο ότι, ούτε κατανόησε, ούτε προσπάθησε να μάθει τι σημαίνει ένταξη στην ΕΕ, τι συνεπάγεται για τη διαδικασία επίλυσης, πώς μια εξελικτική εφαρμογή μιας λύσης ισούται με την πεμπτοσύα της συμμετοχής μας σε μια πολυεθνική, οιωνεί ομοσπονδιακή, οντότητα. Υπέγραψε στη Στοά του Αττάλου στις 16 Απριλίου 2003 την Συνθήκη Προσχώρησης, θεωρώντας ότι ήταν «κάτι» καλύτερο από τη συμμετοχή μας στους αδέςμεντους.

Πολλοί ε/κ ασπάστηκαν την κυρίαρχη τότε θεωρία «να ενταχθούμε στην ΕΕ, να διαπραγματευτούμε ύστερα από θέση ισχύος». Η θεωρία αυτή ήταν μη σοβαρή: η Κύπρος έλαβε το εισιτήριο για την ένταξη στις 16 Απριλίου 2003. Η Λευκωσία θα μπορούσε να πείσει για δύο σενάρια:

Πρώτον, μια τελική φάση διαπραγματεύσεων σε διασύνδεση με την 1η Μαΐου 2004, αφού πρώτα αξιοποιούσε τα εργαλεία που προσέφερε η ένταξη εργαζόμενη πάνω σε αυτά επί ένα ολόκληρο χρόνο (θεμελιώδεις ελευθερίες, ασφάλεια, οικονομία, υποδομές κλπ).

Δεύτερο, αλλαγή της ημερομηνίας για την τελική φάση σε διασύνδεση με την απόφαση των «25» για καθορισμό ημερομηνίας για έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων ΕΕ-Τουρκίας- 3 Οκτωβρίου 2004, έξι μήνες μετά την ένταξη και ενάμιση από την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης.

Κανένα από τα δύο σενάρια δεν έγινε, γιατί στο πίσω μέρος του μυαλού του ε/κ ηγέτη δεν ήταν η επίλυση, αλλά το παιχνίδι με το χρόνο και η συντήρηση του status quo.

Για να επιτύγχανε, είτε το σενάριο ένα, είτε το σενάριο δύο, έπρεπε να αντιλαμβάνεσαι ότι η επίλυση στο κυπριακό και η πρόοδος στην ενταξιακή πορεία της Τουρκίας πήγαιναν «μαζί», να είσαι αξιόπιστος συνομιλητής της ευρωπαϊκής ηγεσίας, και να έπειθες τους συνομιλητές σου ότι αυτό που έλεγες το εννοούσες.

Η ΕΕ παρέχει το αναγκαίο υλικό, αυτό που δεν διαθέτει, λόγω της φύσης του, ο ΟΗΕ:

Ιστορικό παράδειγμα: στις Ιδέες Γκάλι (1992) περιλαμβανόταν πρόνοια για «διπλά δημοψηφίσματα» σχετικά με την ένταξη της νήσου στην ΕΕ. Αυτή η πρόνοια του ΟΗΕ ξεπεράστηκε στο «γήπεδο ΕΕ» χάρις στη Συμφωνία της 6ης Μαρτίου 1995 (συμφωνία Αλαίν Ζιπέ-Γιάννου Κρανιδιώτη, έναρξη ενταξιακών συνομιλιών έξι μήνες μετά το τέλος της τότε Διακυβερνητικής).

Παραδείγματα από το Brexit: η ΕΕ έχει την ισχυρή δυνατότητα να προσαρμόζει τα δεδομένα σε νέα «μέτρα», εφόσον αυτά ικανοποιούν, σε μια δεδομένη συγκυρία, το μακροπρόθεσμο συμφέρον της ίδιας, ή μιας χώρας-μέλος, ή μιας περιοχής -στην περίπτωση της Κύπρου η επίλυση με ισχυρή ώθηση στην ενταξιακή πορεία της Τουρκίας.

Η τελική διακωμώδηση της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων, από την πλευρά του ε/κ ηγέτη, έδειξε ότι γνώριζε καλά, την κυρίαρχη στο νησί «μεγάλη σχολή των μικρών τεχνασμάτων», αυτή που μάς οδήγησαν βήμα βήμα στην ανυποληψία και στο περιθώριο.

Καταληκτικά: ο τότε ε/κ ηγέτης υπήρξε εκ πεποιθήσεως ιδεολόγος της επιβολής της ε/κ άποψης επί των τ/κ, άρα αντίθετος με κάθε συμβιβαστική συμπεριφορά, ένας πολιτευτής με αντιευρωπαϊκή κουλτούρα, γι' αυτό αρνήθηκε κάθε προσπάθεια για να παίξει η ΕΕ ουσιώδη ρόλο στην αλλαγή πορείας. Ακόμα και η απόπειρα, την υστάτη, του Επιτρόπου Γ. Φερχόιγκεν να έρθει βελτιωμένη πρόταση στο εδαφικό με την έγκριση Ερτογάν (τα σημαντικότερα ε/κ χωριά της Καρπασίας σε ειδική ζώνη που θα υπαγόταν απ' ευθείας στην κεντρική κυβέρνηση), αφέθηκε να εξατμιστεί. Ενώ διεζάγονταν οι διαπραγματεύσεις στο Μπούργκενστογκ, ο ε/κ ηγέτης πήγε προσχηματικά σε Σύνοδο στις Βρυξέλλες επί τριήμερον, (ενώ, θα μπορούσε κάλλιστα να στείλει τον Υπεξ) για να αφήσει, έτσι το χρόνο να τρέχει για να μπορεί να έχει περισσότερα «εργαλεία» για την επιτύχει την καταστροφή της προσπάθειας.

Δεκαπέντε χρόνια μετά, η ιστορία δείχνει ότι επαναλαμβάνουμε τον εαυτό μας: πολιτευτές με αγωνίες για την καρέκλα τους αδιαφορούν για την παρέλευση του χρόνου, καταγγέλλουν γιατί δεν μπορούν να σχεδιάσουν, να εμπνεύσουν, να επιλύσουν...

Ο ΓΚΟΥΤΕΡΕΣ ΠΗΡΕ ΤΗΝ ΠΕΝΝΑ ΤΟΥ! 21 απριλίου 2019

Η έκθεση του ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες με ημερομηνία 17 Απριλίου 2019, αποτελεί μian πολύ κατατοπιστική περιγραφή της πραγματικότητας στο κυπριακό, από το Κρανς Μοντάνα έως σήμερα. Με έναν πολύ επιδέξιο τρόπο απαντά δημόσια σε όλες τις «τεχνικές» που έχει χρησιμοποιήσει ο Ν. Αναστασιάδης από το καλοκαίρι του 2017 μέχρι σήμερα. Με τον «τρόπο ΟΗΕ», σημείο προς σημείο αποδομεί τις νέες επιλογές Αναστασιάδη. Για όσους αμφιβάλουν ο ΓΓ «υπενθυμίζει πως το Σ.Α. υποστηρίζει σταθερά για δεκαετίες μια διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία, που αντικατοπτρίζει την πολιτική ισότητα των δύο κοινοτήτων στην Κύπρο».

Στη μακρά διαδρομή του κυπριακού συνηθίσαμε όπως οι εκάστοτε ΓΓ του ΟΗΕ καταλογίζουν (κατά κανόνα) ευθύνες στον Ρ. Ντενκτάς και στην πολιτική του διαχωρισμού που υποστήριζε με συνέπεια. Σήμερα, δυστυχώς, άλλαξε κατεύθυνση η κριτική. Με διπλωματικά γλώσσα, κύριος αποδέκτης της, είναι ο ηγέτης της ε/κ κοινότητας Ν. Αναστασιάδης, ο οποίος επεχείρησε με διάφορες μεθοδεύσεις να αλλάξει τη βάση των συνομιλιών, και να θέσει στο περιθώριο τις αποφάσεις του ΣΑ, προωθώντας την ιδέα της αναζήτησης μιας χωριστικής ρύθμισης, γιατί (δήθεν) δεν «περνά» το άλφα ή το βήμα σημείο μιας ομοσπονδιακής λύσης από τους ε/κ.

Ειδικότερα ο ΓΓ καταγράφει τα εξής:

1. Α. Γκουτέρες: «Είδαμε πριν μια αναλαμπή ελπίδας, συμπεριλαμβανομένης της Κοινής Διακήρυξης της 11ης Φεβρουαρίου 2014 και της προθυμίας των μερών να έρθουν στο Κραν Μοντανά το 2017».

Σχόλιο: Για να γίνει ακόμα πιο σαφής, ο ΓΓ, κάτι μάλλον ασυνήθιστο για τον ίδιο, υπενθυμίζει ακόμα και την Κοινή Διακήρυξη της 11ης Φεβρουαρίου 2014 την οποία υπέγραψαν ο Ν. Αναστασιάδης και ο Ν. Έρογλου. Μια διακήρυξη η οποία κάνει σαφείς αναφορές στα ζητήματα της μορφής της λύσης και της βασικής δομής που θα την υποστηρίζει.

2. Α. Γκουτέρες: «Για να βοηθήσω τα μέρη να προωθήσουν το όραμα αυτό, στις 30 Ιουνίου 2017, πρότεινα ένα πλαίσιο έξι σημείων που θα βοηθούσε στην

αποσαφήνιση των διαφορών σε βασικά ζητήματα. Καλώ τα μέρη να εξετάσουν εποικοδομητικά αυτά τα σημεία»»

Σχόλιο 1: Είναι η πολλοστή φορά που ο ΓΓ του ΟΗΕ μιλά με σαφήνεια για το Πλαίσιο του, αυτό της 30ης Ιουνίου 2017. Αυτό συνιστά μια πλήρη ανατροπή της θεωρίας Αναστασιάδη ότι υπάρχει κάποιο άλλο κείμενο, αυτό στις 4 Ιουλίου 2017, και πάνω στο οποίο έκτισε ένα παραμύθι για εσωτερική κατανάλωση.

Σχόλιο 2: Είναι ο Μ. Ακιντζί, και όχι ο ε/κ ηγέτης, που ζήτησε όπως το πλαίσιο της 30η Ιουνίου καταστεί «Στρατηγική Συμφωνία» ανάμεσα στις δύο πλευρές...

3. Α. Γκουτέρες: «Σε όλες αυτές τις συναντήσεις, τα μέρη εξέφρασαν την ξεκάθαρη συμφωνία τους ότι η περίοδος των ατελείωτων διαπραγματεύσεων βρίσκεται πίσω μας και ότι το status quo δεν είναι βιώσιμο»

Σχόλιο: Ο ΓΓ, γράφει ότι τα μέρη συμφωνούν σε διαπραγματεύσεις ορισμένου χρόνου και ότι το status quo δεν είναι βιώσιμο. Δεν θυμάμαι τον Ν. Αναστασιάδη να έχει μιλήσει δημόσια πάνω σε αυτά τα ζητήματα. Αντίθετα, εφευρίσκει κάθε τόσο και ένα πρόσχημα για να περνά ο καιρός. Το τελευταίο πρόσχημα αφορούσε το «κοινοβουλευτικό σύστημα», προτελευταίο ήταν η «αποκεντρωμένη ομοσπονδία», πιο πίσω τα «χαμένα» πρακτικά, πιο πίσω το «Πλαίσιο» της 4ης Ιουλίου κοκ..

4. Α. Γκουτέρες: «Όλοι οι Κύπριοι αξίζουν της δέσμευσής μας να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια, στηρίζοντας τα μέρη να φέρουν σε πέρας το όραμα ενός νησιού ενωμένου σε ειρήνη και ασφάλεια. Η συνολική διευθέτηση θα ανοίξει ευκαιρίες για ανάπτυξη, ευημερία και εμπιστοσύνη, που αλλιώς θα είχαν εγκαταλειφθεί...»

Σχόλιο 1: Αυτές τις σκέψεις θα ανέμενε κανείς να τις έλεγαν κύπριοι πολιτικοί, ιδιαίτερα ο ε/κ ηγέτης, καθ' ότι είναι η ε/κ κοινότητα που υφίσταται στο σύνολό της τις συνέπειες από την εισβολή. Αντ' αυτού, η τοξική ρητορεία του Ν. Αναστασιάδη είναι οργανωμένη για να δημιουργήσει πλειοψηφικό ρεύμα υπέρ της συντήρησης του υπάρχοντος status quo, που οδηγεί στη ρύθμιση της φόρμουλας «δύο κράτη δίπλα- δίπλα».

5. Α. Γκουτέρες: «Καλώ τους δύο ηγέτες, τις κοινότητες τους, τις εγγυήτριες δυνάμεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, να εμπλακούν σε αυτές τις προσπάθειες εποικοδομητικά, δημιουργικά και με την απαραίτητη αίσθηση του επείγοντος»,

Σχόλιο: Θεωρώ ότι το πιο πάνω σημείο αποτελεί το σημαντικότερο αυτής της Έκθεσης. «Φωτογραφίζει» μια ακόμα προσπάθεια, με την «απαραίτητη

αίσθηση του επείγοντος», η οποία θα εξελιχθεί «εντός ενός προβλέψιμου ορίζοντα».

6. Α. Γκουτέρες: «Αυτό θα απαιτήσει επίσης μεγαλύτερη συμμετοχή και εμπλοκή των πολιτικών παραγόντων, της νεολαίας και των γυναικών, να οικοδομήσουν την εμπιστοσύνη για τα απαραίτητα βήματα προς την συμφωνία και την εφαρμογή μιας συμφωνίας διευθέτησης».

Σχόλιο: Εισηγήσεις σε ώτα μη ακουόντων. Κατά φορτικό τρόπο η ηγεσία του ΟΗΕ ζητά δράσεις που θα φέρνουν τις κοινότητες πιο κοντά, ως μια κύρια προϋπόθεση «για την εφαρμογή μιας συμφωνίας διευθέτησης». Επειδή ο ίδιος γνωρίζει πλέον τα δεδομένα με τη συμμετοχή του σε δύο διασκέψεις για την Κύπρο, το 2017, σημειώνει με έμφαση πως «παρομοίως, όμως, είδαμε τις ελπίδες μας να καταστρέφονται».

Συνολικά: ο ΓΓ εκτελεί τα θεσμικά του καθήκοντα εισηγούμενος μια ακόμα Σύνοδο για την Κύπρο. Παροτρύνει τα μέρη, επαναλαμβάνει τα αυτονόητα, τρέφει ελάχιστες ελπίδες. Ωστόσο, επιθυμεί τα ίδια τα μέρη, και όχι ο ΟΗΕ, να χρεωθούν την οριστική απόφαση, που θα οδηγή στην επίσημη δήλωση για τερματισμό της διαδικασίας επίλυσης. Οδηγεί τις εξελίξεις στην ολοκλήρωσή τους. Προφανώς επιθυμεί η απαγκίστρωση του ΟΗΕ από τις διαδικασίες να είναι «κυπριακής ιδιοκτησίας»..

PANTEBOY ΣΤΑ ΤΥΦΛΑ. ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΤΑΝΙΑΧΟΥ; 1 Απριλίου 201

Ο Ν. Αναστασιάδης οδηγεί την Κύπρο στις αγκάλες του ακραίου Νετανιάχου και αυτό θα έχει τις επιπτώσεις του στην πολιτική ζωή του νησιού. Αυτή η πολιτική εγκυμονει σοβαρούς κινδύνους, πρώτο, γιατί ισούται με την εγκατάλειψη της προσπάθειας για λύση στο κυπριακό, και, δεύτερο, ισούται με επικίνδυνο παιχνίδι με το χρόνο, πιστεύοντας ότι η πολιτική των «αξόνων» θα τον περισώσει. Το τι ακριβώς κάνει ο ε/κ ηγέτης θυμίζει το 1964: επιχειρεί να επιβάλει τους όρους του στηριζόμενος στις μυθοπλασίες των σχολικών εγχειριδίων.

Έτσι, φτιάχνουμε Ταμεία Υδρογονανθράκων για να δοθεί ένα ποσοστό στην τ/κ πολιτεία σε περίπτωση λύσης, αλλά με ευθύνη του ε/κ ηγέτη το

διαπραγματευτικό τοπίο έχει διαλυθεί. Φτιάχνουμε ταμείο χωρίς να γνωρίζουμε τι και πόσο φυσικό αέριο υπάρχει. Οι άλλοι, θεωρούμε, ως συνήθως, ότι είναι κουτόφραγκοι, καθ' ότι χωρίς λύση αυτά δεν σημαίνουν απολύτως τίποτα, πουλούμε φούμαρα για φυσικά αέρια.

Όσοι έχουν διαβάσει την ιστορία της νήσου, ας προσέξουν το 1964. Βαδίζουμε, με άλλους όρους και άλλα περιεχόμενα, στην ίδια κατεύθυνση. Για όσους συνδυάζουν τα στοιχειώδη, η Μανσούρα τώρα λέγεται Κάβο Γκρέκο. Κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει το σενάριο ότι η Τουρκία δεν θα κάνει κινήσεις αναδιαμόρφωσης των συσχετισμών στην «ΑΟΖ μας». Προφανώς θα επικαλεστεί πρόνοιες του Συντάγματος του 1960. Στο κυπριακό η διαδικασία γύρω από τους «όρους εντολής» σύντομα θα είναι και τυπικά νεκρή με τη σφραγίδα Λουτ. Σε ένα σκηνικό επίρριψης ευθυνών και εντάσεων, ποιος θα εμποδίσει την Τουρκία να επιχειρήσει γεωτρήσεις; Όσοι την εμπόδισαν στη διάρκεια της εισβολής το 1974! Ο κανένας! Μπορούν οι «τριμερείς» να παρεμποδίσουν μια τέτοια εξέλιξη; Ασφαλώς όχι, μπορούν όμως, για τώρα να δώσουν μπόνους στην επανεκλογή ενός ακραίου, διεφθαρμένου, μιλιταριστή πολιτικού στο Ισραήλ. Πρακτικά, όμως, βάζουν την Κύπρο στη διπολική καχυποψία ανάμεσα στο Ισραήλ και την Τουρκία με βέβαιο χαμένο το «παιδί» της γειτονιάς που νόμιζε ότι με τη συμμετοχή του σε ένα συνέδριο του ΑΙΡΑC αυτόματα κερδίζει στο λόττο.

Θεωρώ ότι η πολιτική Αναστασιάδη αποτελεί έναν επικίνδυνο ραντεβού με τον τυχοδιωκτισμό. Ο Πρόεδρος και ο πρόθυμος υπεξ, παίζουν ως να είμαστε χώρα-μέλος του Κινήματος των Αδεσμεύτων, αγνοώντας επιδεικτικά ποιο είναι το κύριο καθήκον μιας χώρας-μέλος της ΕΕ. Αυτό πρέπει να λεχθεί με σαφήνεια: στην μάχη για την ένταξη στην ΕΕ, κανένας από τη σημερινή ηγεσία στο προεδρικό ή στο υπεξ δεν είχε συμμετοχή, τα βρήκαν όλα έτοιμα, γι' αυτό και σκορπούν στον αέρα το πολιτικό κεφάλαιό της και όλη τη δυναμική της συμμετοχής μας στην ΕΕ. Αντί να αξιοποιήσουν τα χαρτιά που μάς προσφέρει η ΕΕ για το κυπριακό, γυρίζουμε την πλάτη στα κοινά ευρωπαϊκά συμφέροντα και αρμενίζουμε στα τυφλά με «καθοδηγητή» τον Νετανιάχου.

Πολλοί θέτουν το ερώτημα: τι πρέπει να γίνει; Θεωρώ, ότι όλα είναι εφικτά από τη στιγμή που έχουμε την πολιτική θέληση, από την στιγμή που αξιοποιούμε το ευρωπαϊκό μας χαρτί. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαθέτει όλα εκείνα τα στοιχεία που καθιστούν την επίλυση βιώσιμη και λειτουργική.

Παραδείγματα: Συμμετοχή της ΕΕ στην οικοδόμηση ενός νέου συστήματος ασφαλείας. Αξιοποίηση της ρήτρας «αμοιβαίας συνδρομής» για τα κράτη-μέλη, όπως προβλέπει η Συνθήκη της Λισσαβώνας. Υλοποίηση έργων υποδομής με ένταξή τους σε κοινοτικά προγράμματα, διαρθρωτικά ταμεία, περιφερειακά

έργα υποδομής, συγχρηματοδοτούμενα έργα. Ένταξη του σχεδίου ανοικοδόμησης της πόλης της Αμμοχώστου στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Λύσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του κεκτημένου- με εξαιρέσεις όπου κριθεί αναγκαίο με βάση ένα χρονοδιάγραμμα τερματισμού τους. Πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας με βάση συμφωνημένες μεταβατικές περιόδους, εισαγωγή του ευρώ σε όλη την επικράτεια, μια Κεντρική Τράπεζα που θα εποπτεύει το σύνολο της οικονομίας, με συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας. Προγράμματα για στήριξη των περιοχών ανοικοδόμησης. Προγράμματα συντήρησης των μνημείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, κάτι που συντελείται με επιτυχία από την Τεχνική Επιτροπή. Πολιτικές για την συμφιλίωση.

Ότι αναζητούμε για να αλλάξει η κατάσταση, το έχει ήδη επεξεργαστεί η ΕΕ. Ότι είναι καινούριο μπορεί να το υποστηρίξει, αν έχουμε ετοιμάσει την κατάλληλη, και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές πρακτικές, πρόταση.

Τα πιο πάνω παραδείγματα έχουν αξία αν έχουμε τη θέληση, αν αξιοποιούμε την τεχνογνωσία προσώπων που υπήρξαν πρωταγωνιστές στην ενταξιακή πορεία, αν, κυρίως, πείσουμε ότι μάς ενδιαφέρει η λύση και όχι τα τρικς γύρω αυτήν. Λοιπόν, η ένταξη επετεύχθη γιατί ηγήθηκαν της προσπάθειας ικανά και αξιόπιστα πρόσωπα, πρόσωπα τα οποία διέθεταν επιρροές και κύρος στο κοινοτικό σύστημα.

Κανένας από τους σημερινούς διαχειριστές του κυπριακού στη Λευκωσία δεν διαθέτει ούτε την παραμικρή τεχνογνωσία στο πώς λειτουργεί το ευρωπαϊκό σύστημα και το πώς προωθούμε το κυπριακό/κοινοτικό συμφέρον. Η δική τους αντίληψη, σχετίζεται με την πολιτική που έμεινε γνωστή στην ιστορία του κυπριακού ως «σχολή» Δούντα-να μείνουμε όπως είμαστε, με την ελπίδα ότι ο χρόνος να γίνει ξανθός με τη βοήθεια ενός γένους, απροσδιόριστου, εις τους αιώνες, φύλου...

Το τελευταίο διάστημα συμβαίνουν πράγματα που θυμίζουν τις επιπολαιότητες επί Σ. Κυπριανού- «κερδίσαμε έδαφος», χάνοντας την μεγάλη μάχη. Έχουμε και λέμε:

1. Σύμφωνα με δημοσίευμα της εφ/δας «Πολίτης», η Λευκωσία στρέφεται σε αγορές νέων οπλικών συστημάτων. Στο δημοσίευμα γίνεται αναφοράς σε τύπους συστημάτων, σε οργανωμένες κινήσεις για παραγγελίες κλπ.

Ταυτόχρονα, το υπεξ «αγωνίζεται» το 2019 να ξεπαγώσει το εμπόργκο στην πώληση όπλων από είχε επιβάλει η αμερικάνικη διοίκηση στην Κύπρο από την εποχή της εισβολής. Αστειότητες. Το υπάρχον κονδύλι στο Υπουργείο Άμυνας αρκεί μόνο (στην καλύτερη περίπτωση) για να συντηρείται η υπάρχουσα κατάσταση (εξόφληση προηγούμενων αγορών, δόσεων/τόκων, και συντήρηση υπαρχόντων, πεπαλαιωμένων συστημάτων).

2. Ο υπό κατασκευή, μικρός ναύσταθμος στο Μαρί εξελίσσεται σε «Σούδα» της Κύπρου, στην οποία η Γαλλία θα καταστήσει άγκυρα με γεωπολιτικές διαστάσεις. Έλλειψη σοβαρότητας; Μάλλον! Είναι απολύτως χρήσιμο η Κύπρος να αξιοποιήσει το γεωγραφική της βαρύτητα για να εξελιχθεί σε μικρό παίκτη στις ευρωπαϊκές πολιτικές έρευνας και διάσωσης στην Α. Μεσόγειο. Τι σημαίνει αυτό; Κυρίως, σημαίνει, επενδύσεις στον τομέα αυτό, (μέσα, εκπαίδευση, ραντάρ κλπ), αναδιάρθρωση της αμυντικής δομής για να βρεθούν οι πόροι, περισσότερα έργα και ελάχιστες δηλώσεις για μια πολιτική κοινών, ευρωπαϊκών συμφερόντων που μπορεί να είναι μια επένδυση μακράς πνοής για την Κύπρο.

3. Οι δηλώσεις Βενιαμίν Νετανιάχου κατά Ερτογάν, προβάλλονται στα κυπριακά Μέσα με τόσο πομπώδη τρόπο, ως να εμφανίστηκε το 2019, ο «Βενιαμίν ο Μεσσίας». Έλλειψη σοβαρότητας; Ίσως! Επιβεβλημένη η συνεργασία με το Ισραήλ στα θέματα ενέργειας, αλλά με το μυαλό στη γη: το Ισραήλ δεν δέχεται κανένα συμβιβασμό με την Λευκωσία στο ζήτημα της αναζήτησης κοινά αποδεκτής λύσης στο διαπλεκόμενο θαλάσσιο οικόπεδα των δύο χωρών. Ο «Βενιαμίν ο Μεσσίας» οδηγείται σε δίκη για τρεις κατηγορίες διαφθοράς, ενώ προωθεί, ως ο ισραηλίτης Ντενκτάς, την καμμία λύση στο Μεσανατολικό. Για όσους έχουν στοιχειώδη μνήμη ο Τ. Ερτογάν αποδέχθηκε την πρόταση Ανάν για να φύγουν τα τουρκικά στρατεύματα από την Κύπρο το 2004, κάτι που επανέλαβε ο Μ. Τσαβούσογλου το 2017 στο Κρανς Μοντάνα μέσα από το πολύ αξιόπιστο «Πλαίσιο Γκουτέρες».

4. Παραμονές των εκλογών στο Ισραήλ, ο αμερικανός υπεξ Μ. Πομπέο ψηφίζει Νετανιάχου στις εκλογές στο Ισραήλ, και, ταυτόχρονα, επιθυμεί να αποδοκιμάσει την αγορά των S400 από την Άγκυρα. Η διοίκηση Τραμπ βρήκε τη μέθοδο της συμμετοχής Πομπέο στη συνάντηση των «τριών» (Ισραήλ,

Κύπρος, Ελλάδα) στις 20 Μαρτίου, ώστε να μην θεωρηθεί ευθεία παρέμβαση στις εκλογικές διαδικασίες. Σε κάθε περίπτωση, αυτή η διοίκηση των ΗΠΑ σε κανένα διεθνές ζήτημα δεν διαθέτει πολιτική, και όπου παρεμβαίνει, κατά κανόνα, μόνο ζημιά προκαλεί-Κορέα, Βενεζουέλα, Κούβα. Στο Μεσανατολικό ταυτίστηκε με τον Νετανιάχου στην πολιτική της επιβολής λύσης με την προσάρτηση της Δυτικής Όχθης και των υψωμάτων Γκολάν στο Ισραήλ. Στο κυπριακό μένει στα σλόγκανς, σε αντίθεση με τη διοίκηση Ομπάμα, η οποία με τον αντιπρόεδρο Τ. Μπάιντεν και τον υπεξ Τ. Κέρι, εργάστηκε σοβαρά για να διευκολύνει τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων.

5. Η ε/κ κοινή γνώμη αναπνέει στους ρυθμούς μιας κατασκευασμένης πραγματικότητας, ζει μιαν εικονική επεξεργασία της, ώστε να «διψά» για νέα φυσικά αέρια, νέες στρατιωτικές βάσεις, νέους στρατηγικούς εταίρους, νέες τριμερείς, νέες αξιοποιήσεις της γεωπολιτικής μας αξίας, φτάνει να αισθάνεται «ευτυχισμένη» στο 60% του εδάφους της νήσου. Έτσι αίφνης η χώρα, της οποίας το 37% του εδάφους της κατέχεται από τουρκικά στρατεύματα, έχει εξελιχθεί μέσα από την εικονική χρήση των λέξεων σε παράγοντα σταθερότητας και ειρήνης στην περιοχή! Η χώρα που είναι η ίδια εισαγωγέας αστάθειας (κατοχή, μη συμμετοχή στη Συνθήκη Σένγκεν, Κανονισμός της «Πράσινης Γραμμής»), πολιτεύεται ως ο Τιτανικός, παριστάνοντας στους ιθαγενείς τον εξαγωγέα σταθερότητας...

Η εικονική διαχείριση της πραγματικότητας διασυνδέεται με την επιλογή Αναστασιάδη για μη λύση στο κυπριακό, την εξάντληση της δεύτερης πενταετίας του με υποκριτικές αναφορές στην «επανενωμένη» Κύπρο. Σε αντιστάθμισμα, η κοινή γνώμη τρέφεται με καθημερινές δοξασίες περί της αναβαθμισμένης Δημοκρατίας που καθημερινά μεγαλώνει το εύρος της, δημιουργεί συμμαχίες με ισχυρούς παίκτες και ενασκει τα κυριαρχικά της δικαιώματα- αλλά μέχρι την παραθαλάσσια Δερύνεια!

Οι «τριμερείς» ή «τετραμερείς», δεν αφορούν την προσπάθεια για βελτίωση της θέσης της ε/κ πλευράς, συνεπώς για ένα καλύτερο αποτέλεσμα στο τραπέζι των συνομιλιών. Αφορούν την τέχνη της παραπλάνησης, καθώς, η εγκατάλειψη του μεγάλου στόχου της επίλυσης, αντικαθίσταται από διακηρύξεις άνευ περιεχομένου.

Η κοινή γνώμη γοητεύεται από την «ευγενή μας τύφλωση», έτσι ώστε να φαίνεται ότι νικούμε την σκληρή πραγματικότητα μέχρι να αποδειχθεί ότι η «ΑΟΖ μας» δεν διέθετε ούτε ένα ξύλινο τείχος-μόνο μαούνες!

Αίφνης για όλα φταίνει ο Έιντε! Ο νορβηγός πολιτικός έτρεξε τις συνομιλίες για το κυπριακό ως απεσταλμένος δύο ΓΓ του ΟΗΕ στην εποχή Αναστασιάδη-Ακιντζί. Ναύαγιο. Τι γίνεται τώρα; Ευθύνεται για το «χαμένο» πρακτικό της 4ης Ιουλίου, ευθύνεται γιατί έδινε «αισιοδοξία» ότι πάμε σε λύση, ευθύνεται γιατί παραπληροφόρουσε τον ΓΓ. Για οτιδήποτε πήγε στραβά βρέθηκε ο τέλειος ένοχος!

Εσχάτως ο πρόεδρος Αναστασιάδης ρίχνει ξανά τις ευθύνες στο νορβηγό για το «χαμένο» έγγραφο της 4ης Ιουλίου, ενώ ο πρόθυμος υπεξ τον συνάντησε στο Μόναχο! Η αμερικανίδα διπλωμάτης Τζέιν Χολ Λουτ, που διαδέχθηκε τον εκ Νορβηγίας απεσταλμένο, συμφωνεί μαζί του, ότι δεν υπάρχει κανένα πρακτικό «4ης Ιουλίου». Δεν βλέπω καμιά κριτική στη βλοσυρή κυρία Λουτ...

Θυμίζω:

Στις 23 Ιουλίου 2017 το ελληνικό Υπεξ σε ανακοίνωσή του λέει ότι «απ' ό,τι φαίνεται ο κ. Έιντε προβαίνει σε δηλώσεις ως κάποιος που έχει πρόθεση να παραιτηθεί από μεσολαβητής του ΟΗΕ ενόψει της, ως φαίνεται, πιο ικανοποιητικής θέσης του Εκπροσώπου Τύπου της τουρκικής Κυβέρνησης».

Επίσης ο πρώην Έλληνας υπεξ Ν. Κοτζιάς στις 23 Ιουλίου 2017 σε συνέντευξή του στον «Φιλελεύθερο» είπε: «Το γνώριζε ότι έλεγε ψέματα, αλλά δεν τον πείραζε ότι πιανόταν στα πράσα. Ευτυχώς υποχρεώθηκε σε αναδίπλωση όταν προσπάθησε να εμφανίσει σε έγγραφο τις δικές του θέσεις ως δικές μας».

Ο Έσπεν Έιντε στις 22 Ιουλίου 2017 σε συνέντευξη στον Απ. Ζουπανιώτη στο ΚΥΠΕ σημειώνει πως «αν κάτι αποτύχει, όλοι πρέπει να σκεφτούν τι πρέπει να κάνω για να το βελτιώσω, αντί να τρέχω και να πω ότι όλοι οι άλλοι έκαναν τα λάθη. Πρέπει να πω ότι αισθάνθηκα πως είμαστε πολύ καλά προετοιμασμένοι».

Από τα σημαντικά κείμενα που διακινούνται στο facebook ξεχώρισα μια ανάρτηση του Α. Μαρκίδη-απόσπασμα από το βιβλίο του Γ. Κληρίδη «Η Κατάθεσή μου», τόμος 3, σελ 85-86. Την μεταφέρω:

«Στις 29 Σεπτεμβρίου του 1971, η κυρία Σουλιώτη ανέφερε την συζήτηση που είχε με τον κ. Ταφάλ, Ειδικό Αντιπρόσωπο του ΓΓ του ΟΗΕ στην περίοδο 1967-1974. Ο κ. Ταφάλ είπε ότι οι Έλληνες, δυστυχώς, δεν είχαν ποτέ μια ξεκάθαρη πολιτική γραμμή, αντίθετα με τους Τούρκους που την ακολούθησαν με συνέπεια και δίχως παρεκκλίσεις. Οι Έλληνες έκαναν συνεχώς «ζιγκ-ζαγκ» και

κανείς δεν μπορούσε να γνωρίζει ή να καταλάβει ποιά ήταν η πραγματική μας πολιτική γραμμή και ποιοι οι στόχοι μας. Έτσι, οι Έλληνες ποτέ δεν είχαν μια πολιτική ή ένα σχέδιο δράσης, που να τους επιτρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες, παρά μόνο μια τακτική «αντίδρασης», η οποία εξηρτάτο από τις ενέργειες των Τούρκων. Εν συντομία, ποτέ δεν «καθοδηγήσαμε», είπε, παρά μόνο «καθοδηγούμαστε» πάντα από την τουρκική πρωτοβουλία. Αυτή η κατάσταση απέβη επιβλαβής για την ελληνική πλευρά».

Στο σήμερα: η Τζέιν Χολτ Λουτ είναι ο 28η στη σειρά απεσταλμένη του ΟΗΕ από το 1964. Γιατί, όμως, η ε/κ πλευρά «σκοτώνει» τους απεσταλμένους;

Πρώτο, γιατί στην ε/κ κοινωνία έχει κυριαρχήσει εδώ και χρόνια η πίστη ότι όποιος δεν σκέφτεται όπως εμάς, είναι «αντίπαλός» μας, κατά συνέπεια, χρειάζεται να τον κάνουμε πέρα.

Δεύτερο, σε μια κοινωνία που δέχεται καθημερινούς ψεκασμούς αναδεικνύεται συχνά η αντίληψη ότι όλοι μάς επιβουλεύονται, ότι κανένας δεν μας καταλαβαίνει, ή ότι όποιος δεν μάς καταλαβαίνει είναι αυτόματα «φιλότουρκος».

Τρίτο, όσοι κτυπούν τους απεσταλμένους του ΟΗΕ, το κάνουν για να κρύψουν τις δικές τους αποτυχίες ή τη δική τους αδυναμία να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις, Όσες πολιτικές δυνάμεις συμπαθούν τη συντήρηση του status quo, ενοχλούνται από την παρουσία κάθε απεσταλμένου του ΟΗΕ γιατί αυτός (και ο κάθε απεσταλμένος είτε του ΟΗΕ, είτε της ΕΕ όπως ο Βαν Νούφελ ή όπως παλαιότερα ο Σερζ Αμπού) γνωρίζουν πολλά, και αυτό, ίσως, να τους καθιστά «επικίνδυνους».

Τέταρτο, οι τακτικισμοί, η διγλωσσία, το ροκάνισμα του χρόνου, οι βερμπαλισμοί, ισοδυναμούν με ώθηση στη στασιμότητα. Είναι γι' αυτό που τα τελευταία χρόνια ολοένα και λιγοστεύουν οι πραγματικοί φίλοι της Κύπρου. Ενδιαφέρονται, αντιλαμβάνονται, σιωπούν αποχωρούν. Γι' αυτό το λόγο το κυπριακό πλέον απασχολεί ελάχιστους στη διεθνή σκηνή. Ουδείς θέλει να μπει στη μακρά λίστα του «νεκροταφείου των ταχυδρόμων» όπως ο Ταφάλ, ο Ανάν, ο Ντε Σότο, ο Ντάουνερ, ο Έιντε. Η Τζέιν Χολτ Λουτ είναι η τελευταία ταχυδρόμος.

Ο Ταφάλ μάς διάβασε μια χαρά. Είτε μιλούσε για το 1971, είτε για το Μπούργκενστοκ το 2004, είτε για το Μοντ Πελεράν το 2016, είτε για το Κρανς Μοντάνα το 2017, η ουσία είναι ίδια: «Έκαναν συνεχώς «ζιγκ-ζαγκ» και κανείς δεν μπορούσε να γνωρίζει ή να καταλάβει ποιά ήταν η πραγματική μας πολιτική γραμμή, και ποιοι οι στόχοι μας...»

Η υπόθεση με τα «χαμένα» πρακτικά της 4ης Ιουλίου 2017 στο Κρανς Μοντάνα, δείχνει το πόσο χαμηλά έχει φτάσει η αξιοπιστία της ε/κ ηγεσίας τόσο στην εσωτερική, όσο και στην διεθνή κοινότητα. Επί δύο χρόνια υπήρχαν, κατά την ερμηνεία Αναστασιάδη, «δύο» κείμενα-αυτό της 30ης Ιουνίου και αυτό της 4ης Ιουλίου. Ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες διέψευσε τρεις φορές με τον πιο επίσημο τρόπο τις ερμηνείες Αναστασιάδη.

Τώρα, σχεδόν δύο χρόνια μετά το Κρανς Μοντάνα, και μετά την τέταρτη (!) συνάντησή του με την απεσταλμένη του ΓΓ κα Λουτ, εφηύρε την εξαφάνισή των «πρακτικών», ή των εγγράφων της 4ης Ιουλίου! Σύμφωνα με την επίσημη αφήγηση, ο πρόεδρος έδωσε εντολή στην απεσταλμένη του ΓΓ του ΟΗΕ να ψάξει να τα βρει, αφού η ίδια δήλωσε ότι κάτι τέτοιο δεν υπάρχει!

Η ιστορία με την «εξαφάνιση» των πρακτικών έχει τρεις στόχους:

Πρώτο, να πάει στο περιθώριο το πολύ σοβαρό κείμενο του Πλαισίου Γκουτέρες της 30ης Ιουνίου 2017, το οποίο έθετε τις βάσεις για έναν βιώσιμο, προοδευτικό συμβιβασμό, που ικανοποιούσε τις βασικές ανησυχίες και επιδιώξεις και των δύο πλευρών.

Δεύτερο, να περάσει το μήνυμα στην ε/κ κοινή γνώμη ότι «κάποιοι», πίσω από κλειστές πόρτες «συνωμότησαν» κατά των δικαίων του κυπριακού ελληνισμού και εξαφάνισαν ένα κείμενο!

Και,

Τρίτο, να τεθεί εν αμφιβόλω η χρησιμότητα της συνάντησης Αναστασιάδη-Ακιντζί της 26ης Φεβρουαρίου.

Το κρίσιμο θέμα είναι να εξηγήσει κανείς γιατί γίνονται αυτά, τι στόχους εξυπηρετεί αυτή η θεαματική ανακάλυψη της «εξαφάνισης» κειμένων. Επί αυτού τα εξής:

Ο πρόεδρος Αναστασιάδης έχει δείξει με έργα ότι ο κύριος πολιτικός του στόχος είναι η εξάντληση της δεύτερης πενταετίας του με κύρια πεδία ενασχόλησής του την διερεύνηση του τοπίου για την τρίτη. Μέσα σε αυτό το πρίσμα, αξιολογεί άλλα θέματα, ως πιο σημαντικά από ότι το τρέχον κυπριακό. Η Λεμεσός είναι στην πρώτη γραμμή των ενδιαφερόντων του. Η ανακοίνωση

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι ευθείες παρεμβάσεις Κατάϊνεν στη Λευκωσία σχετικά με τα «χρυσά διαβατήρια» έδειξαν το μέγεθος της οργανωμένης αξιοποίησης της διαδικασίας της πώλησής τους. Με τον πιο κυνικό τρόπο, η Κύπρος, μόνη στο σύνολο της ΕΕ, εξέθρεψε αυτή την απίστευτης έκτασης βιομηχανία πώλησης διαβατηρίων -4.700 μέχρι τώρα. Το πρώην δικηγορικό γραφείο του προέδρου έχει σημαντική συμμετοχή σε αυτή τη διαδικασία. Μετά τη δημόσια παρέμβαση της Επιτροπής, η Μάλτα έθεσε την υπόθεση κάτω από τον έλεγχο αμερικάνικου οίκου αξιολόγησης, ενώ η Βουλγαρία την έχει τερματίσει. Η Κύπρος υποχρεώνεται να κάνει αλλαγές. Μόνη, με καθυστέρηση, με εξευτελισμό της ίδιας της συμμετοχής μας στην ΕΕ.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι αυτός είναι ο λόγος που ο Ν. Αναστασιάδης εγκατέλειψε το κυπριακό στο έλεος του χρόνου. Αδιαφορεί για ότι αλλάζει τις παραμέτρους του προς το χειρότερο, εξαιτίας της παρέλευσης του χρόνου. Αδιαφορεί για την Αμμόχωστο, την Καρπασία, την Κερύνεια. Παλαιότερα μιλούσε για το «εθνικό καλό». Αργότερα, άλλαξε προτεραιότητες. Η Λεμεσός πετά. Αυτό φτάνει και, όπως φαίνεται, φτάνει και περισσεύει.

Στα υπόλοιπα, εφευρίσκονται προσχήματα και ποικίλα τεχνάσματα για να ροκανίσουμε το χρόνο, να αποφύγουμε τις συνομιλίες για επίλυση. Ασφαλώς, δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας ότι τα ΗΕ έχουν την πιο μεγάλη ευθύνη για αυτήν την παρωδία διαπραγμάτευσης. Δεν μίλησαν για τις αιτίες της κατάρρευσης των συνομιλιών στα Κρανς Μοντάνα και άφησαν την κοινή γνώμη στο έλεος της παραπληροφόρησης. Μίλησαν με διπλωματικό τρόπο («χάθηκε μια ιστορική ευκαιρία», είπε ο Γκουτέρες), δεν μάς είπαν όμως, ποιος ή ποιοι, και πώς συνέβαλαν για να χαθεί!

Λοιπόν, όσο η κοινή γνώμη καταπίνει το ένα πρόσχημα μετά το άλλο, το κυπριακό δεν έχει κανένα μέλλον. Οι πολιτικές καθορίζονται από το επίπεδο πληροφόρησης της κοινής γνώμης, από την αντίληψη που αποκτά μια ενημερωμένη κοινωνία για τις εξελίξεις. Όσο η κοινή γνώμη προσέχει παραπλανητικές αφηγήσεις, θα κυριαρχούν τα συμφέροντα και η διαπλοκή στη μισή Κύπρο με το πρόσχημα της υπεράσπισης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η ρητορεία που εργάζεται για τη συντήρηση του status quo, έχει βρει ισχυρές συμμαχίες στο χώρο της ιεραρχίας της εκκλησίας, σε επιχειρηματικούς κύκλους και σε βαρόνους στο χώρο των μέσων ενημέρωσης. Τώρα προστίθενται και οι βαρόνοι της ανάπτυξης, αυτοί που χορηγούν διαβατήρια, στην ουσία εμπορεύονται ένα ευρωπαϊκό προϊόν, με στόχο τον εξοβελισμό της ΕΕ από τις διαδικασίες επίλυσης! Εκεί φτάσαμε: άλλοι έδωσαν τη ζωή τους, ή τον καλύτερό τους εαυτό για να πετύχουμε την ένταξη στην ΕΕ, και άλλοι μετατρέπουν το ευρωπαϊκό διαβατήριο της Κύπρου σε εργαλείο που

παρεμποδίζει την εξέλιξή της σε ένα κανονικό, πλήρες μέλος της ΕΕ, όπως προνοεί η Συνθήκη Προσχώρησης!

ΜΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΑΠΟ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ... 4 Φεβρουαρίου 2019

Η Σύνοδος των ΕΕ (MED7) στη Λευκωσία κυριάρχησε στην επικαιρότητα. Ξεχωρίζω τα εξής σημεία από το σύνολο της Συνόδου:

Α. Αυτή καθ' εαυτή η Σύνοδος των ΕΕ (MED7) στη Λευκωσία με την παρουσία σημαντικών ηγετών στο νησί προκαλεί ενδιαφέρον. Εκτιμώ, ωστόσο, ότι αυτές οι περιφερειακές συναντήσεις ομάδας χωρών-μελών, εξαιτίας της δομής τους, δεν αποδίδουν. Είναι προτιμότερο να γίνονται σε επίπεδο Υπουργών Εξωτερικών για να υπάρχει η δυνατότητα για πραγματικές συνομιλίες και εποπτευόμενες αποφάσεις.

Β. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης δήλωσε σχετικά με την επίλυση του σκοπιανού ότι «ο Έλληνας Πρωθυπουργός έδειξε τόλμη και θάρρος και έδωσε τέλος σε μια αχρειαστή διαμάχη που ταλάνιζε επί τριάντα χρόνια την Ελλάδα». Σχεδόν αυτόματα, διερωτάται κάθε παρατηρητής των εξελίξεων: πώς είναι δυνατόν να λέει αυτά για τον Τσίπρα όταν ο ίδιος έκανε ακριβώς το αντίθετο κυπριακό; Είναι ο Τσίπρας που σηκώθηκε και έφυγε από το Μοντ Πελεράν; Είναι ο Τσίπρας που διέλυσε την διαπραγμάτευση στο Κρανς Μοντάνα; Σε κάθε περίπτωση, ο Α Τσίπρας, χωρίς προηγούμενη διπλωματική εμπειρία, χειρίστηκε το σκοπιανό με αποτελεσματικό τρόπο, ενώ, ο Ν. Αναστασιάδης παρεμπόδισε την άφιξη Τσίπρα, Μεϊ, Γιλντιρίμ στον Κρανς Μοντάνα για να μην φτάσει η διαπραγμάτευση στην πλήρη της ανάπτυξη.

Γ. Στο ανακοινωθέν αναφέρεται πως «η ιδιότητα τους μέλους της ΕΕ αποτελεί την καλύτερη ασφαλιστική δικλείδα για μια επανενωμένη Κύπρο». Αυτό το σημείο είναι σημαντικό. Ποιος όμως θα του δώσει πολιτική υπόσταση; Μόνο, η Κύπρος, που υφίσταται την κατοχή. Στα χρόνια της δημιουργίας (βλέπε δράση του Γ. Κρανιδιώτη) τα πιο πάνω ήταν στην ημερήσια διάταξη Συνόδων Κορυφής, Συμβουλίων Υπουργών, του Παρατηρητή της ΕΕ στις συνομιλίες (Σερζ Αμπού), σημαντικών δράσεων σε κύκλους πρωτευσών για να προετοιμαστούν λύσεις. Αυτά εδώ και χρόνια απουσιάζουν. Η ιδιότητα του μέλους δεν είναι ασφαλιστική δικλείδα όταν την χρησιμοποιούμε μόνο για

εσωτερική κατανάλωση. Καλά κείμενα που δεν εντάσσονται σε μια στρατηγική σβήνουν την επομένη ημέρα μιας περιφερειακής συνόδου.

Δ. Διαβάζω από το Κοινό Ανακοινωθέν: «Είναι ύψιστης σημασίας όπως η ΕΕ παραμείνει ενεργά αναμειγμένη στις διαπραγματεύσεις με την επανέναρξή τους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι μια επανενωμένη Κύπρος θα παραμείνει ένα πλήρως λειτουργικό μέλος της Ένωσης, σε συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο». Πολύ σωστή διατύπωση που, ωστόσο, αποτυπώνεται σε μηδέν έργα! Ήταν ο Γιούνκερ παρών στη Γενεύη. Ήταν η Φ. Μογκερίνι παρούσα στο Κρανς Μοντάνα. Σε κάθε στάδιο των συζητήσεων, ο Βαν Νούφελ, αντιπρόσωπος του Γιούνκερ. Γιατί όλοι σιωπούν; Τι γνωρίζουν και οι σχέσεις τους με τη Λευκωσία παραμένουν, σχεδόν, υποτυπώδεις; Με ευχολόγια δεν κάνεις ευρωπαϊκή πολιτική. Χρειάζεται σοβαρότητα, συνέπεια, αξιοπιστία. Κυρίως, χρειάζεται σχέδιο για να επιτύχεις συγκεκριμένους στόχους. Πώς θα κατακτηθεί κάτι, όταν ο ίδιος ο πρόεδρος αχρηστεύει το ευρωπαϊκό χαρτί, κάνοντας σήμα για «δύο κράτη»;

Ε. Ξεχωρίζω, επίσης, από το ανακοινωθέν: «Μια λύση που να επανενώνει την Κύπρο και τον λαό της, να διασφαλίζει την κυριαρχία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου, χωρίς ξένες επεμβάσεις, στρατεύματα και εγγυήσεις».

Όλα όσα αναφέρονται πιο πάνω, τα έχει ήδη ενσωματώσει στο Πλαίσιο του ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες -30 Ιουνίου 2017. Είναι κεκτημένο της διαπραγμάτευσης, που εμείς οι ίδιοι, αποφεύγουμε να αναφέρουμε.

Το Πλαίσιο Γκουτέρες «Σχετικά με την Ασφάλεια» αναφέρει:

«Χρειαζόμαστε ένα καινούριο σύστημα εγγυήσεων, όχι την συνέχιση του παλιού. Πιστεύω ότι χρειαζόμαστε τον τερματισμό του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος και της Συνθήκης Εγγυήσεως. Αυτή πρέπει να αντικατασταθεί από ένα στιβαρό σύστημα διασφαλίσεων: το οποίο να είναι πολυμερές/διεθνές με τη συμμετοχή αρκετών χωρών (διεθνής διάσταση). Οι εγγυήτριες δυνάμεις δεν μπορούν να εφαρμόσουν και να εποπτεύουν τους εαυτούς τους».

Συμπληρώνοντας τα πιο πάνω, ο Α Γκουτέρες, σημειώνει:

«Σχετικά με τα στρατεύματα, θα πρέπει να υπάρξει μια δραστική μείωση από την πρώτη ημέρα. Και μετά σε ένα χαμηλό αριθμό, αντίστοιχο με αυτό που προβλέπει η παλαιά Συνθήκη Συμμαχίας (χρονοδιάγραμμα για να φτάσουμε τα επίπεδα των στρατευμάτων του 1960 και μηχανισμός επιβεβαίωσης για να επιβλέπει, χρειάζεται να συμφωνηθεί)».

Στ. Στο τέλος της ημέρας μετρά το αποτέλεσμα. Ο Αντιπρόσωπος των ΗΠΑ στο ΣΑ των ΗΕ Τζόναθαν Κόεν δήλωσε στις 30 Ιανουαρίου ότι «οι ΗΠΑ κατάστησαν σαφές πως κατά την επανεξέταση όλων των ειρηνευτικών αποστολών, ότι δεν θα υποστηρίξουν το status quo για αποστολές στις οποίες οι πολιτικές διαδικασίες είναι αποτελεσματικές».

Κάποια στιγμή, πιθανώς εντός του 2019, θα αντιμετωπίσουμε και αυτό το ζήτημα: μόνοι μας με απόλυτο σύνορο με την Τουρκία- από τη Δερύνεια στον Πύργο.

Αυτό είναι το πιθανότερο αποτέλεσμα όταν την πολιτική την καθοδηγεί η ιδιοτέλεια και ο ερασιτεχνισμός.

Ο διαπραγματευτής, (χωρίς αντικείμενο επί δύο χρόνια), το καλοκαίρι μάς προειδοποιούσε επ' αυτού. Έκτοτε απόλυτη σιωπή.

ΝΕΠΟΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΚΑΠΗΛΕΙΑ

22 Ιανουαρίου 2019

Οι αποκαλύψεις του δικηγόρου Ν. Κληρίδη καθώς και η παρέμβαση του Γενικού Εισαγγελέα Κ. Κληρίδη έφεραν στο φως πολλά νέα στοιχεία για τον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης στο νησί. Συγγενικές υποθέσεις, νεποτισμός, διαπλοκή με συγκεκριμένο δικηγορικό γραφείο που εργοδοτεί παιδιά δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας δίνει τα στοιχεία για το πώς δικαστικές υποθέσεις γύρω από την κατάρρευση της Τράπεζας Κύπρου, οδηγήθηκαν σε μηδενικό αποτέλεσμα -όλοι οι κατηγορούμενοι, αθώοι!

Λοιπόν, η κοινή γνώμη παρακολουθεί αμήχανη τις συγκλονιστικές καταγγελίες. Τό σλόγκαν είναι σωστό («η γυναίκα του Καίσαρα, όχι μόνο να είναι, αλλά και να φαίνεται τιμία»), αλλά ατελές, καθώς από μόνο του δεν μάς εξηγεί απολύτως τίποτε. Θα προσπαθήσω στη συνέχεια να δώσω τη δική μου ερμηνεία στα πράγματα:

Α. Στην ε/κ κοινότητα εδώ και δεκαετίες έχει σχηματιστεί μια πολύ ισχυρή συμμαχία των δυνάμεων που εκμεταλλεύονται το υπάρχον σύστημα με τον πιο απροκάλυπτο τρόπο. Παράγοντες της βιομηχανικής κοινότητας (λ.χ. φαρμακέμποροι). Παράγοντες της τουριστικής βιομηχανίας (λ.χ. ξενοδόχοι στην Αγία Νάπα). Παράγοντες που πλούτισαν από την υπερανάπτυξη της γης στην Λάρνακα, την Λεμεσό και την Πάφο (λ.χ. επενδύσεις, αναπτύξεις, κατασκευές ακινήτων). Παράγοντες που έκτισαν παιχνίδι πάνω στις τ/κ περιουσίες στις τρεις ίδιες πόλεις και επαρχίες, (λ.χ. Μακένζι, Ακτή του Κυβερνήτη). Αυτή η

τριπλή συμμαχία ευνοεί μια κατάσταση πραγμάτων που παρεμποδίζει κάθε μεταρρύθμιση, επιδιώκει να διατηρήσει τα κεκτημένα της.

Β. Τα πιο πάνω στοιχεία ήταν λίγο πολύ γνωστά. Έρχεται τώρα ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας και μάς πληροφορεί ότι και στην ανώτατη βαθμίδα της δικαστικής εξουσίας, μια παραδικαστική διαδικασία έκτιζε αθώωσεις πελατών συγκεκριμένου δικηγορικού γραφείου στο οποίο εργοδοτούνταν παιδιά τους! Οι παροικούντες στην Ιερουσαλήμ προφανώς γνώριζαν το παιχνίδι, εδώ και καιρό. Τώρα το γνωρίζει όλη η κοινωνία! Να γιατί το δικαστικό κατεστημένο ουδέποτε τόλμησε μεταρρυθμίσεις, ουδέποτε έθεσε μια διαδικασία για να βελτιωθούν παραδόσεις δεκαετιών. «Αγωνίστηκε» όμως για να μην αποκοπούν οι μισθοί των δικαστών στα χρόνια της τρόικας! «Αγωνίστηκε» όμως για να μην περάσει καμμία πρόβλεψη για «ξένο» δικαστή στις προσπάθειες για επίλυση του κυπριακού!

Γ. Αυτό το οικονομικό κατεστημένο είναι ασφαλώς μια μικρή, αριθμητικά και κοινωνικά μειοψηφία. Πώς καταφέρνει και γίνεται πλειοψηφία; Πώς είναι σε θέση να επιβάλλει την ατζέντας της; Μα, εν ονόματι της πατρίδας! Εδώ και δεκαετίες αυτή η μικρή αριθμητικά μειοψηφία έχει δημιουργήσει ένα αφήγημα που θέλει την Κύπρο μικρή και αδυναμη, περικυκλωμένη από εχθρούς που θέλουν να την φάνε. Έτσι, για να επιβιώσουμε σε αυτή τη μικρή γη, έχουμε ένα «καθήκον»: να συσπειρωθούμε γύρω από το υπάρχον σύστημα διοίκησης για να αντέξουμε τους κραδασμούς της μοναδικότητάς μας. Αυτό ως συνεκτική ύλη δεν είναι αρκετή. Γι' αυτό εφευρέθηκε η συνεκτική ύλη, άλλως η υψυ της υπόθεσης: η πατριδοκαπηλεία!

Δ. Με τη συμβολή ιδιοκτητών ΜΜΕ. Με τη συμβολή της ηγετικής ομάδας της εκκλησίας. Με τη επιβολή συγκεκριμένης ατζέντας στο σχολικό πρόγραμμα. Με την καθιερωμένη έγκριση κάθε νέου υπουργού παιδείας από την εκκλησιαστική ιεραρχία. Με την ροπή ηγετών της ε/κ κοινότητας στα καθιερωμένα. Η παραδοσιακή αυτή «πεντάδα», έχει αποδείξει ότι γνωρίζει πολύ καλά τι σημαίνει επένδυση στην αμυντική τακτική! Γνωρίζει τι σημαίνει μέθοδος ελέγχου της κοινής γνώμης με επίκκληση σε «εθνικούς» κινδύνους.

Μια μεγάλη μερίδα ε/κ έχει εγκολπωθεί αυτή τη στρεβλή θεώρηση των πραγμάτων. Πιστεύει σε ψεκασμένες θεωρίες, ενώ την ίδια στιγμή τα μεγάλα ψάρια κάνουν άνετα τη δουλειά τους και αυτή τη φορά μάς το λέει ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας με πολύ δυνατά στοιχεία. Όταν ένας οπαδός της μη λύσης, φωνάζει «ας μείνουμε όπως είμαστε», κάποιιο τρίβουν τα χέρια τους από ικανοποίηση. Κάποιοι γλεντούν, «εσείς θα μείνετε όπως είσαστε»- εμείς θα μεγαλώνουμε τον έλεγχο της εξουσίας στο 60% του κυπριακού κράτους, θα κάνουμε ότι θέλουμε, χωρίς κανέναν να μπαίνει στα πόδια μας! Κάποιοι μπορεί

να λένε «συνεχίστε κορόιδα, εμείς θα σας μαθαίνουμε τι σημαίνει να μισάτε την επίλυση, να «αγωνίζεστε» για την ακινησία»!

Ε. Οι αποκαλύψεις των αδελφών Κληρίδη δίνουν μια πολύ καλή ευκαιρία για να αναδειχθούν οι πραγματικές προθέσεις ενός κύκλου συμφερόντων που ταλαιπωρεί το νησί εδώ και δεκαετίες. Είναι εξαιρετικής σημασίας υπόθεση να αποκαλυφθεί αυτή η απίθανη συμπαιγνία η οποία «αγωνίζεται» να αφήσει την Κύπρο καθηλωμένη στο χθες για να ενισχύει την επιρροή της στα πράγματα αδιαφορώντας για τα πραγματικά προβλήματα του νησιού. Το ζήτημα δεν είναι αυτοί. Το ζήτημα είναι όλοι εκείνοι που καταπίνουν το παραμύθι. Ως γνωστόν, τα παραμύθια αρέσουν. Μέχρι να κοιτάξουμε την πραγματικότητα- το χρόνο και τις γενιές που χάνονται.

ΡΕΣΙΤΑΛ ΣΕ ΜΙΑ «ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΠΕΤΑ»...

12 Ιανουρίου 2019

Το ρεσιτάλ από συνεντεύξεις που δίνει αυτό το διάστημα ο Ν. Αναστασιάδης, έχει ως στόχο να αποδομήσει το κεκτημένο των συνομιλιών γύρω από την, έως τώρα, επιδιωκόμενη ομοσπονδιακή λύση και να ετοιμάζει το έδαφος για άλλες λύσεις. Παρακολουθώ τα νέα στοιχεία που θέτει στις συνεντεύξεις του. Πραγματικά εντυπωσιάζει ο κυνισμός που διέπει τις παρεμβάσεις του.

Πρώτο, αναιρεί τις συμφωνίες που προηγούμενοι ε/κ ηγέτες υπέγραψαν, αναιρεί επίσης όσα ο ίδιος συμφώνησε με τον Μ. Ακιντζί. Ειδικότερα: το κεφάλαιο της διακυβέρνησης ήταν κλειστό-ομοσπονδιακή δομή, σύνθεση Υπουργικού Συμβουλίου (7 με 4), εκ περιτροπής προεδρία με στάθμιση της ψήφου στο 20% (5ετής θητεία, με ρύθμιση στο 2-1-2 χρόνια που ο ίδιος ο Ν. Αναστασιάδης διαμόρφωσε, 4 χρόνια ε/κ, 1 τ/κ). Αίφνης προέκυψε θέμα με την «πολιτική ισότητα» των τ/κ στην ομοσπονδιακή δομή, όταν όλοι γνωρίζουν ότι το 7 δεν είναι 4, ούτε στην εκ περιτροπής το 4 ισούται με το 1. Αυτό δείχνει ανατροπή των δεδομένων που διαμορφώθηκαν τον τελευταίο χρόνο στις συνομιλίες και ότι οι δεσμεύσεις Αναστασιάδη σχετικά με την «αποτελεσματική συμμετοχή» των τ/κ πλέον είναι στον αέρα. Υπάρχει ένα γενικότερο θέμα με τις γενικότερες δεσμεύσεις Αναστασιάδη αλλά αυτό, επειδή αφορά εξωτερικές δεσμεύσεις κάτω από τον ΟΗΕ, είναι πολύ πιο σοβαρό.

Δεύτερο, προφανώς με την υποστήριξη ορισμένων δημοσκοπήσεων ο Αναστασιάδης κτυπά κέντρον, ανατροφοδοτώντας ιστορικές φοβίες των ε/κ, ανασύροντας από τη μνήμη της παλαιότερης γενιάς τις πιο δύσκολες εμπειρίες

της, όπως η ρήξη του 1963. Στη συλλογική μνήμη των ε/κ αυτό ισούται με την αποχώρηση των τ/κ από το κοινό κράτος. Κατά κανόνα, αυτό γίνεται χωρίς καμιά αναφορά στις ευθύνες της ε/κ ηγεσίας, καθώς προηγήθηκε της αποχώρησης, η μονομερής καταγγελία των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου, με αίτημα για αλλαγές στα 13 σημεία του συντάγματος- μια πράξη που έγινε με νεύμα του Λονδίνου και ερήμην και αυτού ακόμα του πρωθυπουργού της Ελλάδας Κ. Καραμανλή.

Τρίτο, το παιχνίδι με την αποδόμηση του διαπραγματευτικού τοπίου μπορεί να προσφέρει πρόσκαιρες εντυπώσεις στον κόσμο της δημαγωγίας, αλλά ισοδυναμεί με ευθεία αναγνώριση ότι η πραγματική θέση Αναστασιάδη ισούται με τη συντήρηση του σημερινού status quo. Άλλωστε κάτι παραπλήσιο συζήτησε με τον Μ. Τσαβούσογλου στις δύο συναντήσεις τους, μια στο Κρανς Μοντάνα, την παραμονή του τελικού δείπνου, και, μια δεύτερη στη Νέα Υόρκη στις 28 Σεπτεμβρίου 2018. Η σημερινή θεώρηση των πραγμάτων από τον νυν πρόεδρο ισοδυναμεί με ευθεία αποσταθεροποίηση των συμφωνιών υψηλού επιπέδου και προφανώς όλων των κειμένων που υιοθέτησε, ο ΟΗΕ έκτοτε, συμπεριλαμβανομένων και σχεδίων λύσης των ΗΕ που ο ίδιος ο Ν. Αναστασιάδης υποστήριξε ενθέρμως.

Το κρίσιμο θέμα είναι οι συνεχείς μεταμορφώσεις Αναστασιάδη. Από υπέρμαχος του σχεδίου λύσης του ΟΗΕ το 2004, καθοδήγησε τη διάσκεψη του Κρανς Μοντάνα το 2017 σε ναυάγιο. Πώς από μεγαλύτερος επικριτής της πολιτικής Τ. Παπαδόπουλου έγινε εσχάτως οπαδός της; Τι μεσολάβησε; Πώς μπορεί να εξηγηθεί αυτή μετάλλαξη;

Θεωρώ ότι μια πιθανή εξήγηση βρίσκεται στη φράση που η εφημερίδα «Πολίτης» αποδίδει στον ίδιο ότι «η Λεμεσός πετά». Ήδη επίσημο κυβερνητικό έγγραφο βεβαιώνει πως το δικηγορικό γραφείο Αναστασιάδη στη Λεμεσό- με το οποίο ο ίδιος, από το 2013, δεν έχει κάποια σχέση- ήδη έχει πωλήσει σημαντικό αριθμό διαβατηρίων σε ολιγάρχες από διάφορες χώρες. Είναι, επίσης, ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι παρατηρείται μια γενικότερη ανάπτυξη της πόλης, ειδικότερα με την ανέγερση μεγάλων πύργων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε η οργάνωση Διεθνής Διαφάνεια (Transparency International EU),

«τουλάχιστον έξι χιλιάδες διαβατήρια και σχεδόν 100.000 άδειες παραμονής έχουν πωληθεί στην ΕΕ κατά την τελευταία δεκαετία. Η Ισπανία, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν χορηγήσει τον μεγαλύτερο αριθμό αυτών - πάνω από 10.000 το καθένα, με έσοδα 25 δισεκατομμύρια ευρώ σε ξένες άμεσες επενδύσεις κατά την τελευταία δεκαετία.

Η Κύπρος έχει κέρδισε 4,8 δισ. Ευρώ από το 2013, ενώ η Μάλτα έχει περίπου 718 εκατ. Ευρώ από το άνοιγμα ενός καθεστώτος το 2014. Η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο φαίνεται να κερδίζουν από μισό δισεκατομμύριο έως σχεδόν ένα δισεκατομμύριο ευρώ ετησίως. Παρά τα μεγάλα χρηματικά ποσά, η Κύπρος και η Πορτογαλία δεν φαίνεται να αμφισβητούν την πηγή του πλούτου των αιτούντων».

Η εξήγηση για τις μεταμορφώσεις Αναστασιάδη, πιθανόν, να βρίσκεται στη μετατόπιση του ενδιαφέροντός του από τη Λευκωσία (και την επίλυση) στη Λεμεσό (την πόλη που «πετά»...)

Η ΑΒΑΣΤΑΚΤΗ ΕΛΑΦΡΟΤΗΣ...

7 Ιανουαρίου 2019

Αυτή η συνήθεια είναι πλέον πέρα από επικίνδυνη-είναι κωμική. Μόνο στην Κύπρο θεωρούμε ότι μια Naftex και μια παράνομη Naftex στη διεθνή πολιτική μετρούν περίπου το ίδιο. Γνωρίζουμε ότι στην πολιτική μετρά η δυνατότητα να κάνεις πράγματα, αλλιώς διεκδικείς να υλοποιήσεις την πολιτική σου χρησιμοποιώντας άλλα μέσα-διπλωματικά, συμμαχίες κλπ. Η Κύπρος βρήκε μια νέα πατέντα στις διεθνείς σχέσεις. Επειδή ανακοινώσαμε ότι μια Naftex είναι παράνομη, αυτόματα αυτό δημιουργεί δίκαιο, και έτσι «καθαρίσαμε» το σκηνικό. Ποιος θα ρωτήσει τι γίνεται στην πραγματικότητα; Την εκδίδουμε. Μετά; Πώς μπορούμε να εποπτεύσουμε την εφαρμογή της; Με τις βάρκες στο λιμανάκι της Αγίας Νάπας;

Στη συνέχεια στήνουμε νέα σενάρια για να κοροϊδεύουμε την κοινή γνώμη, μέχρι την επόμενη αστοχία. Λοιπόν, οι ΗΠΑ ανακάλυψαν τη μεγάλη γεωπολιτική αξία της νήσου, και έτσι μπορούμε να αντικαταστήσουμε την από τις 8μμ μέχρι τις 9μμ παραπαίουσα σχέση ΗΠΑ-Τουρκίας. Έτσι ξαφνικά η Κύπρος έγινε η νέα μεγάλη λύση στις ανάγκες των ΗΠΑ στην Α. Μεσόγειο. Δεν μετρά η αμερικάνικη βάση στο Ινσιρλίκ, δεν μετρά η συνεργασία ΗΠΑ-Τουρκίας κατά του ISIS, δεν μετρούν τα κοινά συμφέροντα ανάμεσα στις δύο χώρες για 60 χρόνια, δεν μετρά η κατάσταση στη Συρία, μετρά μόνο η διαφωνία γύρω από την αγορά του ρωσικού πυραυλικού συστήματος S400 από την Άγκυρα.

Τα ΜΜΕ, είτε από άγνοια, είτε από συνήθεια καλύπτουν τις κυβερνητικές φαντασιώσεις, προβάλλοντας μια στρεβλή εικόνα στα πράγματα σε βαθμό που ένας μέσος τηλεθεατής μπορεί να νομίζει ότι έχουμε καταστεί υπερδύναμη στην περιοχή, με ικανότητα να είμαστε «φάρος» σταθερότητας στην περιοχή. Αλλά «φάρος» με την μισή Κύπρο υπό στρατιωτική κατοχή, δεν μπορεί να υπάρξει, καθώς το ίδιο μέρος, είναι μέρος ενός μεγαλύτερου προβλήματος.

Δυστυχώς, η τάση να αγνοούμε το γύρω μας περιβάλλον έχει γίνει συνήθεια καθώς τίποτε δεν μαθαίναμε και σε ελάχιστα ζητήματα προοδεύουμε.

Δυστυχώς, όλη η προσπάθεια βρίσκεται στο να ελέγχουμε το εσωτερικό ακροατήριο, με «χειραγώγηση» των ειδήσεων, αδιαφορώντας για το μακροπρόθεσμο συμφέρον της Κύπρου.

Ποιο είναι το ζητούμενο για κάθε χώρα;

Πρώτο, να αναζητήσει τα σημεία με τα οποία μπορεί να προκύψει σύμπτωση συμφερόντων με χώρες- κλειδιά στην προσπάθεια για την προώθηση συγκεκριμένων στόχων της.

Δεύτερο, να δημιουργεί συμμαχίες μόνο όταν εργάζεται για την επίλυση του κυπριακού, κερδίζει πόντους αν είναι συνεπής και σοβαρή, αν εννοεί αυτά που λέει, αν έχει επεξεργαστεί τα πιο κατάλληλα επιχειρήματα για να προβάλει τις πολιτικές της -«είναι προς το συμφέρον σας να μας βοηθήσετε», διδάσκει ο Θουκυδίδης

Τρίτο, με συνεπή συμμετοχή στις εξελίξεις στην ΕΕ και το μεγάλο στόχο την ολοένα και περισσότερη ευρωπαϊκή ενοποίηση, με φωνή και ρόλο στις κεντρικές προκλήσεις της ΕΕ (λ.χ. οικονομική ολοκλήρωση, ενίσχυση της αμυντικής δυνατότητας, θέσεις εργασίας, ανεργία των νέων, μείωση του χάσματος ανάμεσα στις πιο πλούσιες και τις περιφερειακές χώρες)

Τέταρτο, το κυπριακό μπορεί να αποκτήσει νέο μομέντουμ μόνο αν το θέτει στην ΕΕ (Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο Υπουργών), όχι ως μια διένεξη του παρελθόντος, αλλά ως ένα άλυτο ευρωπαϊκό πρόβλημα για το οποίο εμείς πρώτοι επιδιώκουμε να το λύσουμε γιατί υπηρετεί τα μείζονα κυπριακά και ευρωπαϊκά συμφέροντα.

Πέμπτο, αν έχει ρεαλιστική πρόταση, κινητοποιεί το τρίγωνο Βρυξέλλες-Βερολίνο-Παρίσι, πείθει πως θέλει να αλλάξεις πράγματα για να συμβάλει στην επίλυση προβλημάτων που επηρεάζουν την περιφερειακή ασφάλεια, αν έχει ρόλο για άλλους παίκτες με ειδικό ενδιαφέρον για το κυπριακό, αν επεξεργάζεται πολιτικές που ενσωματώνουν την ΕΕ στις πολιτικές για την επίλυση (όπως ασφάλεια, ανάπτυξη, σταθερότητα, υποδομές, ευρώ, συμφιλίωση).

Έκτο, τα πιο πάνω ορίζουν ότι η συμμετοχή στην ΕΕ δίνει απαντήσεις στα μείζονα, συνεπώς η προσπάθεια για τη δημιουργία αξόνων στην Α. Μεσόγειο είναι μια αντιπαραγωγική πολιτική, μια προσπάθεια δημιουργίας εντυπώσεων στο εσωτερικό ακροατήριο, μια επιφανειακή πολιτική χωρίς ουσιαστικό μέλλον. Συνιστά μια θεωρία που ανήκει σε μια ξεπερασμένη εποχή, αυτήν του Ψυχρού Πολέμου. Η θεωρία των αξόνων αντίκειται στις επικρατούσες τάσεις στο σύγχρονο κόσμο ειδικότερα στα ζητήματα ενεργειακής ασφάλειας στις οποίες παίζουν τον καταλυτικό ρόλο οι εταιρείες.

Έβδομο, Μια χώρα-μέλος της ΕΕ, χωρίς στρατιωτικές δυνατότητες δουλεύει διαφορετικά, θέτει στην πρώτη της προτεραιότητα τη διπλωματία και την πολιτική των συμμαχιών με στόχο να κινητοποιήσει τους εταίρους της για μια νέα, καλά σχεδιασμένη πολιτική με στόχο την μια και ευρωπαϊκή Κύπρο. Η συνεργασία ΟΗΕ-ΕΕ στο κυπριακό, υπόσχεται πρόοδο μόνο αν το ενδιαφερόμενο μέρος διαθέτει τη θέληση για να αλλάξουν τα πράγματα.

Όγδοο, η αβάστακτη ελαφρότης κτυπά κόκκινο όταν η Κύπρος νομίζει ότι παίζει ρόλους μεγαλύτερους από το μέγεθός της, όταν με φανφάρες βεβαιώνει ότι δεν έχει επίγνωση των ορίων της. Μπορεί στη διάρκεια των τηλεοπτικών δελτίων είδησεων να κατασκευάζουμε έναν φανταστικό κόσμο γεμάτο από επιτυχίες, ωστόσο, η επαφή με τον πραγματικό κόσμο αποτελεί την μέγιστη αρετή για κάθε λαό.

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ S300

1 Ιανουαρίου 2019

Με άρθρο του στον «Φιλελεύθερο» στις 23 Δεκεμβρίου ο Γ. Ομήρου, υπουργός άμυνας στον ουσιώδη χρόνο, αποκαλύπτει άγνωστες πτυχές από την περιπέτεια με τους S300, ιδιαίτερα «τα γεγονότα πριν και κατά τη διάρκεια της σύσκεψης της 27ης Νοεμβρίου 1998 στο Μέγαρο Μαξίμου».

Παραθέτω αποσπάσματα από το κείμενο Ομήρου και τα σχολιάζω αμέσως μετά:

1.Γ. Ομήρου: «Στη συνέχεια, με βάση τις σημειώσεις που τήρησα, η συζήτηση εξελίχθηκε ως εξής».

Σχόλιο: Είναι εξαιρετικά απίθανο ένας υπουργός που συμμετέχει σε μια τέτοιας βαρύτητας σύσκεψη, να μπορεί ταυτόχρονα να κρατά τόσο λεπτομερείς

σημειώσεις. Εν πάση περιπτώσει, θεωρώ τις αποκαλύψεις σημαντικές και τις σχολιάζω.

2. Γ. Κληρίδης: «Το 1967 μια άλλη Ελληνική Κυβέρνηση, μη δημοκρατική, απέσυρε τη μεραρχία από την Κύπρο και την άφησε γυμνή. Το 1974 μια άλλη Κυβέρνηση, δημοκρατική, εγκατέλειψε την Κύπρο ανυπεράσπιστα, στον δεύτερο Αττίλα. Δεν θέλω να πιστέψω ότι θα συμβεί και τώρα το ίδιο».

Σχόλιο: Ανάλυση γεμάτη από μικροπολιτικές σκοπιμότητες, σύγκριση πολύ διαφορετικών πραγμάτων. Την θεωρώ χυδαία. Απευθύνεται στον Κ. Σημίτη, του οποίου ένα από τα έργα βρίσκεται στην Απλάντα.

3. Γ. Κληρίδης: «Η θέση μου είναι ότι δεν πρέπει να υποκύψουμε. Ούτε συμφωνώ ότι πρέπει να συνδέσουμε το θέμα των πυραύλων με την προοπτική ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε., διότι είμαστε αρκετά μακριά από τον χρόνο που θα αποφασιστεί»...

Σχόλιο: Φτωχή ανάλυση, καμιά επαφή με τις εξελίξεις στον περιβάλλοντα κόσμο, παρά το γεγονός ότι γνώριζε το θέμα από το καλοκαίρι του 1998. Ο Γ. Κληρίδης λέει «να μην συνδέσουμε το θέμα των πυραύλων με την προοπτική ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ», λες και αυτό το θέμα αφορούσε μόνο το χωριό μας. Δεν το συνδέεις εσύ, το συνέδεσαν οι σημαντικοί παίκτες στην ΕΕ και εκφράστηκε μέσω Ζακ Σιράκ. Ο τότε γάλλος πρόεδρος, έθεσε το δίλημμα στην Αθήνα και τη Λευκωσία: «ενταξιακή πορεία ή S300;».

Ο Γ. Κληρίδης είπε ότι «είμαστε αρκετά μακριά από τον χρόνο που θα αποφασιστεί».

Ο Κ. Σημίτης απάντησε: «ο χρόνος ένταξης θα είναι το 2004-2005».

Ο καθένας μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του...

4. Γ. Κληρίδης: «Αν ενδώσουμε στο θέμα των πυραύλων, αν φανούμε «καλά παιδιά», δεν πρόκειται να διαφοροποιήσουμε τη στάση Αμερικανών και Βρετανών. Οι Αμερικανοί μόλις διαπίστωσαν την αδιαλλαξία των Τούρκων αποσύρθηκαν. Καμιά πίεση δεν τους άσκησε ο Χόλμπρουκ».

Σχόλιο 1: Τα γνωστά σλόγκανς «ενδοτικοί», «ανένδοτοι», «καλά παιδιά», «κακά παιδιά» κλπ. Λοιπόν, στην πραγματική πολιτική μετρά μόνο το αποτέλεσμα, αυτό που αλλάζει τη ζωή των ανθρώπων, που δίνει νέες προοπτικές σε μια κοινωνία. Τα άλλα αφορούν συνήθειες του παρελθόντος που ταλαιπωρούν την πολιτική μας ζωή για πολλές δεκαετίες.

Σχόλιο 2: Η φράση Κληρίδη «καμιά πίεση δεν τους άσκησε ο Χόλμπρουκ» αφορά την παλιά γενιά πολιτικών που νόμιζε ότι κάποιος στις ΗΠΑ (επιτέλους)

θα πιάσει την Τουρκία από το αυτί. Ο Ρ. Χόλμπρουκ άλλαξε στάση όταν ο Γ. Κρανιδιώτης του παρουσίασε την ελληνική πρόταση μπροστά στο Ελσίνκι (απρόσκοπτη ενταξιακή πορεία για την Κύπρο, η Τουρκία να αρχίσει ενταξιακές συνομιλίες, ευρωπαϊκή ομπρέλα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις). Δημοσίως την ανέλυσε σε συνέντευξή του στις 12 Ιουλίου 1999 στο Reuters, στον Jeremy Gaunt. Έτσι οι ΗΠΑ αναθεώρησαν την πολιτική τους γιατί η πρόταση Κρανιδιώτη υπηρετούσε ευρύτερα γεωπολιτικά συμφέροντα με επίκεντρο την ΕΕ: ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και έναρξη ενταξιακών συνομιλιών με την Τουρκία.

5. Γ. Κληρίδης: «Δεν ανησυχώ ότι θα υπάρξει θερμό επεισόδιο. Άλλωστε οι μεγαλύτερες αντιδράσεις προέρχονται από τους Αμερικανούς και τους Βρετανούς και λιγότερο από τους Τούρκους».

Σχόλιο: Δεν ανησυχεί γιατί οι αντιδράσεις προέρχονταν περισσότερο από τους αμερικανούς και τους βρετανούς! Υπογραμμίζω ότι το Ισραήλ θεωρούσε ότι οι S300 στην Κύπρο ήταν απειλή για την ασφάλειά του και κίνησε τις διπλωματικές του δυνάμεις για το μπλοκάρισμα τους.

6. Γ. Κληρίδης: «Η άποψή μου είναι ότι οι πύραυλοι πρέπει μεταφερθούν στην Κύπρο και προς το παρόν να μην τους αναπτύξουμε».

Σχόλιο: Να μια ακόμα απόδειξη γιατί μείναμε τόσο πίσω για τόσα χρόνια. Να έρθουν, να μείνουν στις κάσσιες, μόνο και μόνο για να λέει στο ακροατήριό του ότι «εγώ ήμουν συνεπής, εγώ τους έφερα, αλλά η Αθήνα δεν...»

7. Μερικά αποσπάσματα από τις τοποθετήσεις του πρωθυπουργού της Ελλάδας Κ. Σημίτη:

Κ. Σημίτης: «Λέτε να μεταφερθούν οι πύραυλοι στην Κύπρο και να μην αναπτυχθούν. Δεν μπορούμε όμως να είμαστε καθόλου βέβαιοι ότι δεν θα κτυπήσουν οι Τούρκοι. Στην Τουρκία επικρατεί πολιτική αστάθεια και αβεβαιότητα και συνεπώς υπάρχει ένα πολιτικό κλίμα που ευνοεί επιθετικές ενέργειες. Οι πύραυλοι, έστω και αποθηκευμένοι, θα αποτελούν μια συνεχή εστία έντασης. Σε ό,τι αφορά την ενταξιακή πορεία της Κύπρου, διαφωνώ ότι δεν θα επηρεαστεί, επειδή ο χρόνος ένταξης θα είναι το 2004-2005. Θα το εγείρουν οι Γερμανοί, οι Γάλλοι, οι Βρετανοί και άλλοι και θα εμποδίσουν την ένταξη. Σε κάθε περίπτωση οι επιπτώσεις θα είναι αρνητικές από τη μεταφορά και εγκατάσταση των πυραύλων στην Κύπρο».

Σχόλιο: η ανάλυση του Κ. Σημίτη είχε τρεις στόχους, πρώτο, να κρατήσει τη μάχη στο πολιτικο-διπλωματικό επίπεδο, δεύτερο, να είναι σε θέση να ισχυροποιήσει τις συμμαχίες μέσα στην ΕΕ πάνω στην πρόταση Κρανιδιώτη, και, τρίτο, να επικεντρωθεί στο κρίσιμο, στο πώς δηλαδή να ανατρέψει την

κυρίαρχη στην ΕΕ άποψη ότι το σενάριο για την ένταξη με άλυτο το κυπριακό δεν έχει υποστήριξη. Από τους 15 της τότε ΕΕ, 14 χώρες ήταν εναντίον, μόνο η Ελλάδα υπέρ (Ιούνιος 1999), ενώ τέσσερεις χώρες (Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία, Ιταλία) κυκλοφόρησαν έγγραφο με το οποίο καθιστούσαν σαφές ότι ήταν εναντίον της ένταξης της νήσου χωρίς προηγούμενη επίλυση. Ο Κ. Σημίτης έξι μήνες αργότερα, στο Ελσίνκι, πέτυχε την πιο πιο σημαντική διπλωματική επιτυχία της Κύπρου μετά την εισβολή, αξιοποιώντας, με το κύρος και τη μεθοδικότητά του, τη στρατηγική Κρανιδιώτη –ένταξη, χωρίς η επίλυση να είναι προαπαιτούμενο.

8. Οι «Διάλογοι» που παραθέτει ο Γ. Ομήρου μιλούν από μόνοι τους:

«Πρωθυπουργός Σημίτης: Τι θα συμβεί αν οι Τούρκοι στείλουν αεροπλάνα για υπερπτήσεις πάνω από τη Λευκωσία;

Πρόεδρος Κληρίδης: Θα τους καταγγείλουμε στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

Πρωθυπουργός Σημίτης: Και αν οι Τούρκοι προχωρήσουν σε κάποιας μορφής χειραία επιχείρηση, για να καταλάβουν εδάφη; Τι θα γίνει;

Πρόεδρος Κληρίδης: Θα γίνει πόλεμος!»

Σχόλιο: Οι θέσεις Κληρίδη συνιστούν έναν καθαρό ορισμό του τυχοδιωκτισμού.

9. Γ. Ομήρου: Από τις «σημειώσεις» που κράτησε ο Γ. Ομήρου, διαβάζω το εξής σχόλιο: «Ο Σημίτης άκουσε με έκπληξη και έκδηλη ταραχή τη χωρίς δισταγμούς αναφορά του Κληρίδη για πόλεμο και περιορίστηκε να αναφωνήσει επαναλαμβάνοντας δις το ερώτημα: «Πόλεμος;».

Σχόλιο 1: προφανώς, κατά τον έχοντα κρατήσει τις σημειώσεις, ο Κ. Σημίτης έπρεπε να πει «χωρίς έκδηλη ταραχή» τη φράση «εντάξει κύριε Πρόεδρε, πάμε για πόλεμο».

Σχόλιο 2: Το ζήτημα, όπως το έθετε ο Γ. Κληρίδης, μπορεί να απαντηθεί από κάθε κύπριο: πού θα ήταν σήμερα η Κύπρος, αν ακολουθούσε τις επιλογές του;

10. Θ. Πάγκαλος: «Οι Τούρκοι χρειάζονται ένα επιχείρημα για να μας επιτεθούν και με τους πυραύλους, τούς το προσφέρουμε. Οι Τούρκοι θα διενεργήσουν περιορισμένης κλίμακας στρατιωτικές επιχειρήσεις και η ενταξιακή ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου θα υποστεί πλήγμα. Ξεχάστε αυτή την υπόθεση των πυραύλων».

Σχόλιο: Ο Θ. Πάγκαλος διέθετε θάρρος να λέει αυτό που πίστευε. Σε συνέχεια σε συνέντευξη είπε πώς «αν η Ελλάδα επιθυμεί πόλεμο με την Τουρκία, θα το αποφασίσει η ίδια, δεν θα της το επιβάλει η Κύπρος».

11. Δύο σύντομες αναφορές του Γ. Ομήρου αφορούν τον Γ. Κρανιδιώτη:

Η πρώτη: «Ήταν φανερό ότι ο Κρανιδιώτης, όντας ενήμερος για τις απόψεις και την επιχειρηματολογία του Πρωθυπουργού, ήθελε να με προειδοποιήσει, έτσι που να είμαι έτοιμος να δώσω απαντήσεις».

Η δεύτερη: «Ο Γιάννος Κρανιδιώτης, ρώτησε στη συνέχεια, αν υπάρχει δυνατότητα περαιτέρω αναβολής στην έλευση των πυραύλων».

Σχόλιο: Ο Γ. Κρανιδιώτης γνώριζε όλο το παρασκήνιο, ενημέρωνε τον Κ. Σημίτη για τις διεθνείς αντιδράσεις και οι δύο μαζί διαμόρφωσαν την τελική απόφαση για μεταφορά των S300 στην Κρήτη. Ο ίδιος ο Γ. Κρανιδιώτης έδωσε την αποκλειστική είδηση για την απόφαση για τη μεταφορά τους στην Κρήτη σε περιοδικό στη Λευκωσία. Ο Γ. Κρανιδιώτης δεν κρυβόταν, ούτε μιλούσε με μισόλογα. Ήταν ο ίδιος που μαζί με τρία άλλα κορυφαία στελέχη του ΠΑΣΟΚ κάλεσαν τον Β. Λυσσαρίδη στην Αθήνα για να τον πείσουν (ανεπιτυχώς) ότι η απόφαση για την μεταφορά των πυραύλων στην Κρήτη ήταν σωστή. Γι' αυτή τη συνάντηση θα γράψω μιαν άλλη φορά.

12. Γ. Ομήρου: «Στη συνέχεια, υπέδειξα με μεγάλη λεπτομέρεια ότι παρά τις αδυναμίες στην αντιαεροπορική προστασία της Κύπρου, η Εθνική Φρουρά διέθετε αρκετά αξιόλογη και σύγχρονη αντιαεροπορική προστασία. Εξέθεσα ένα προς ένα τα αντιαεροπορικά συστήματα και το βεληνεκές τους. Ήταν προφανές ότι τόσο η ανατροπή του επιχειρήματος για την αδυναμία μεταφοράς των πυραύλων εντός Κύπρου...είχε ενοχλήσει».

Σχόλιο 1: Γιατί «ήταν προφανές ότι η ανατροπή του επιχειρήματος...είχε ενοχλήσει;». Ποιος το λέει αυτό περί «ανατροπής»; Ο ίδιος που αξιολογεί τα δικά του επιχειρήματα;

Σχόλιο 2: Τις πολιτικές αποφάσεις τις λαμβάνει η πολιτική ηγεσία. Αυτή γνωρίζει το σύνολο μιας υπόθεσης, οφείλει να γνωρίζει τι γίνεται μέσα και έξω από την γεωγραφική έκταση κάθε χώρας.

Συνολικό σχόλιο:

Θεωρώ ότι η παραγγελία των S300 ήταν μια εξ αρχής λανθασμένη απόφαση, γιατί βρισκόταν πάνω από τις δυνατότητες της Κύπρου να ξεπεράσει τα εξωτερικά εμπόδια που θα προέκυπταν από την εγκατάστασή τους. Ζούμε σε ένα διεθνές σύστημα με ορισμένους περιορισμούς. Σειρά από χώρες επέβαλαν εμπάργκο στην πώληση όπλων στην Κύπρο μετά την εισβολή. Οι μεγάλες χώρες επέβαλαν περιορισμούς στο πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Οι ΗΠΑ πιέζουν την Τουρκία να ακυρώσει την αγορά του συστήματος των S400, ενώ η Ρωσία ανέπτυξε το ίδιο σύστημα στη Συρία. Το Ισραήλ παρεμβαίνει σε

εξελίξεις μέσω των ΗΠΑ όπως συνέβη το 1999. Η Ελλάδα αναχαιτίζει τούρκικα πολεμικά αεροπλάνα που εισέρχονται στο FIR της, δεν τα καταρρίπτει. Επίσης, δεν επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στο Αιγαίο.

Έτσι λειτουργεί το διεθνές σύστημα, με συσχετισμούς ισχύος, με συμφέροντα, με αντιπαλότητες, με ευκαιρίες. Έχει μεγάλη σημασία μια χώρα να γνωρίζει σε ποια πεδία πλεονεκτεί και έτσι να δουλεύει για να επιτυγχάνει τους στόχους της. Γι' αυτό και η ένταξη στην ΕΕ δίνει περισσότερες δυνατότητες στην Κύπρο. Το ότι δεν καταφέραμε να τις αξιοποιήσουμε αφορά άλλο κεφάλαιο ανάλυσης. Πολλοί στο νησί μας θεωρούν ότι αν δεν προχωρήσει κάτι, είναι αρκετή μια καταγγελία. Έτσι έγινε και το 1999.

Καταγγείλαμε αλλά δεν εξηγήσαμε τους πραγματικούς λόγους που οδήγησαν στη μη έλευση των πυραύλων. Μείναμε στα πολλά χρήματα που δαπανήθηκαν, χωρίς ερμηνεία του ουσιώδους θέματος. Δεν αναδείξαμε τη μικροπολιτική διαχείρισή του ζητήματος των S300: «μάχη» για να κερδίσει πόντους για την επανεκλογή του ο Γ. Κληρίδη στις προεδρικές του 1998, με ταυτόχρονη «επένδυση» στο πολιτικό κεφάλαιο του Γ. Αρσένη μέσα στο ΠΑΣΟΚ.

Μείναμε στην επιφάνεια και δεν εξηγούμε τις αιτίες που οδηγούν αρχικές αποφάσεις μας στη μια, ή την άλλη, κατεύθυνση.

Βλέπουμε τη μικρή εικόνα γιατί δεν προσέξαμε τον Γ. Κρασιδάκη όταν το 1997 έλεγε πως «οι στρατηγικοί στόχοι δεν προωθούνται με ρητορική, βερμπαλισμούς και αφορισμούς. Η εσωστρέφεια, η αυτάρεσκη περιχαράκωση οδηγούν σε απομονωτισμό. Απαιτείται συνεχής παρακολούθηση, αντιμετώπιση των θεμάτων, πρωτοβουλίες και πρόγραμμα».

ΤΡΕΙΣ ΣΧΟΛΕΣ, Η ΞΕΝΗ ΜΙΑ....

19 Δεκεμβρίου 2018

Η πιο κάτω δήλωση δεν έπεσε ως κεραυνός εν αιθρία. Λοιπόν, ο Ν Αναστασιάδης στις 9 Δεκεμβρίου ύμνησε τον Γ. Παπαδόπουλο. Ως εξής:

«Είμαι εδώ για να τιμήσω τον πρώην Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Τάσσο Παπαδόπουλο. Προ ολίγων ημερών είχαμε το μνημόσυνο ενός άλλου Προέδρου, του αείμνηστου Γλαύκου Κληρίδη. Ο ένας ανήκε στη μια σχολή σκέψης και ο άλλος στην άλλη σχολή σκέψης λύσης του Κυπριακού. Και των δύο κοινός στόχος ήταν η εξεύρεση μιας ειρηνικής, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης. Παρά ταύτα, η αποτυχία δεν οφειλόταν στην έλλειψη πρωτοβουλιών,

κινήσεων και προσπαθειών. Οφείλεται αποκλειστικά στην αδιαλλαξία της Τουρκίας. Αυτό είναι κάτι που διδάσκει ή που πρέπει να διδάσκει και εμάς σήμερα».

Τα σημεία των καιρών έδειχναν ότι κάποια στιγμή θα γινόταν και αυτό. Ο Ν. Αναστασιάδης να ταυτίζει τον Γ. Κληρίδη με τον ιστορικό αντίπαλό του, τον Τ. Παπαδόπουλο! Η φράση «και των δύο κοινός στόχος ήταν η εξεύρεση μιας ειρηνικής, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης», χρειάζεται ειδικότερου σχολιασμού γιατί θεωρώ ότι είναι ιδιαίτερος ιδιοτελής. Αν οι λέξεις στο νησί μας δεν έχασαν παντελώς τη σημασία τους, θέλω να πω ότι η ταύτιση της λογικής Κληρίδη στο κυπριακό με εκείνη του Παπαδόπουλου είναι γεμάτη υποκριτική τέχνη. Θυμίζω ότι είναι η εφημερίδα του ΔΗΚΟ που εμφάνισε τον Γ. Κληρίδη πράκτορα των ναζί. Θυμίζω επίσης ότι η πλήρης διάσταση απόψεων ανάμεσα στους δύο, οδήγησε τον Τ. Παπαδόπουλο να δημιουργήσει δικό του κόμμα, την Ένωση Κέντρου.

Οι δύο δεν είχαν κανένα κοινό στόχο. Εξέφρασαν με έναν ηχηρό τρόπο τις δυο σχολές σκέψης που για δεκαετίες κυριάρχησαν στο χώρο της δεξιάς παράταξης.

Ο Τ. Παπαδόπουλος διέθετε εξαιρετικά βαθιές πεποιθήσεις, ότι η παρούσα κατάσταση πραγμάτων αποτελεί την «δεύτερη καλύτερη λύση», καθώς «πρώτη» ήταν αυτή που ονειρεύονταν οι εμπνευστές και εκτελεστές του σχεδίου «Ακρίτας» -δεύτερο ελληνικό κράτος στο νησί, εξόντωση τ/κ, έλεγχος όλου του νησιού από τους οπλαρχηγούς.

Ο Γ. Κληρίδης ενδιαφερόταν για την επίλυση. Το 2002 είπε δημόσια ότι «δεν θα ακούσει όσους παραλογίζονταν» στο κυπριακό και υπήρξε ο κατ'εξοχήν αντίπαλος του Τ. Παπαδόπουλου στις διαδικασίες επίλυσης με βάση το σχέδιο λύσης του ΟΗΕ το 2004. Παρά τα σοβαρά λάθη του (λ.χ. τηλεοπτικές άδειες σε δύο αντιπάλους της επίλυσης, διορισμός Κλ. Αγγελίδου στο Υπουργείο Παιδείας, S300), ο Γ. Κληρίδης ενδιαφερόταν για την επίλυση και εξέφρασε με έναν τρόπο μια ρεαλιστική ανάγνωση των πραγμάτων.

Παρά τα οφθαλμοφανή σε σχέση με τη στόχευση της δήλωσης Αναστασιάδη, είδα μηδέν αντίδραση από την ηγεσία και τα στελέχη του ΔΗΣΥ, δείγμα γραφής, ότι το ποτάμι του αμοραλισμού έχει κουβαλήσει μεγάλα φορτία στο νησί μας. Αλλά, αν η κόρη του Γ. Κληρίδη, δεν έχει να πει τίποτε, γιατί να περιμένει κανείς από κάποιον άλλον, να πει δυο λόγια;

Εν πάση περιπτώσει, οι εξελίξεις των τελευταίων δύο ετών, επιτρέπουν να θέσουμε το ερώτημα «σε ποια σχολή σκέψης ανήκει τελικά ο Ν. Αναστασιάδης»; Επιγραμματικά: άρχισε ως πρόεδρος του ΔΗΣΥ να μιλά ως υποστηρικτής της σχολής Κληρίδη, στήριξε το σχέδιο του ΟΗΕ στο

δημοψήφισμα το 2004, έγινε πρόεδρος της δημοκρατίας χάρις στην τότε «ρισοκίνδυνη» επένδυσή του. Ως πρόεδρος εργάστηκε για την επίλυση μέχρι το καλοκαίρι του 2016. Έκτοτε άλλαξε πολιτική, εμφανίστηκε με έργα ως καθυστερημένος υποστηρικτής της σχολής Παπαδόπουλου-συνομιλίες χάριν των συνομιλιών, συντήρηση της μισής Κύπρου κάτω από την ομπρέλα της Κυπριακής Δημοκρατίας, μαχητική υπεράσπιση του status quo.

Από τον Νοέμβριο του 2016 μέχρι σήμερα ο Ν. Αναστασιάδης χορεύει στο ρυθμό της «τρίτης σχολής» στο κυπριακό, αυτής που έχει ως πρώτο ηγέτη της, τον Ραούφ Ντενκτας. Έτσι στέλλει μηνύματα για επίλυση με βάση τα «δύο κράτη», ή και για «συνομοσπονδία», ενώ, οι μανούβρες του γύρω από την δήθεν αποκεντρωμένη ομοσπονδία, έχουν ήδη κάνει τεράστια ζημιά σε ένα πολύ σοβαρό κείμενο που μπορούσε να οδηγήσει στην επίλυση-«Πλαίσιο Γκουτέρες».

Η δήλωση της 9ης Δεκεμβρίου έχει και τον πραγματικό της αποδέκτη- την μετατροπή ενός μνημοσύνου σε μια προσπάθεια για την εξυπηρέτηση του δικού του προσωπικού συμφέροντος. Λέει «παρά ταύτα, η αποτυχία δεν οφειλόταν στην έλλειψη πρωτοβουλιών, κινήσεων και προσπαθειών (από Γλ. Κληρίδη ή Γ. Παπαδόπουλο). Οφείλεται αποκλειστικά στην αδιαλλαξία της Τουρκίας. Αυτό είναι κάτι που διδάσκει ή που πρέπει να διδάσκει και εμάς σήμερα». Με άλλα λόγια επαναφέρει στην δημόσια ατζέντα το δικό του αφήγημα γύρω από το Κρανς Μοντάνα, ότι για όλα «οφείλονται αποκλειστικά στην αδιαλλαξία της Τουρκίας».

Το κρίσιμο σημείο είναι πως κανένας άλλος δεν συμμερίζεται το αφήγημά του, ο δε ΓΓ του ΟΗΕ είπε με τον πιο επίσημο τρόπο (την επομένη ημέρα της κατάρρευση των συνομιλιών στο Κρανς Μοντάνα) πως ««εκτιμά βαθύτατα την ισχυρή δέσμευση της τουρκικής κυβέρνησης στη διαδικασία». Αν το αφήγημα Αναστασιάδη είχε κάποια βάση, θα μπορούσε να εκφράσει τη δυσαρέσκειά του γι' αυτή τη δήλωση. Δεν είπε τίποτε γιατί γνώριζε πως ο ΓΓ γνώριζε τι ακριβώς έγινε στη διάρκεια της τραγικής (για την Κύπρο) εκείνης νύχτας...

Γιατί η κοινή γνώμη στην Κύπρο παραμένει με πολλά ερωτηματικά σχετικά με τις εξελίξεις στο κυπριακό; Κρίνω ότι οι πιο κάτω λόγοι εξηγούν σε μεγάλο βαθμό την κατάσταση:

Πρώτο, η σαφής πλειοψηφία στηρίζει τη λύση. Ωστόσο, οι φορείς που την εκπροσωπούν δυσκολεύονται να πάρουν τα ηνία, να μιλήσουν με θάρρος, να θέσουν την πλήρη ατζέντα στον δημόσιο διάλογο, παραμένουν διστακτικοί. Ως εκ τούτου, η έννοια του ιστορικού συμβιβασμού έχει υποστεί διάβρωση, γιατί η κοινή γνώμη έχει εκπαιδευτεί στις κορώνες και στις λεκτικά «ασυμβίβαστες» συμπεριφορές.

Δεύτερο, οι οπαδοί της μη λύσης διαθέτουν αυτοπεποίθηση, συχνά θράσος, γνωρίζουν να αποδομούν κάθε αξιόλογη συζήτηση. Τσαρλατάνοι υπόσχονται λύσεις που δεν υπάρχουν, καλλιεργούν φαντασιώσεις σε καθημερινή βάση. Οι οπαδοί της μη λύσης, αποκτούν δυσανάλογο εκτόπισμα σε σχέση με την επιρροή τους (περίπου στο 30%), γιατί οι οπαδοί του ορθολογισμού δεν τολμούν να τους θέσουν τα κρίσιμα ερωτήματα: τι σας ενοχλεί να γίνει η Κύπρος μία; Τι προτείνετε; Πότε θα μιλήσετε τη γλώσσα της αλήθειας; Εξηγήστε ποια είναι η λύση με το «σωστό περιεχόμενο». Πότε θα την κερδίσετε; Έχετε, έστω έναν, σύμμαχο στο διεθνές πεδίο;

Τρίτο, κενά προκύπτουν, επίσης, από τις αδυναμίες που έχει ο ΟΗΕ. Είναι αδιανόητο να συζητάμε επί ενάμιση έτος τα όσα έγιναν στο Κρανς Μοντάνα και ο ΟΗΕ να μην έχει δημοσιοποιήσει το Πλαίσιο Γκουτέρες, έτσι που η κοινή γνώμη να έχει μια καλή εικόνα των πραγμάτων. Η διπλωματική ικανότητα του ΟΗΕ μπορεί να βοηθήσει σε περίοδο διαπραγματεύσεων, ωστόσο, η πολιτική αντίληψή του σε σχέση με τις διαθέσεις της κοινής γνώμη, έχει πολύ σοβαρά κενά. Οι εκπρόσωποι του ΟΗΕ στερούνται της αναγκαίας πολιτικής ανάλυσης και, κατά συνέπεια, δεν αντιλαμβάνονται με επάρκεια το σημείο αυτό.

Ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες στις 15 Οκτωβρίου έγραψε στην Έκθεσή του προς στα μέλη του ΣΑ:

«Πιστεύω βαθιά στη ζωτικότητα, την ενέργεια και τη δύναμη του πληθυσμού της νήσου, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των γυναικών και της νεολαίας, και προτρέπω τη μεγαλύτερη εμπλοκή τους στο να βοηθήσουν στην οικοδόμηση της απαραίτητης εμπιστοσύνης, για να αναλάβουν τα βήματα που θα απαιτήσει μια τέτοια λύση».

Πώς θα εκφραστεί «η ζωτικότητα, η ενέργεια και η δύναμη του πληθυσμού της νήσου;». Πρώτα, χρειάζεται η κινητήρια δύναμη, δηλαδή η έγκυρη ενημέρωση. Αλλιώς η κοινή γνώμη θα παραμένει έρμαιο της ρητορικής του κάθε δημαγωγού. Αν, ωστόσο, τύχουν της αναγκαίας πληροφόρησης θα έχουν το

χρήσιμο υλικό για να σκέφτονται ορθολογικά. Αυτή η ευθύνη, σε έναν κρίσιμο βαθμό, ανήκει στον ΟΗΕ.

Τέταρτο, από την αδυναμία των δυνάμεων που ενδιαφέρονται για την πρόοδο να οργανώσουν τα επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ της επίλυσης, από την αδυναμία τους να αναδείξουν την κύρια αντίθεση σε αυτή την ιστορική συγκυρία. Έτσι, δεν μπορούν να κινητοποιήσουν την πλειοψηφία σε αυτή την κατεύθυνση και να δουλέψουν με τα σύγχρονα μέσα που η πολιτική επικοινωνία σήμερα διαθέτει. Τα επιχειρήματα δεν δημιουργούν αυτόματα πλειοψηφικά ρεύματα, γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία να διαθέτουν πολιτική και επικοινωνιακή τεκμηρίωση.

Πέμπτο, η έλεγχος της πληροφόρησης από τα παραδοσιακά Μέσα των οποίων οι ιδιοκτήτες «ψηφίζουν» λύσεις του τύπου «όπως είμαστε», δημιουργούν μια ατμόσφαιρα που κάθε άλλο βοηθά την πληροφόρηση των πολιτών. Η συγκάλυψη της αλήθειας, οδηγεί στις αμφιβολίες, στην αδράνεια. Η συνεχής πίεση με φόντο τις παραπλανητικές ειδήσεις, η χρησιμοποίηση λεξιλογίου που συσκοτίζει τη σκέψη, δυσκολεύουν την κατάσταση αλλά δεν την ανατρέπουν. Παρά τις παραπλανητικές ειδήσεις, παρά τη συνεχή πίεση πάνω στην διανοητική δραστηριότητα των τηλεθεατών, η πλειοψηφία βλέπει μπροστά γι' αυτό και στηρίζει τη λύση με βάση τις κατευθύνσεις του ΟΗΕ.

Έκτο, κλειδί παραμένει η συντονισμένη δράση που φέρνει στην πρώτη σελίδα τον ενημερωμένο πολίτη, τον ενεργό πολίτη, αυτόν που έχει συνείδηση της κατάστασης και αντιλαμβάνεται τα αδιέξοδα που εγκυμονεί η στασιμότητα και είναι σε θέση να απαντά στα διλήμματα. Πλέον, ο ενημερωμένος πολίτης αποκτά ολοένα και περισσότερη ισχύ. Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης διευκολύνουν την διακίνηση της πληροφορίας, την κάνουν πραγματικό μαζικό κτήμα.

Αυτή η αλλαγή ξεπερνά τα παραδοσιακά μέσα και δίνει στην είδηση αδιαμεσολάβητη μαζικότητα και συνεπώς τα ΜΚΔ συνιστούν έναν στρατηγικό εταίρο της προοδευτικής σκέψης. Αυτή η εξέλιξη θα βοηθήσει τις δυνάμεις της προόδου να αποκτήσουν την ικανότητα της μάχιμης υπεράσπισης της κοινής μας υπόθεσης.

Από το Κρανς Μοντάνα και μετά ο Ν. Αναστασιάδης μιλά διαρκώς για επιμονή της Τουρκίας να διατηρήσει τα στρατεύματά της, να διατηρήσει τα επεμβατικά δικαιώματα, να έχει στρατιωτική βάση στο νησί κλπ. Στις 2 Δεκεμβρίου 2018 ο Ν. Αναστασιάδης είπε τα εξής:

«Για μια λύση χωρίς εγγυήσεις ή επεμβατικά δικαιώματα και χωρίς τον τουρκικό στρατό κατοχής. Μια λύση που θα έχει τα εχέγγυα ότι μπορεί να είναι λειτουργική και βιώσιμη και, επομένως, θα μπορεί να γίνει αποδεκτή και να εγκριθεί από τους Κυπρίους» (εφ/δα ο «Φιλελεύθερος», 2/12).

Στις 5 Δεκεμβρίου συνέχισε ως εξής: «ο κ. Τσαβούσογλου επέμενε ότι θα έπρεπε να συνεχισθούν οι εγγυήσεις για 15 ή, αν είμαστε καλά παιδιά, για δέκα χρόνια, με τον όρο της αναθεώρησης, review clause. Και αυτό σημαίνει ότι αν δεν συναινούσε η άλλη πλευρά δεν θα τερματίζονταν ποτέ. Δεν ήταν καταληκτική η προθεσμία».

Στα πιο πάνω ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες έδωσε τις κατευθύνσεις του. Διαβάζω από το Πλαίσιο που παρουσίασε ο ίδιος στις πλευρές στις 30 Ιουνίου 2017:

«Σχετικά με την Ασφάλεια, νομίζω ότι θα πρέπει να ξεκινήσουμε να αναγνωρίζουμε ότι χρειαζόμαστε ένα καινούριο σύστημα εγγυήσεων, όχι την συνέχιση του παλιού. Πιστεύω ότι χρειαζόμαστε τον τερματισμό του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος και της Συνθήκης Εγγυήσεως. Αυτή πρέπει να αντικατασταθεί από ένα στιβαρό σύστημα διασφαλίσεων: το οποίο να είναι πολυμερές/διεθνές με τη συμμετοχή αρκετών χωρών (διεθνής διάσταση). Οι εγγυήτριες δυνάμεις δεν μπορούν να εφαρμόσουν και να εποπτεύουν τους εαυτούς τους.

Σχετικά με τα στρατεύματα, θα πρέπει να υπάρξει μια δραστική μείωση από την πρώτη ημέρα. Και μετά σε ένα χαμηλό αριθμό, αντίστοιχο με αυτό που προβλέπει η παλαιά Συνθήκη Συμμαχίας (χρονοδιάγραμμα για να φτάσουμε τα επίπεδα των στρατευμάτων του 1960 και μηχανισμός επιβεβαίωσης για να επιβλέπει, χρειάζεται να συμφωνηθεί). Σε ότι αφορά το θέμα της ύπαρξης ρήτρας λήξεως ισχύος (sunset clause), ή της ύπαρξης ρήτρας επανεξέτασης (review clause), αυτό είναι κάτι που πρέπει να συζητηθεί στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο. Υπάρχει ανάγκη να συζητηθεί η εξουσιοδότηση / ο σκοπός / το καθεστώς παρουσίας των στρατιωτικών αποσπασμάτων (SOFA Agreement), οι υποχρεώσεις κτλ»

Ο Α. Γκουτέρες παρουσίασε αυτές τις θέσεις, μετά από κατ' ιδίαν συνάντηση που είχε με κάθε έναν από τους συμμετέχοντες στη διάσκεψη. Ο Ν. Αναστασιάδης, αν πράγματι ήθελε λύση, θα υποστήριζε σθεναρά το πλαίσιο

του ΓΓ και δεν θα παρεμπόδιζε τη συνάντηση των τριών πρωθυπουργών. Έτσι θα δημιουργούσε επιπρόσθετη κινητικότητα υπέρ της επίλυσης έχοντας ως ασπίδα του το πλαίσιο που παρουσίασε ο ΟΗΕ.

Ο ΓΓ του ΟΗΕ κάνει μian ιδιαίτεως σημαντική αναφορά σχετικά με το εδαφικό. Γράφει,

«Σχετικά με το εδαφικό, ότι η Τ/Κ πλευρά πρέπει να τροποποιήσει τον χάρτη που παρουσίασε με τρόπο που να απαντά στις ανησυχίες που εκφράστηκαν από τους Ε/Κ σε σχέση με ορισμένες τοπικές ευαισθησίες, Θα πρέπει να αναφέρεται η Μόρφου».

Εξ' όσων δηλώνονταν δημοσίως αυτός ήταν ο κρίσιμος στόχος της ε/κ πλευράς στο εδαφικό-η επιστροφή της Μόρφου υπό ε/κ διοίκηση.

Στο ακανθώδες θέμα του περιουσιακού ο Α. Γκουτέρες θέτει τις βάσεις για εφικτές προσεγγίσεις. Γράφει:

«Σχετικά με το περιουσιακό, εδώ υπάρχουν δυο αρχές: Για τις περιοχές που θα υπόκεινται σε εδαφική αναπροσαρμογή μαζί με το υπόλοιπο καθεστώς να οικοδομηθεί στη βάση ότι θα δίνεται προτεραιότητα στους εκτοπισμένους ιδιοκτήτες αλλά όχι στο 100% των περιπτώσεων. Για περιοχές που δεν θα υπόκεινται στο καθεστώς εδαφικών αναπροσαρμογών να οικοδομηθεί στη βάση που να δίνει προτεραιότητα στους τωρινούς χρήστες αλλά όχι στο 100% των περιπτώσεων. Συγκεκριμένα στοιχεία θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω».

Το θέμα με την ισότιμη μεταχείριση ελλήνων και τούρκων υπηκόων πήρε μεγάλες διαστάσεις λίγο πριν τη Σύνοδο στο Κρανς Μοντάνα. Γ' αυτό και ο ΓΓ γράφει:

«Σχετικά με την ισότιμη μεταχείριση (equivalent treatment), σε σχέση με την μόνιμη διαμονή Ελλήνων και Τούρκων υπηκόων, να υπάρχει ένα πλαφόν το οποίο να είναι δίκαιο, με εξαίρεση τους φοιτητές, τους τουρίστες και προσωρινούς εργάτες. Περαιτέρω συζήτηση χρειάζεται για το τι θεωρείται δίκαιο για την αίτηση μόνιμης διαμονής».

Η προσέγγιση του ΓΓ παρέχει μια ρεαλιστική βάση, πάνω στην οποία θα μπορούσαν να προχωρήσουν οι διαβουλεύσεις.

Ο ΓΓ έχει σαφή θέση υπέρ της εκ περιτροπής προεδρίας, βασιζόμενος στο γεγονός πως όλοι οι ε/κ ηγέτες από τον Γ. Κληρίδη μέχρι τον Ν. Αναστασιάδη την έχουν κάνει αποδεκτή. Γι' αυτό γράφει:

«Σχετικά με την αποτελεσματική συμμετοχή (σ.σ. των τ/κ) θα πρέπει να συζητηθεί περισσότερο σε ότι αφορά το ζήτημα της μιας θετικής ψήφου (πότε και κάτω από ποιες συνθήκες, σε ποια σώματα και οι σχετικοί μηχανισμοί επίλυσης αδιεξόδων), ενώ όλα τα εναπομείναντα στοιχεία στον διαμοιρασμό της εξουσίας, συμπεριλαμβανομένου και της τ/κ θέσης για την εκ περιτροπής Προεδρία θα πρέπει επίσης να συζητηθούν».

Πάνω στο σύνολο των χειρισμών του (μέσα και μετά το Κρανς Μοντάνα) ο πρόεδρος Αναστασιάδης εμφανίζει μια επίμονη αγωνία να μην χαλάσει το αφήγημα του -το οποίο καμιά άλλη πηγή δεν επιβεβαιώνει, ούτε η ελληνική κυβέρνηση. Γι' αυτό λέει στον «Φιλελεύθερο» και τα πιο κάτω:

«Είναι αχρείαστο να ερχόμαστε σε αντιπαράθεση μεταξύ μας και ορισμένοι μάλιστα να προσπαθούν να ενοχοποιήσουν την ελληνοκυπριακή πλευρά και τον Πρόεδρο. Όσοι υπονοούν ότι στο Κραν Μοντανά μπορούσε να γίνει συμφωνία, να ξέρουν ότι είναι σαν να υπονοούν ότι ήταν δυνατόν να αποδεχτούμε λύση με τουρκικές εγγυήσεις και στρατιωτική βάση της Τουρκίας».

Στο Πλαίσιο Γκουτέρες υπάρχουν οι απαντήσεις στα σημεία που εγείρει. Εκ προθέσεως, παραγνωρίζει τις πρόνοιές ενός πλαισίου που, υποτίθεται, αποδέχεται ως βάση για να φτάσουμε σε λύση. Υπάρχει μια φράση που χρήζει διευκρίνησης: δεν «ενοχοποιείται» στο σύνολό της μια πλευρά γιατί κάθε πλευρά διαθέτει εντός της διαφορετικές προσεγγίσεις. Αυτό που κρίνεται είναι η πολιτική της διπλής ατζέντας που ο ίδιος ακολουθεί για πάνω από δύο χρόνια..

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ;

27 Νοεμβρίου 2018

Οι συζητήσεις για επανέναρξη (!) των συνομιλιών για το κυπριακό έχουν εισέλθει στο τελικό τους στάδιό. Ως γνωστόν, ο ΓΓ του ΟΗΕ έχει θέσει χρονοδιάγραμμα 3 μηνών για να ξεκαθαρίσει το σκηνικό. Πώς έχουν τα πράγματα σε αυτή τη συγκυρία;

Πρώτο, συζήτηση ανάμεσα στα μέρη με την απεσταλμένη του ΓΓ Τζέιν Χολ Λουτ γύρω από τους «όρους αναφοράς» (terms of reference), για να δοθεί στον ΓΓ η δυνατότητα να κατανοήσει ευκρινέστερα αν μπορεί να λάβει την απόφαση αν θα πάμε σε νέο κύκλο συνομιλιών, ή όχι. Η νέα ορολογία στο κυπριακό με

απλά λόγια σημαίνει ότι ο ΓΓ επιθυμεί να κατανοήσει αν οι δύο ηγέτες έχουν κοινή αντίληψη γύρω από το ερώτημα «με ποια βάση θα συνεχίσουν την τελική φάση της διαπραγμάτευσης», αν βλέπουν με τον ίδιο τρόπο την εξέλιξη του διαλόγου και ασφαλώς αν επιθυμούν και πόσο την ολοκλήρωση των διαπραγμάτευσης.

Αν τα ερωτήματα απαντηθούν ευκρινώς και η κα Λουτ το πιστοποιήσει στις επί τόπου επισκέψεις της, τότε θα πάμε σε μια τελική διάσκεψη για την Κύπρο, αν όχι, η διαδικασία θα καταρρεύσει και η κα Λουτ θα μείνει στην ιστορία ως η 27η απεσταλμένη του ΟΗΕ με την πιο βραχύβια παρουσία στο κυπριακό. Το χρονοδιάγραμμα εκπνέει στο τέλος του έτους, αλλά η ιστορία του κυπριακού βεβαιώνει ότι κάποια χρονική παράταση μπορεί να συζητηθεί...

Δεύτερο, η δημόσια διαφωνία ανάμεσα στον Υπεξ της Τουρκίας και τον τ/κ ηγέτη Μ. Ακιντζί χει αποκτήσκει μια πιο επίσημη διάσταση και αφορά κάθε έναν που πραγματικά ενδιαφέρεται για το μέλλον της διαπραγμάτευσης. Στην παρατήρηση του δημοσιογράφου της εφ/δας «Πολίτης» ότι «Μουσταφά Ακιντζί διαφωνεί με άλλες λύσεις, πλην της διζωνικής ομοσπονδίας», ο τούρκος υπεξ Μ. Τσαβούσογλου απάντησε: «Αυτή μπορεί να είναι η προσωπική του άποψη». Ο δημοσιογράφος σημείωσε «ότι είναι ο εκλεγμένος ηγέτης των Τουρκοκυπρίων», με τον Τσαβούσογλου να απαντά ως εξής: «Μπορεί, όμως και η τ/κ κυβέρνηση έχει λόγο και οι τ/κ. Όμως το βέβαιο είναι πως στο Κραν Μοντανά, στη Γενεύη, με το σχέδιο Ανάν, όλες οι προσπάθειες για ομοσπονδία απέτυχαν. Η ομοσπονδιακή λύση απέτυχε. Ως Τουρκία δεν αποκλείουμε αυτή τη λύση. Θα μπορούσε να είναι η ομοσπονδία. Όμως η προσωπική μου άποψη είναι πως πρέπει να εξετάσουμε όλοι μαζί και άλλες επιλογές. Λόγω των εμπειριών που είχαμε αυτά τα χρόνια».

Τρίτο, κομβικής σημασίας παραμένει η θέση που έχει ο πρόεδρος Αναστασιάδης στα πράγματα. Ως γνωστόν, ο ίδιος άνοιξε τη συζήτηση για λύσεις πέρα από τα κείμενα του ΟΗΕ σε δύο συναντήσεις του με τον Μ. Τσαβούσογλου-Κρανς Μοντάνα- 2017, Νέα Υόρκη- 2018. Είναι επίσης γνωστό ότι σε ποικίλες συναντήσεις στη Λευκωσία άνοιξε τα χαρτιά του για την προτίμησή του σε άλλες λύσεις, πρώτο, μιλώντας για αρνητικό προς την ομοσπονδιακή λύση κλίμα στην κοινή γνώμη, δεύτερο, χρησιμοποιώντας επιχειρήματα από την πολιτική Τ. Παπαδόπουλου, και, τρίτο, με την πολιτική της αδράνειας να προκύψει η ανάγκη για «δεύτερες καλύτερες λύσεις», οι οποίες να εμφανίζονται ως προϊόν «ανάγκης», όχι ως «πρώτη» επιλογή. Επί της ουσίας θολή παραμένει η στάση του προέδρου Αναστασιάδη επί του πλαισίου λύσης που διαμόρφωσε και υπέβαλε στα μέρη ο ΓΓ του ΟΗΕ στο Κρανς Μοντάνα στις 30 Ιουνίου 2017. Ο Ν Αναστασιάδης ανακάλυψε άλλο κείμενο

με ημερομηνία 4 Ιουλίου, παρά το γεγονός πως ο ίδιος ο Γκουτέρες τρεις φορές τον διέψευσε με τον πιο επίσημο τρόπο μιλώντας με σαφήνεια για ένα Πλαίσιο, αυτό της 30ης Ιουνίου 2017.

Τέταρτο, Η μεγάλη πλειοψηφία των ε/κ στηρίζει την ομοσπονδιακή λύση όπως δείχνουν οι πιο έγκυρες δημοσκοπήσεις παρά την επιθετική ρητορεία κατά της ομοσπονδιακής λύσης στο κυρίαρχο ραδιοτηλεοπτικό πεδίο. Η βάση για την ομοσπονδιακή λύση φέρει το επώνυμο του ΓΓ- «Πλαίσιο Γκουτέρες»- και το οποίο «θωρακίζει» τις συγκλίσεις που είχαν επιτύχει οι δύο ηγέτες-μεταξύ άλλων και εκείνης του εδαφικού με βάση το χάρτη που υπέβαλε ο Μ. Ακιντζί. Έτσι τόσο οι συγκλίσεις όσο και το πλαίσιο Γκουτέρες δίνουν σοβαρές απαντήσεις στα ζητήματα που έχουν θέσει οι δύο ηγέτες, και κατ' επέκταση ικανοποιεί τις βασικές ανησυχίες των δύο κοινοτήτων. Για τους ε/κ: αποχώρηση του στρατού κατοχής σε δύο χρόνια, κατάργηση επεμβατικών δικαιωμάτων, επιστροφή του 8% του εδάφους υπό ε/κ διοίκηση, δικαίωμα επιστροφής, απόκτησης περιουσίας και επαγγελματικής δραστηριότητας στην τ/κ πολιτεία κλπ. Για τους τ/κ: αποτελεσματική συμμετοχή στο ομοσπονδιακό κράτος, υπουργικό συμβούλιο με αναλογία 7 ε/κ προς 4 τ/κ, εκ περιτροπής προεδρία με 5ετή θητεία (2 χρόνια ε/κ, 1 τ/κ και 2 ε/κ), καθολική ψηφοφορία με στάθμιση της ψήφου στο 20% για την εκλογή ε/κ προέδρου και τ/κ αντιπροέδρου κλπ. Υπό τις παρούσες συνθήκες οι πρόνοιες του πλαισίου Γκουτέρες ικανοποιούν τα κύριες επιδιώξεις της ε/κ πλευράς όπως για δεκαετίες τις είχαν διατυπώσει οι ηγέτες της σε διάφορες φάσεις της διαπραγμάτευσης.

Πέμπτο, Κλειδί είναι η συμφωνία, ή όχι, στους «όρους αναφοράς» για να δοθεί έτσι στον ΓΓ η δυνατότητα να λάβει την απόφαση αν θα πάμε σε νέο κύκλο συνομιλιών, ή θα κηρύξει τη διαδικασία άγονη. Η θέση Ακιντζί για να γίνει «το πλαίσιο Γκουτέρες στρατηγική συμφωνία» είναι γνωστή -και αξιόπιστη επί της ουσίας. Ο Ν. Αναστασιάδης μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο καλείται να μιλήσει με σαφήνεια με αποδέκτη τον ΓΓ του ΟΗΕ. Ο ίδιος ο ΓΓ έχει πλήρη εικόνα για τα πρόσωπα και τα πράγματα του κυπριακού, καθώς έλαβε μέρος σε δύο Συνόδους για την Κύπρο. Αν και γνωρίζει «τις πταιίες» για το αδιέξοδο, επιθυμεί να δώσει λίγο χρόνο στο χρόνο..

Είχα το προνόμιο να διαβάσω τη βιογραφική αφήγηση του Χουλούς Τσαλάρ Ιμπραϊμ που έφυγε από τη ζωή την περασμένη Τετάρτη στο Λονδίνο. Η αφήγησή του θα κυκλοφορήσει σε βιβλίο στην ελληνική γλώσσα σε μετάφραση από την τουρκική που έκανε η κόρη μου Μαριαλένα από τις εκδόσεις Heterotopia- ένα ακόμα βιβλίο με την σφραγίδα του Νιαζί Κιζίλιουρεκ.

Γνώρισα τον Χουλούς Τσαλάρ Ιμπραϊμ μέσα από την αφήγησή του. Ένωσα ότι συνάντησα έναν μεγάλο πατριώτη, έναν συνεπή κύπριο. Διάβασα για την πορεία ενός τσαγκάρη που πάλεψε στη ζωή του για τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, για την ειρήνη και τη συνεργασία στην Κύπρο. Διάβασα για τις απόπειρες δολοφονίας του από τ/κ εξτρεμιστές, για τις προσπάθειές του να φέρει κοντά τ/κ και ε/κ. Είδα έναν λόγο χωρίς μίσος, έναν λόγο ευγενικό, με ποιότητα.

Συλίκου, Πολεμίδα, Λεμεσός, Λευκωσία. Στο Λονδίνο για να γλυτώσει από νέα απόπειρα δολοφονίας του.

Ένα απόσπασμα από τις μνήμες της παιδικής του ηλικίας:

«Είπα στον πατέρα μου:

«Τα πόδια μου κρυώνουν, όλοι φοράνε παπούτσια κι εγώ όχι, εγώ δούλεψα κι έβαλα να μου φτιάξουν το παντελόνι, εσύ πάρε μου τα παπούτσια».

Ο μπαμπάς μου ντράπηκε και είπε:

«Θέλω να σου πάρω, αλλά δεν έχω λεφτά!».

Μέσα από το βιβλίο του «είδα» το χαρακτήρα του: ισχυρή προσωπικότητα, με αρχές, με ήθος, με συνέπεια, με όραμα που καθοδηγούσε τα βήματά του. Είτε μαχόταν για τα δικαιώματα των εργατών, είτε μιλούσε σε τ/κ και ε/κ για κοινούς πολιτικούς στόχους, είτε επισκεπτόταν τον τάφο του Κ. Μαρξ, είτε στηρίζοντας τις δραστηριότητες του CTP, του κόμματος της τ/κ κεντροαριστεράς, στο Λονδίνο.

Φορούσε κατά κανόνα κοστούμια με λουλούδι στο πέτο, τραγουδούσε ωραία, πήγαινε στις χοροεσπερίδες, είχε πολλούς φίλους.

Γράφει στη λεζάντα σε μια από τις πολλές φωτογραφίες του βιβλίου: «Ο Χουλούς Τσαλάρ Ιμπραϊμ πάντα καθοδηγούσε τους νέους στον αγώνα για ειρήνη, δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα κάτω από την στέγη του «Τ/κ Δημοκρατικού Συλλόγου» στο Λονδίνο. Εξηγεί (σε μια φωτογραφία) στον νεαρό ακτιβιστή Εμίν, πόσο σημαντικός ήταν ο Ντερβίς Αλί Καβάζογλου για τους τ/κ και τους ε/κ».

Ο τσαγκάρης, που τέλειωσε το δημοτικό σχολείο της Συλίκου, διέθετε αξιοθαύμαστη διορατικότητα:

«Στην πραγματικότητα, την άποψη για μια ομοσπονδιακή Κύπρο βασισμένη στην ισότητα των δύο κοινοτήτων, στην οποία γίνεται αναφορά σήμερα, εμείς προσπαθούσαμε να την εκφράσουμε πριν από 55-60 χρόνια».

Ο επίλογος του βιβλίου είναι εξαιρετικά σημαντικός:

«Είμαι μέσα σ' αυτόν τον συνδικαλιστικό και αριστερό αγώνα για περισσότερο από εξήντα πέντε χρόνια. Φτάνω στα 80. Ιδιαίτερα μετά τη νίκη που κατακτήθηκε στο δημοψήφισμα του 2004, είμαι γαλήνιος και ευτυχισμένος.

Ο αγώνας μας δεν πήγε χαμένος.

Και πριν πεθάνω, εάν δω μια ομοσπονδιακή Κύπρο στην οποία οι δύο κοινότητες θα ζουν με αδελφосύνη, δεν θα αφήσω εκκρεμότητες».

Ο Χουλούς Τσαλάρ Ιμπραϊμ δεν κατάφερε να φύγει «χωρίς εκκρεμότητες», όπως χιλιάδες άλλοι κύπριοι. Η επίλυση του κυπριακού παραμένει ανοικτή πρόκληση για όλους.

Ο Χουλούς Τσαλάρ Ιμπραϊμ, όπως γράφει στο βιβλίο του, σε κάθε συγκέντρωση συνήθιζε να «λαμβάνει το λόγο». Εδώ εκφράζει το πάθος του για την Κύπρο, μιλά σε κάθε κύπριο:

«Εάν δω μια ομοσπονδιακή Κύπρο στην οποία οι δύο κοινότητες θα ζουν με αδελφосύνη...θα είμαι γαλήνιος και ευτυχισμένος».

Η ΚΡΥΦΗ ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΠΛΗΣ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗΣ» 11 Νοεμβρίου 2018

Είναι ηλίου φαεινότερο ότι η υπόθεση για την «αποκεντρωμένη ομοσπονδία» είναι ένα τέχνασμα για να πετάξουμε το μπάλα (των συνομιλιών) στην εξέδρα. Θα πετύχει το εγχείρημα; Διατηρώ επιφυλάξεις, και εκτιμώ ότι κάθε πολύπλοκο ζήτημα όταν φορτώνεται με νέες ασάφειες μάλλον χαντακώνει και τον ίδιο την εμπνευστή του.

Πρώτο, όλες οι σοβαρές δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι μια σημαντική πλειοψηφία στηρίζει την επιδίωξη ομοσπονδιακής λύσης παρά τις αντιφάσεις ή τις κρυφές ατζέντες της προεδρίας Αναστασιάδη. Μια συμπαγής πλειοψηφία είναι έτοιμη να ανοίξει το δρόμο στη λύση σε πείσμα όσων θεωρούν ότι οι πολίτες τρώνε κουτόχορτο. Το τελευταίο αφορά δημοσκόπους που κατασκευάζουν αριθμούς κατ' εντολήν με στόχο να υπηρετήσουν τις προσωπικές επιδιώξεις του ενοίκου του προεδρικού.

Δεύτερο, η διγλωσσία Αναστασιάδη δεν αντέχει στο χρόνο καθ' ότι το υλικό της είναι φτιαγμένο για να καταρρεύσει πολύ σύντομα. Μπορεί να κερδίζει κάποιο χρόνο με τη συζήτηση για αποκεντρωμένη ομοσπονδία, αλλά ο Γενάρης είναι πολύ κοντά. Τι θα λέει σε ένα με δύο μήνες; Θα κάνει συσκέψεις κάθε εβδομάδα με το Εθνικό Συμβούλιο ή με συνταγματολόγους για να «συνδιαμορφώσουν» την πρόταση; Το παιχνίδι με την δήθεν αποκεντρωμένη ομοσπονδία έχει κοντά ποδάρια, καταρρέει.

Τρίτο, ο πρόεδρος έχει μιλήσει με πολλούς, λέγοντας σε όλους την «αποκλειστική» του σκέψη περί της αναζήτησης άλλης λύσης πέρα από την ομοσπονδιακή- δύο κράτη ή και χαλαρή συνομοσπονδία. Είναι σε θέση να υποστηρίξει δημόσια αυτό που λέει κατ' ιδίαν; Μπορεί να πει ότι «πουκούπισα» το Πλαίσιο Γκουτέρες με τα τόσα οφέλη για την ε/κ κοινότητα για να σας φέρω ες αεί σύνορα με την Τουρκία στη Λευκωσία; Πιστεύω ότι δεν μπορεί να πει κάτι τέτοιο, ούτε και κανένας άλλος ηγέτης υπαρκτού πολιτικού κόμματος.

Τέταρτο, ο ΟΗΕ, η ΕΕ, η ελληνική κυβέρνηση, η πλειοψηφία της ε/κ κοινωνίας, ο Μ. Ακιντζί και οι δυνάμεις που τον στηρίζουν, επιδιώκουν λύση με βάση τα κείμενα του ΟΗΕ. Με ποιους ο πρόεδρος Αναστασιάδης θα κάνει παιχνίδι στο εσωτερικό και το εξωτερικό για να αλλάξει τη βάση της εφικτής λύσης; Πιθανόν να σκέφτεται ότι θα ήταν μια καλή ιδέα να παίξει η Τουρκία το παιχνίδι αυτό για να λέει μετά ότι «εγώ εν' τζαι... αλλά η Τουρκία». Πιθανώς αυτό να επεχείρησε στη συνάντησή του με τον Μ. Τσαβούσογλου στις 28 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη.

Πέμπτο, το σενάριο για να γίνει η Τουρκία ο «μεταφορέας» της αλλαγής βάσης, προσκρούει στη συνέπεια την οποία έχει επιδειξεί ο Μ. Ακιντζί στις διαπραγματεύσεις για την επίτευξη συνολικής λύσης. Παρά τις πιέσεις από την Άγκυρα για να διερευνηθούν «νέες λύσεις», όχι μόνο κράτησε ανοικτό το δρόμο για την επίλυση αλλά πρότεινε δημόσια στις 30 Απριλίου να γίνει το «Πλαίσιο Γκουτέρες με τη μορφή που μάς έχει υποβληθεί, στρατηγική συμφωνία-πακέτο».

Έκτο, Η επανάληψη των συνομιλιών με βάση το Πλαίσιο Γκουτέρες σημαίνει ότι οι πιθανότητες για επίλυση θα βρίσκονται στο πιο υψηλό τους σημείο. Το «σύστημα» Αναστασιάδη επιδιώκει να ακυρώσει αυτήν την εξέλιξη, γι' αυτό και για 17 τόσους μήνες δεν έχει κάνει απολύτως τίποτε για να προωθήσει το Πλαίσιο, παρά τις υποκριτικές αναφορές ότι το υποστηρίζει. Το γνωστό παραμύθι ότι οι δημοτικές εκλογές του Μάη του 1919 στην Τουρκία θα περιπλέψουν τις συζητήσεις στο κυπριακό αφορούν ακριβώς αυτή την επιδίωξη! Τα ίδια έλεγε για κάθε εκλογική αναμέτρηση τα προηγούμενα χρόνια και δεν δικαιώθηκε. Ο Τ. Ερτογάν μπορεί να πάρει αποφάσεις και την προηγούμενη ημέρα μιας εκλογικής μάχης και, όπως δείχνουν τα στοιχεία, μάλλον τον βοηθούν να αυξάνει τα ποσοστά του!

Έβδομο, η κύρια επιδίωξη Αναστασιάδη προφανώς δεν είναι, ούτε η αποκεντρωμένη ομοσπονδία, ούτε τα δύο ή τα τρία κράτη. Εκτιμώ ότι επιδιώκει παιχνίδι με το χρόνο, να περνά ο καιρός χωρίς να προχωρά το ουσιώδες κομμάτι της διαδικασίας επίλυσης (Πλαίσιο Γκουτέρες) και δια της μεθόδου της αδράνειας τα πράγματα να οδηγούνται στη διολίσθηση προς τη μη αναγνωρισμένη διχοτόμηση. Κατ' ουσίαν να μην ενσωματωθούν οι τ/κ σε ένα κοινό κράτος, πρακτικά να διατηρούνται οι «χρυσές» πρόσοδοι που διασφαλίζει σε ισχυρό τμήμα της ε/κ ελίτ η διατήρηση του σημερινού status quo.

Όγδοο, η αντικατάσταση της προσπάθειας για την επίλυση από την τακτική του ροκανίσματος του χρόνου, εγκυμονεί πολύ σοβαρούς κινδύνους. Πρώτον, εκθέτει διεθνώς την ε/κ πολιτική ηγεσία ως στερούμενης σοβαρότητας, δεύτερο, μειώνει ουσιωδώς τη δυνατότητα που έχουν ισχυροί παίκτες στη διεθνή σκηνή να δώσουν το παρόν τους στην προσπάθεια για την επίλυση, τρίτο, αυξάνει τους κινδύνους ενός ατυχήματος στην ΑΟΖ, τέταρτο, ωθεί την πλειοψηφία των τ/κ και ειδικά τον Μ. Ακιντζί σε νέα αδιέξοδα, ενώ στέλλει επίδοξους δελφίνους στην αγκαλιά της Άγκυρας, και, πέμπτο, φέρνει ολοένα και πιο κοντά τη «διπλή διχοτόμηση»-στο έδαφος και στη θάλασσα.

ΝΕΥΡΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

28 Οκτωβρίου 2018

Να μια ακόμα απόδειξη ότι όταν αφήνεις ένα ζήτημα σε εκκρεμότητα, κατά κανόνα, το συναντάς αργότερα μπροστά σου και μάλιστα σε χειρότερη εκδοχή. Ο έλληνας τέως Υπεξ Ν. Κοτζιάς επέλεξε την ημέρα της παράδοσης του

υπουργείου στον Α. Τσίπρα στις 20 Οκτωβρίου για να μιλήσει για «την πρώτη επέκταση της κυριαρχίας της χώρας από τότε που πήραμε τα Δωδεκάνησα. Είναι έτοιμα τα προεδρικά διατάγματα για την επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης στα 12 ναυτικά μίλια στο Ιόνιο». Από την άλλη «ο πρωθυπουργός θέλει άσκηση του κυριαρχικού δικαιώματος της χώρας για επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης αρχής γενομένης από το Ιόνιο, κατέστησε σαφές όμως πως η διαδικασία δεν θα γίνει με προεδρικά διατάγματα αλλά με την κατάθεση νομοσχεδίου στην Βουλή».

Ο τούρκος υπεξ Μεβλούτ Τσαβούσογλου στις 23 Οκτωβρίου σχολίασε τις δηλώσεις (ιδιαίτερα το «αρχής γενομένης από το Ιόνιο») σχετικά με την επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων στα 12 μίλια ως εξής: «Για εκείνους (Ελλάδα) ο λαϊκισμός προηγείται πάντοτε των πραγματικοτήτων. Και η προσδοκία της κοινής γνώμης είναι τέτοια. Εμείς είμαστε υπέρ της επίλυσης των προβλημάτων του Αιγαίου με ειρηνικό τρόπο. Στο θέμα των 12 μιλίων υπάρχουν και οι αποφάσεις της Βουλής μας στο παρελθόν, επομένως και αυτές ισχύουν. Η Ελλάδα αντί να κάνει αυτού του είδους τις δηλώσεις που να προκαλούν ένταση, πρέπει στο πλαίσιο των διερευνητικών διαβουλεύσεων που άρχισαν πριν από μας, να σκεφτούμε πως θα τα λύσουμε, με διπλωματία με άλλη μέθοδο. Η Ελλάδα γνωρίζει καλύτερα ότι δεν πρόκειται να επιτρέψουμε κάτι τέτοιο».

Έτσι βγήκαν οι δηλώσεις και το κλίμα έγινε θερμότερο. Μια αδρή ματιά στη διαδρομή του θέματος φωτίζει τα σημερινά αδιέξοδα. Ως γνωστόν, η Ελλάδα ζητούσε από την εποχή του παλαιού Καραμανλή, την από κοινού προσφυγή Ελλάδας-Τουρκίας για οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης -διαιτητικό όργανο που προσφέρει ο ΟΗΕ στην παγκόσμια κοινότητα. Αυτή η σταθερή ελληνική θέση μπήκε στο αυλάκι με τις πρωτοβουλίες του Κ. Σημίτη στο Κείμενο Συμπερασμάτων της Συνόδου Κορυφής της ΕΕ στο Ελσίνκι τον Δεκέμβριο του 1999.

Σύμφωνα με το κείμενο «το Συμβούλιο παροτρύνει τα υποψήφια κράτη να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για την επίλυση κάθε εκκρεμούς συνοριακής διαφοράς και άλλων συναφών θεμάτων. Αλλιώς «θα πρέπει να φέρουν τη διαφορά ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Το αργότερο στα τέλη του 2004 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα επανεξετάσει την κατάσταση ως προς κάθε εκκρεμή διαφορά, ιδίως όσον αφορά τις επιπτώσεις στην ενταξιακή διαδικασία με στόχο να προαγάγει την επίλυση της μέσω του Διεθνούς Δικαστηρίου...».

Ο Κ. Σημίτης έθεσε σε κίνηση τις ευρωπαϊκές πολιτικές, με πολιτική ομπρέλα τις μελλοντικές σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας. Σύμφωνα με τις αποφάσεις του 1999, οι

δύο χώρες δεσμεύτηκαν να καταβάλουν «κάθε προσπάθεια» για επίλυση «κάθε εκκρεμούς συνοριακής διαφοράς και άλλων συναφών θεμάτων», και μετά την πενταετία να αναδειχθεί το Δ.Δ. της Χάγης ως το μέσο της επίλυσης. Οι κυβερνήσεις Ελλάδας και Τουρκίας διεξήγαγαν συνομιλίες σε διμερές επίπεδο και οι οποίες απέδωσαν καρπούς το 2003. Στη τελική φάση των συζητήσεων διαμορφώθηκαν οι κατευθύνσεις πάνω στις οποίες τα δύο μέρη συμφωνούσαν για μια από κοινού προσφυγή στο Δ.Δ. της Χάγης.

Η κυβέρνηση του επόμενου Καραμανλή τον Δεκέμβριο του 2004 ανέτρεψε τη συμφωνία του 1999 και ακύρωσε τη διαδικασία του 2003, καθώς τέθηκε σε εφαρμογή το «δόγμα» Καραμανλή: «άσ' το γι' αργότερα». Έκτοτε δεν προχώρησε κάτι, το θέμα μπήκε στο ράφι. Η Ελλάδα με οδηγό το Διεθνές Δίκαιο, είχε και έχει κάθε συμφέρον να προωθήσει προς επίλυση αυτό το θέμα για να μπορέσει να αποκτήσει ισχυρά πολιτικά πλεονεκτήματα. Με επίλυση στο ζήτημα της αιγιαλίτιδας ζώνης στο Αιγαίο, με οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο και κατ' επέκταση με σχηματισμό της βάσης για οριοθέτηση και της ΑΟΖ σε επόμενο στάδιο. Δύσκολα θέματα. Για να φτάσεις, όμως, σε μια σύγκλιση, απαιτείται προσπάθεια, χρόνος, συνεννοήσεις, συμφωνίες, διεθνής υποστήριξη.

Τι γίνεται σήμερα; Σε ποια χώρα του κόσμου ένας υπουργός αποχωρεί από τη θέση του εξαγγέλλοντας «την πρώτη επέκταση της κυριαρχίας της χώρας από τότε που πήραμε τα Δωδεκάνησα»; Το ζήτημα της επέκτασης της αιγιαλίτιδας ζώνης της Ελλάδας στο Ιόνιο σε 12 μίλια αφορά μια σοβαρή διαβούλευση με την Ιταλία. Σε περίπτωση συμφωνίας όλα προχωρούν απρόσκοπτα, σε περίπτωση διαφωνίας παραμένει διαθέσιμος ο δρόμος της Χάγης. Υπάρχει άλλος τρόπος; Σε σχέση με το Αιγαίο υπάρχει πλούσια κληρονομιά από τις προεργασίες που έγιναν στο παρελθόν σε διμερές επίπεδο, υπάρχει ο διεθνώς αποδεκτός δρόμος για το Δ.Δ. της Χάγης. Υπάρχει άλλος δρόμος;

Ασφαλώς όλα τα δύσκολα ζητήματα μπορούν να επιλυθούν αν υπάρχει ισχυρή πολιτική θέληση, κατάλληλο κλίμα στην κοινή γνώμη, αν οι ηγέτες επιλέξουν τους προσφερόμενους από το διεθνές σύστημα δρόμους για να φτάσουν σε λύσεις. Η από το 2004 εγκατάλειψη από την Αθήνα του δρόμου που οδηγεί στη Χάγη, δείχνει ότι η πολιτική της ηγεσία περιόρισε το εύρος των δικών της χειρισμών της, παρά τις περί του αντιθέτου διακηρύξεις. Κάθε εξέλιξη σημαίνει ανάληψη πολιτικής ευθύνης, προσπάθεια για την οικοδόμηση μιας νέας κατάστασης πραγμάτων. Το δίλημμα είναι «κλασσικό»: είτε κάθεται στον «πάγκο» και διαμαρτύρεσαι, είτε λύνεις προβλήματα και αποκτάς νέες δυνατότητες ανάπτυξης.

Δεν είναι από τα απίστευτα; Φτάσαμε στο σημείο ο ηγέτης της ε/κ κοινότητας να βολιδοσκοπεί πρόσωπα εντός και εκτός Κύπρου για στροφή στην πολιτική των «δύο κρατών»! Το δημοσίευμα που υπογράφει ο διευθυντής της εφημερίδας «Πολίτης» Δ. Διονυσίου (Κυριακή, 14 Οκτωβρίου) λέει όλα τα χρήσιμα για να κατανοήσουμε τι γινόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα πίσω από τις κουρτίνες. Ότι δηλαδή εδώ και δύο χρόνια ο Ν. Αναστασιάδης έβαλε πλώρη για άλλες λύσεις γι' αυτό και διαχειρίστηκε τη διαδικασία των συνομιλιών κατά τον τρόπο που βλέπουμε!

Τι έκανε για δεκαετίες ο Ρ. Ντενκτάς; Πήγαινε στις συνομιλίες με σκοπό να τις τουμπάρει, και αν του ξέφευγε κάποια εξέλιξη (περίπτωση Τ. Οζάλ) έκανε συμμαχίες με το βαθύ κράτος στην Τουρκία για να ακινητοποιήσει κάθε πιθανότητα αλλαγής. Τι ζητούσε ο Ρ Ντενκτάς; Λύση του τύπου «δύο κράτη» δίπλα δίπλα! Έτσι πήγαινε στις συνομιλίες υπό τον ΟΗΕ με καθαρή στόχευση την υπονόμηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας, πρακτικά να την οδηγεί σε ναυάγιο. Έτσι με το παιχνίδι με το χρόνο θα έφερνε το δικό του «όραμα» ολοένα και πιο κοντά στην πραγματοποίησή του, καθώς έτσι ο χρόνος και οι γενιές θα επέβαλλαν τους όρους τους επί του εδάφους.

Τι λέει σήμερα ο Αναστασιάδης; Μέσα από ασάφειες και τακτικισμούς, δείχνει να προτιμά «δύο κράτη» με χαλαρό δεσμό, που θα ζουν σε καθεστώς γειτνίασης! Γι' αυτό ο Αναστασιάδης έκανε ότι περνούσε από το χέρι του για να οδηγήσει σε ναυάγιο τρεις συνόδους για την Κύπρο-Μοντ Πελεράν, Γενεύη, Κρανς Μοντάνα.

Εγκατέλειψε το Μοντ Πελεράν εκ προθέσεως δήθεν για να ενημερώσει την πολιτική ηγεσία-μόλις έφτασε στην Κύπρο και πρώτα πήγε στην Αρχιεπισκοπή! Στη Γενεύη αξιοποίησε την ανορθολογική σκέψη του Ν. Κοτζιά - ότι θα ήταν καλύτερα επί διοικήσεως Τραμπ η οποία ανελάμβανε την εξουσία λίγες μόνο μέρες με το τέλος της διάσκεψης. Στο Κρανς Μοντάνα πήγε με σκοπό να τα τουμπάρει και δίνοντας ρεσιτάλ τακτικισμού, παρεμπόδισε τη συζήτηση στο επίπεδο των τριών πρωθυπουργών, παρά την ετοιμότητα που επέδειξαν να μεταβούν στο ελβετικό θέρετρο!

Τι έμεινε από τις τρεις Συνόδους; Για να περάσει στην ε/κ κοινή γνώμη τη δική του ατζέντα, απέδιδε στην Τουρκία τη δική του χωριστική πολιτική, καθώς,

κατά το δημοσίευμα του «Πολίτη», βολιδοσκόπησε προς τούτο ο ίδιος τον Μ. Τσαβούσογλου στο Κρανς Μοντάνα! Έτσι έδινε ώθηση στη χωριστική πολιτική λέγοντας ότι η ομοσπονιακή λύση που ο ίδιος διαπραγματεύεται δεν περνά σε δημοψήφισμα! Κατά τον τρόπο αυτό έσπρωχνε την κοινή γνώμη στην «παραδοχή» ότι καλύτερα να μείνουμε «όπως είμαστε» παρά να ρισκάρουμε με μια λύση βασισμένη στα κείμενα του ΟΗΕ, αυτά που εμείς ζητήσαμε από τον ΟΗΕ να συντονίσει για 4 δεκαετίες!

Μεσα σε αυτό το πρίσμα ήρθε η Έκθεση για τις καλές υπηρεσίες του ΓΓ του ΟΗΕ στις 15 Οκτωβρίου. Ο ΓΓ «υπενθυμίζει ότι το Σ.Α. εξέφρασε επίσης την πλήρη υποστήριξη, να παραμείνουν οι καλές υπηρεσίες του ΓΓ διαθέσιμες για να βοηθηθούν οι πλευρές, αν αποφασίσουν από κοινού να εμπλακούν ξανά σε διαπραγματεύσεις με την απαραίτητη πολιτική βούληση». Τι σημαίνουν αυτές οι απόψεις; Ότι αυτοί που υφίσταται τις συνέπειες από την εισβολή, αυτοί που για 44 χρόνια υφίστανται κάθε έννοια ακύρωσης των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων τους, εντάσσονται στην κατηγορία της πολιτικής του διπλού «εάν»- «αν αποφασίσουν από κοινού να εμπλακούν ξανά σε διαπραγματεύσεις με την απαραίτητη πολιτική βούληση».

Πολιτική ασκείται με όσα επιλέγεις να κάνεις, πολιτική ασκείται και με όσα παραλείπεις, αυτά που εκ προθέσεως παραλείπεις να κάνεις. Στην ε/κ πλευρά η διαρκής υπονόμηση της προοπτικής της λύσης έχουν πολύ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Με παραδείγματα:

Επί 16 μήνες μετά το Κρανς Μοντάνα καμιά επαφή, καμμία κινητικότητα.

Τυπική, στα χαρτιά λειτουργία των Τεχνικών Επιτροπών, -με εξαίρεση μίαν, αυτήν για τη διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Με μηδέν επαφές ανάμεσα στους δύο ηγέτες.

Με εγκυκλίους και μέτρα που παρεμποδίζουν την επικοινωνία ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

Με ασταμάτητη στοχοποίηση της εικόνας της Μ. Ακιντζί στα μάτια της ε/κ κοινής γνώμης.

Με συνεχή συνέπεια στην πολιτική του blame game-παιχνίδι επίρριψης ευθυνών.

Έτσι δεν πας μπροστά, πας μόνο με την όπισθεν με στόχο τη συνάντηση με ότι καλείται ραντεβού με τα «δύο κράτη». Μια μακρόσυρτη ήττα των ε/κ στη δική τους γη.

Το τουρκικό σειсмоγραφικό σκάφος Barbaros με Navtex δέσμευσε περιοχή στα όρια των τεμαχίων 4 και 5 της κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης για σκοπούς έρευνας στις 18 Οκτωβρίου.

Σύμφωνα με το ηλ. «Βήμα» «τουρκικά ΜΜΕ υποστηρίζουν ότι παράγοντες του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού εμπόδισαν πριν από λίγη ώρα φρεγάτα του ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού που βρίσκεται στην Ανατολική Μεσόγειο. Το τουρκικό κρατικό πρακτορείο ειδήσεων ισχυρίζεται ότι η ελληνική φρεγάτα «Νικηφόρος Φωκάς» που ακολουθεί το ερευνητικό σκάφος, επιχείρησε να το «παρενοχλήσει». Από την πλευρά του, το CNNTURK μεταδίδει ότι η Άγκυρα στέλνει ενισχύσεις στην περιοχή».

Το τουρκικό ΥΠΕΞ λέει ότι «εκκινούμενη από το διεθνές δίκαιο η Τουρκία θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί τα κυριαρχικά δικαιώματα και τις εξουσίες που απορρέουν από την ηπειρωτική μας υφαλοκρηπίδα. Στο πλαίσιο αυτό σας συμβουλεύουμε (το ελληνικό Υπεξ) να παραμείνετε μακριά από τις συμπεριφορές που μπορεί να προκαλέσουν κλιμάκωση στην περιοχή».

Η υπόθεση αυτή επαναφέρει στην επικαιρότητα καίρια ζητήματα άσκησης πολιτικής στην Α. Μεσόγειο.

Πρώτο, η Λευκωσία επικαλείται τα κυριαρχικά μας δικαιώματα για να εκφράσει τη θέλησή της να συνεχίσει τα ερευνητικά πρόγραμμα στην ΑΟΖ της Κύπρου. Αναδεικνύει δηλώσεις που δείχνουν στήριξη σε αυτό το δικαίωμα, όπως οι δηλώσεις αμερικανών διπλωματών. Λάθος ερμηνεία. Το δικαίωμα, η έκταση και η ένταση της άσκησης του προκύπτουν και εφαρμόζονται σε συνάρτηση με την πολιτική, τη στρατιωτική και την οικονομική ισχύ κάθε χώρας. Προκύπτουν από την εφαρμογή μιας απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, εφόσον δύο χώρες προσφύγουν από κοινού σε αυτό.

Δεύτερο, οι τριμερείς (με διαφορετικές συνθέσεις) συναντήσεις ανάμεσα σε Κύπρο, Ισραήλ, Ελλάδα και Αίγυπτο είναι χρήσιμες εφόσον θέτουν ρεαλιστικούς στόχους και εφικτές επιδιώξεις. Οι έως τώρα πυκνές διακηρύξεις ότι οι «τριμερείς» θα θέσουν «ομπρέλα ασφαλείας» πάνω από την Κύπρο και την ΑΟΖ μας, δεν επιβεβαιώνεται από τα πράγματα. Μπορεί ο συντάκτης του

PIK να έβλεπε από την Ελούντα ότι οι τρεις (Κύπρος, Ελλάδα, Αίγυπτος) θα ενεργήσουν «ως μια γροθιά» για να προστατέψουν την κυπριακή ΑΟΖ, αλλά ήρθε το Barbaros με τη δική του Navtex να δεσμεύσει περιοχή στα όρια των τεμαχίων 4 και 5 της κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και ουδεμία αντίδραση υπήρξε.

Τρίτο, όσοι θεωρούν ότι η Κύπρος με την γνωστή αμυντική δυνατότητα, θα κάνει τέτοιες συμμαχίες που θα αποκλείσουν την Τουρκία από την γενικότερη ενεργειακή πολιτική στην Α. Μεσόγειο, βρίσκονται στον αστερισμό της ουτοπίας. Πρώτο, η Τουρκία δεν θα το αποδεχθεί και έχει τα μέσα να αλλάξει την ατζέντα στις εξορύξεις, δεύτερο, καμιά άλλη χώρα δεν θα την παρεμποδίσει να κάνει έρευνες και σε τμήματα της κυπριακής ΑΟΖ, και τρίτο, το Ισραήλ βάζει όλα τα αυγά του στο καλάθι της δικής του ασφάλειας- και ψηφίζει αποχή ακόμα και στη μάχη κατά του ISIS η οποία εξελίσσεται στην αυλή του.

Τέταρτο, η κοινή λογική λέει ότι με άλυτο το κυπριακό όλα θα κινούνται ανάμεσα στην ακροβασία και το απρόοπτο. Η Κύπρος χρειάζεται πολιτικές που να οδηγούν στη σταθερότητα και αυτή με τη σειρά της να διευκολύνει τις εταιρείες να επενδύσουν στα επόμενα βήματα.

Η σταθερότητα δεν οικοδομείται πάνω στη διαιρεμένη, μισή Κύπρο. Σταθερότητα σημαίνει επίλυση, μία Κύπρος χωρίς κατοχικό στρατό, επενδύσεις από εταιρείες-κολοσσούς μέσα σε συνθήκες ασφάλειας με τη σφραγίδα της συμμετοχής στην ΕΕ.

Πέμπτο, είναι πολύ εύκολο όταν ελέγχει κάποιος το τηλεοπτικό τοπίο να καλλιεργεί αυταπάτες και να ωθεί την κοινή γνώμη σε λανθασμένους υπολογισμούς. Η κυπριακή ιστορία είναι γεμάτη από τέτοια παραδείγματα.

Η χρυσόσκονη δείχνει λάθος τόξο.

Η κοινή γνώμη εύκολα παγιδεύεται στο εύηχον, το οποίο συχνά δεν συμβαδίζει με την πραγματικότητα. Είναι ευθύνη κάθε εκλεγμένης ηγεσίας να γνωρίζει πού πατά, να γνωρίζει πώς να ενεργεί, να προλαμβάνει κρίσεις, να οικοδομεί ευκαιρίες και να επιλύει προβλήματα.

Το έργο το έχουμε ξαναδεί. Με σειρά από ρεπορτάζ, από δηλώσεις ή αρθρογραφία προβάλλεται η ανάγκη να αξιοποιήσουμε τα νέα δεδομένα στην περιοχή και έτσι να αποκτήσουμε ισχύ, να έχουμε ρόλο- κλειδί στις εξελίξεις στην ανατολική Μεσόγειο.

Αυτό το έργο προβάλλεται ως η «άλλη» απάντηση στις (όποιες) κινήσεις απέμειναν για επίλυση του κυπριακού μέσα από τη δραστηριότητα του ΟΗΕ. Αυτή η «νέα στρατηγική» στηρίζεται σε ορισμένες εξελίξεις που επιχειρούν να αντικαταστήσουν την κοινή λογική με οπτασίες μόνο και μόνο για μην προχωρήσει η διαπραγμάτευση για τη συνολική επίλυση του κυπριακού ή και, αν προχωρήσει κάτι, να μπορούν να «ακινητοποιήσουν» τη διαδικασία.

Οπτασία α: Υπάρχουν προβλήματα στις σχέσεις ΗΠΑ-Τουρκίας -κυρώσεις από τις ΗΠΑ εξ αφορμής του πάστορα, πτώση της αξίας της τουρκικής λίρας έναντι του δολαρίου, διαφωνίες ΗΠΑ για την προσέγγιση Ρωσίας-Τουρκίας-S300, μη παράδοση F-35, διαφωνίες στο συριακό. Έτσι ορισμένοι στην Κύπρο και την Ελλάδα αίφνης ανακάλυψαν σημαντικό γεωπολιτικό κενό (κόντρα Τουρκίας-ΗΠΑ), το οποίο ανοίγει δρόμους «στρατηγικής» συνεργασίας Κύπρου- ΗΠΑ! Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή η Κύπρος θα αξιοποιήσει, κατ' ακρίβειαν θα αναπληρώσει το κενό, αποκτώντας νέο γεωπολιτικό ρόλο στην περιοχή.

Οπτασία β: εσχάτως το φυσικό αέριο εξελίσσεται σε μαύρη κωμωδία. Η Κύπρος, κατά την οπτασία αυτή, θα καταστεί ενεργειακό κέντρο σε τρεις Ηπείρους. Πώς; Μιλούμε για τον East Med (φυσικό αέριο από την Α. Μεσόγειο στην Ευρώπη) αλλά δεν γνωρίζουμε ποιος θα δώσει τα τρελλά δις για να αρχίσει, ποια εταιρεία θα τον κατασκευάσει, και, κυρίως, ποιος θα αγοράσει στην Ευρώπη αυτές τις ποσότητες όταν το ρωσικό είναι εμφανώς φθηνότερο.

Οπτασία γ: γίνεται αρκετός λόγος για μεγάλες δυνατότητες συνεργασίας με το Ισραήλ. Οι πάντες γνωρίζουν ότι το Ισραήλ εμπιστεύεται μόνο τον εαυτό του και η πιο καλή απόδειξη γι' αυτό είναι η αδιάλλακτη στάση στο ζήτημα της εξεύρεσης κοινά αποδεκτής λύσης στο θαλάσσιο μέρος που «συγκατοικεί» ανάμεσα στον κυπριακή και την ισραηλινή ΑΟΖ. Όλοι γνωρίζουν επίσης ότι το Ισραήλ κάνει εκτιμήσεις πολύ μακριά από τις οπτασίες, γι' αυτό ερωτά να μάθει «πόσα πολεμικά αεροπλάνα διαθέτει η Κύπρος» και ύστερα παίρνει αποφάσεις.

Οπτασία δ: Εσχάτως Κύπρος-Αιγύπτου υπέγραψαν «Μνημόνιο Συναντίληψης» (MOU) σχετικά με την μεταφορά φυσικού αερίου από την κυπριακή ΑΟΖ σε εγκαταστάσεις στην Αίγυπτο. Ως γνωστόν οι κυβερνήσεις υπογράφουν μνημόνια, αλλά οι εταιρείες κάνουν τη δουλειά- αν έχουν κέρδος, αν οι συνθήκες προσφέρουν σταθερότητα. Ποια εταιρεία θα κάνει αυτό που

προβλέπει το ΜΟΥ; Όλοι γνωρίζουν ότι η «Αφροδίτη» διαθέτει μη επαρκείς ποσότητες προς αξιοποίηση, και πως και η δεύτερη γεώτρηση δεν προσέθεσε τις απαραίτητες ποσότητες στην πρώτη. Έκτοτε (2013) έχουμε μηδεν εξορύξεις. Ποια εξήγηση υπάρχει γι' αυτό;

Τα πιο πάνω έχουν μια ρεαλιστική εξήγηση για τις πολιτικές της οπτασίας: να κάνουμε οτιδήποτε προσφέρει βόλτες γύρω από το ουσιώδες, να κάνουμε οτιδήποτε περνά από το χέρι (τους) φτάνει να αποφύγουμε το κρίσιμο ζήτημα, την επίλυση. Ενώνουν δυνάμεις με έναν και μόνο στόχο: να εφευρίσκουν οπτασίες, να πουλούν στην κοινή γνώμη φύκια για μεταξωτές κορδέλες, φτάνει να υπόσχονται την αλλαγή των συσχετισμών μέσα στο χρόνο και την επιδίωξη (πάντα αργότερα) κάποιας «ιδανικής» λύσης.

Μόλις πριν λίγα χρόνια ο Γ. Κληρίδης και ο Γ. Αρσένης μιλούσαν για το «ενιαίο αμυντικό δόγμα». Τι προσέθεσε το δόγμα στην αμυντική ενίσχυση της της νήσου; Απολύτως τίποτα. Μόνο βεβαιωμένες μίζες (Ντ. Μιχαηλίδης και υιός) και σίγουρα εσωτερική κατανάλωση για να επιχειρήσει να γίνει ο Γ. Αρσένης πρωθυπουργός της Ελλάδας και να διεκδικήσει ο Γ. Κληρίδης δεύτερη προεδρική θητεία από πλεονεκτική/δημαγωγική θέση. Γι' αυτό και ο Γ. Κληρίδης είπε το γνωστό «όποιος τα έχει 400, θα φέρει τους S300». Όταν οι πύραυλοι πήγαν Κρήτη, δεν μάθαμε αν άλλαξε κάτι από το σλόγκαν, πέρα από την τελική του θέση να έρθουν στην Κύπρο και να μείνουν στις «κάσιες»...

Σε έναν λαό που έχει εκπαιδευτεί, επί μακρόν, στις οπτασίες, η παραμυθία που αυτές χορηγούν, ενίοτε λειτουργεί ως αντίδοτο απέναντι στις δυσκολίες της πραγματικότητας. Γι' αυτό και κάθε τόσο, ολοένα και κάποιος Παῖσιος, είτε με την μορφή πανεπιστημιακού «καθοδηγητή», είτε με τη μορφή της δημοσιογραφικής «αγωνίας» θα προτείνει «μην πάτε σε συνομιλίες, αναμονή, όχι τώρα, του χρόνου, του άλλου χρόνου» γιατί τις συνομιλίες τις θέλουν οι ξένοι και όχι οι ε/κ που υφίστανται τις συνέπειες της εισβολής.

Κανένας από αυτούς δεν νοιάζεται για την Κύπρο. Κανένας από αυτούς δεν έχει πάει σε έναν προσφυγικό συνοικισμό να δει και να ακούσει τι τρέχει στην πραγματική ζωή. Κανένας από αυτούς δεν είναι σε θέση να σκεφθεί με παγκύπριο τρόπο. Με μεσημβρινές οπτασίες εισηγούνται τη σταδιακή διολίσθηση στη διχοτόμηση. Με το παιχνίδι με το χρόνο, εκφράζουν μια αναχρονιστική ψευδοϊδεολογία, γεμάτη αντιευρωπαϊσμό, γιατί είναι οπαδοί της κλειστής κοινωνίας, αυτής που αρνείται τις θεμελιώδεις αξίες πάνω στις οποίες έχει οικοδομηθεί η ΕΕ.

Τι έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη; Είδαμε ακόμα ένα χρονικό ενός προαναγγελθέντος τίποτα. Σύμφωνα με τον πρόεδρο Αναστασιάδη «τα Ηνωμένα Έθνη παραμένουν στη διάθεση των μερών και μόλις λάβει την έκθεση της προσωπικής απεσταλμένης του Τζέιν Χολ Λούτ και ολοκληρώσει τον κύκλο επαφών του με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ο ΓΓ του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, θα αποφασίσει τα επόμενα βήματα, σε συνεννόηση με τις δύο πλευρές».

Τα πιο πάνω δείχνουν ότι η Τζέιν Χολ Λούτ δεν βρίσκει επαρκείς λόγους για να εισηγηθεί στον ΓΓ του ΟΗΕ επανάληψη των συνομιλιών και να διεξαχθεί μια νέα σύνοδος για την Κύπρο. Επί της ουσίας έχουμε ορισμένα δεδομένα που αξίζει να τα εντάξουμε σε μια λογική σειρά:

A. Ο Μ. Ακιντζί σε δημοσιογραφική διάσκεψη στις 30 Απριλίου 2018 είπε πως «αν η ε/κ πλευρά είναι έτοιμη να αποδεχτεί το πλαίσιο Γκουτέρες με την μορφή που μας έχει υποβληθεί χωρίς να το αλλοιώνει, χωρίς να το παραποιεί με τις ερμηνείες της, να το ανακοινώσουμε ως στρατηγική συμφωνία- πακέτο».

B. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης απάντησε στον Μ. Ακιντζί ως εξής: «εάν ο κ. Ακιντζί αποδέχεται το πλαίσιο Γκουτέρες όπως αυτό διαμορφώθηκε οριστικά στις 4 Ιουλίου 2017, αυτό αποτελεί θετική εξέλιξη».

Γ. Στις 28 Σεπτεμβρίου πρόεδρος Αναστασιάδης ανέφερε πως «βάση για μια νέα εντατική προσπάθεια θα είναι, πέραν των σχετικών ψηφισμάτων και του ευρωπαϊκού κεκτημένου, η μέχρι σήμερα επιτευχθείσα πρόοδος αλλά και το περίγραμμα έξι σημείων του ΓΓ όπως διαμορφώθηκε στις 4 Ιουλίου 2017». Ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες στις 22 Ιουνίου 2018 στην έκθεση του για πρόοδο για την επίλυση του κυπριακού γράφει: «Σε περίπτωση που οι πλευρές αποφασίσουν από κοινού να επαναλάβουν τις συνομιλίες, το πλαίσιο των έξι σημείων που παρουσίασα στο Κραν Μοντάνα στις 30 Ιουνίου 2017 θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για διαπραγματεύσεις με στόχο την επίτευξη στρατηγικής συμφωνίας και την προετοιμασία της συνολικής διευθέτησης. Το πλαίσιο αυτό περιλάμβανε στοιχεία σχετικά με το εδαφικό, την πολιτική ισότητα, το περιουσιακό, την ισότιμη μεταχείριση, την ασφάλεια και τις εγγυήσεις». Τα πράγματα έχουν σαφή εικόνα καθώς στα μάτια του ΓΓ του ΟΗΕ, ένα πλαίσιο υπάρχει και είναι αυτό που φέρει το όνομά του και ημερομηνία 30 Ιουνίου.

Δ. Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Π. Προδρόμου δήλωσε στις 24 Σεπτεμβρίου 2018 πως «έχουμε ακούσει πριν από τις δικές μας εκλογές ότι αποσύρθηκε ο

χάρτης που είχε κατατεθεί από την Τ/κ πλευρά. Αν όμως ο χάρτης αυτός δεν υπάρχει, τίθεται εν αμφιβόλω το πλαίσιο Γκουτέρες διότι μία από τις παραμέτρους του μιλά για τον χάρτη».

Ο εκπρόσωπος τύπου του ΟΗΕ στην Κύπρο Αλίμ Σιντίκ την 1 Φεβρουαρίου 2018 είπε πώς «ο διεθνής οργανισμός επέστρεψε στην τ/κ πλευρά τον χάρτη που κατατέθηκε στη Γενεύη τον περασμένο Ιανουάριο, μετά το σχετικό αίτημα του Μ. Ακιντζί. Ο διαπραγματευτής Α. Μαυρογιάννης ανέφερε πως «περιήλθε σε γνώση μας στις αρχές του Δεκέμβρη το αίτημα του κ. Ακιντζί για να αποσύρει τον χάρτη του».

Σε συνέντευξη στην εφ/δα «ο Φιλελεύθερος» στις 6 Νοεμβρίου 2017 ο πρόεδρος Αναστασιάδης απαντώντας στην ερώτηση «αυτά τα οποία παρουσιάσετε, υποβάλλετε ως θέσεις, στο Κραν Μοντάνα, σας δεσμεύουν;», είπε τα εξής:

«Δεν με δεσμεύουν ποσώς και έχω πει και στο Κραν Μοντάνα. Με το που τέλειωσε είπα αποσύρω το έγγραφο, ενώ αυτό ήταν ξεκάθαρο και όταν υπέβαλλα τις προτάσεις μου».

Όπως δείχνουν οι σχετικές δηλώσεις, το ένα λάθος ακολουθεί το άλλο. Έτσι, ποιος θα μάς πάρει στα σοβαρά;

Ε. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης μιλώντας στη Νέα Υόρκη εξέφρασε «την ετοιμότητα αλλά και αποφασιστικότητα μας να συνεργαστούμε με τα ΗΕ προκειμένου να επιτύχουμε την επανέναρξη των συνομιλιών, με στόχο να επιτύχουμε το ταχύτερο δυνατόν μια λύση που θα είναι απόλυτα συμβατή με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ αλλά και το Ευρωπαϊκό κεκτημένο». Κρίνω ότι με βάση το υλικό που παρουσίασε ο ΓΓ του ΟΗΕ στο Κραν Μοντάνα τα πιο πάνω ερωτήματα έχουν απαντηθεί με έναν πολύ ικανοποιητικό τρόπο για την ε/κ πλευρά. Τι εξυπηρετεί η επανάληψη στόχων που έχει ήδη απαντήσει ο ΓΓ;

Στ. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης έθεσε ως προϋπόθεση για να στεφθεί με επιτυχία μια νέα προσπάθεια τη θέση «η τ/κ και τουρκική πλευρά να θέσουν γραπτώς τις θέσεις τους και επί των έξι σημείων του πλαισίου Γκουτέρες, όπως έπραξε και η ε/κ πλευρά». Επί της ουσίας αυτή η «προϋπόθεση» δεν έχει κανένα νόημα. Ο ΓΓ του ΟΗΕ στο Κραν Μοντάνα αφού άκουσε τις πλευρές σε διμερείς επαφές παρουσίασε το δικό του πλαίσιο λύσης στο 30 Ιουνίου βασισμένο σε ότι οι έμαθε από τις ίδιες τις πλευρές ότι αποδέχονταν ως τελική λύση. Ο ίδιος ο ΓΓ κωδικοποίησε το πλαίσιό του. Αν, όμως, κάποιος είχε ενδιασμούς, θα μπορούσε να διευκολύνει (και όχι να μπλοκάρει) τη συνάντηση των πρωθυπουργών των «εγγυητριών δυνάμεων», για να έχουμε έτσι την πλήρη εικόνα στο πιο υψηλό επίπεδο. Αναφέρω επίσης ότι την

επομένη ημέρα της κατάρρευσης των συνομιλιών στο Κρανς Μοντάνα ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες συνάντησε τον Τ. Ερτογάν στο Αμβούργο. Σύμφωνα με δήλωση του εκπροσώπου τύπου του ΓΓ Στεφάν Ντουζαρίκ «ο ΓΓ είπε στον πρόεδρο Ερντογάν πως εκτιμά βαθύτατα την ισχυρή δέσμευση της τουρκικής κυβέρνησης στη διαδικασία».

Ζ. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης δήλωσε επίσης ότι «προς αποφυγή μιας νέας αποτυχίας, ο ΓΓ και ο /η απεσταλμένος του, με τη βοήθεια και των πέντε μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας και / ή όσα εκ τούτων επιθυμούν πρέπει να διερευνήσουν αλλά και να προετοιμάσουν μια νέα προσπάθεια ώστε να μην οδηγηθούμε σε καταστροφικό αδιέξοδο». Σημειώνω ότι ο ΓΓ του ΟΗΕ ζήτησε από τις δύο πλευρές στην Κύπρο να εργαστούν οι ίδιες για να προετοιμάσουν μια νέα προσπάθεια. Γι' αυτό ο εκπρόσωπός του Α. Γκουτέρες Στεφάν Ντουζαρίκ στις 9 Οκτωβρίου 2018 δήλωσε ότι «ο Γενικός Γραμματέας έχει καταβάλει πολύ χρόνο και προσπάθεια για να εξευρεθεί μια διευθέτηση στην Κύπρο. Εναπόκειται στα μέρη να καταλήξουν σε συμφωνία. Ο ΟΗΕ βρίσκεται εκεί για να τα διευκολύνει και επίσης υπάρχει μεγάλος αριθμός ζητημάτων που πρέπει να διεκπεραιωθούν από τα μέρη».

Η. Είναι αξιοσημείωτο πως ο πρόεδρος Αναστασιάδης «τόνισε στον ΓΓ του ΟΗΕ τη σημασία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ στη διασφάλιση ενός κλίματος ασφάλειας και σταθερότητας στο νησί, υπογραμμίζοντας πως οι τελευταίες προκλητικές ενέργειες του τουρκικού στρατού αποδεικνύουν εκ νέου την ανάγκη διατήρησης των όρων εντολής της ως έχουν». Ο πρόεδρος γνωρίζει ότι έχει ήδη ληφθεί η πολιτική απόφαση για δραστική μείωση ή και αποχώρηση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ τον προσεχή Ιανουάριο και αυτό που ο ίδιος επιθυμεί δεν φαίνεται να βρίσκει κάποιον σύμμαχο στο ΣΑ του ΟΗΕ.

Θ. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον θεωρώ ότι έχει ειδική σημασία η θέση της ελληνικής κυβέρνησης όπως την παρουσίασε ο Α. Τσίπρας στην ομιλία του στη ΓΣ του ΟΗΕ- «πλήρης στήριξη της Ελλάδας σε μια δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό, στη βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ. Η λύση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στο πλαίσιο του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, όπως είχε διαμορφωθεί στο σημείο όπου αφήσαμε τις διαπραγματεύσεις στο Κρανς Μοντάνα».

Ι. Τα πιο πάνω δείχνουν με σαφήνεια την ουσία της σημερινής στασιμότητας: τακτικισμοί, διγλωσσία, διαρκείς υπεκφυγές από την πλευρά Αναστασιάδη. Λέγεται μετ' επιτάσεως ότι τώρα αλλάζει γραμμή, ζητά «δύο κράτη», απορρίπτοντας ως «ανεδαφικές» ή «μη δημοφιλείς» σημαντικές συγκλίσεις που ο ίδιος πέτυχε στις συνομιλίες με τον Μ. Ακιντζί.

Κρίμα.

Αντί να κάνουμε το «Πλαίσιο Γκουτέρες» στρατηγική συμφωνία, αντί να εργαστούμε για να επιλύσουμε τις εκκρεμούσες διαφωνίες, αντί να εργαζόμαστε για φέρουμε τις δύο κοινότητες πιο κοντά, αντί να εργαστούμε για να γίνει η ευρωτουρκική σχέση καταλύτης της προόδου, παγώνουμε τα πάντα για 15 μήνες για να λέμε σήμερα ότι θέλουμε «να επιτύχουμε λύση το ταχύτερο δυνατόν!».

Οι ίδιοι που επέλεξαν την πορεία που οδηγεί στο σημερινό στρατηγικό αδιέξοδο, κάνουν πως δεν καταλαβαίνουν γιατί φεύγει τώρα η ΟΥΝΦΙΚΥΠ!

Κάπως έτσι σχολίασε το θέμα μας ο Αβραάμ Λίνκολν:

«Μπορείς να τους ξεγελάς όλους για λίγο καιρό, λίγους όλο τον καιρό, αλλά όχι όλους όλο τον καιρό!»

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΓΑΤΟΤΡΟΦΗ

27 Σεπτεμβρίου 2018

Φημολογείται ότι επαγγελματίες ερευνητές της κοινής γνώμης ελέγχουν την πολιτική ατζέντα στο προεδρικό σε σχέση με το κυπριακό. Δημοσκοπικοί προβάλλουν μετρήσεις και ενημερώνουν τον πρόεδρο για το τι αρέσει στην κοινή γνώμη, τι δεν αρέσει, και ότι αυτοί οι αριθμοί λειτουργούν ως μπούσουλας για τα επόμενα βήματα. Παρά το γεγονός ότι ο ίδιος πρόεδρος της δημοκρατίας συνήθιζε να δηλώνει ότι επιθυμεί να είναι χρήσιμος και όχι αρεστός, φαίνεται ότι αυτή η φράση ανήκει στο παρελθόν καθώς το «αρεστός» έχει γίνει το εργαλείο για να προχωρούν τα πράγματα «αδιατάρακτα».

Το ερώτημα έχει πραγματική σημασία. Παίζουν ρόλο οι μετρήσεις της κοινής γνώμης στη διαδικασία επίλυσης ενός σημαντικού πολιτικού ζητήματος; Η απάντηση ασφαλώς είναι θετική και ασφαλώς εξαρτάται για ποιους πολιτικούς μιλάμε και για ποιο θέμα.

Ειδικότερα:

1. Ιρλανδία: οι δημοσκοπήσεις έπαιξαν καθοριστικά θετικό ρόλο στην ολοκλήρωση της συμφωνίας ειρήνευσης. Οι αριθμοί έδειχναν ανησυχίες της κοινής γνώμης και αυτό βοήθησε τους διαπραγματευτές να βελτιώνουν ή να αναπροσαρμόζουν δικές τους αρχικές προσεγγίσεις.

Γιατί πέτυχε η πολιτική της συμφιλίωσης στην Ιρλανδία; Γιατί υπήρχε ισχυρή πολιτική βούληση, αποφασιστικότητα για ειρήνευση και ύστερα η βούληση να αξιοποιηθούν οι μετρήσεις της κοινής γνώμης για να φτάσουν στον καλύτερο δυνατό συμβιβασμό.

2. Κολομβία: ο δικός της δρόμος για την ειρήνευση οδήγησε σε θεαματικές προσθήκες στο πολιτικό υλικό που έφερε την ειρήνευση ανάμεσα στην κυβέρνηση Σάντος και το κίνημα FARC. Με επικοινωνιακή υποστήριξη είχαμε διπλή δράση. Στο εξωτερικό πλαίσιο- Πάπας Φραγκίσκος, Καναδάς, Κούβα, ΗΠΑ. Στο εσωτερικό πλαίσιο-συμμετοχή στη διαπραγματεύση των θυμάτων της σύγκρουσης.
3. Η Κύπρος έγινε παγκόσμια πατέντα στη διαχείριση του δικού της κύριου θέματος, του κυπριακού: η διγλωσσία έχει αποκτήσει διδακτορικό. Με δύο τρόπους.

Πρώτο, υπάρχουν εξαιρετικά σημαντικές δημοσκοπήσεις που δείχνουν σε παγκύπρια βάση το χρήσιμο υλικό (ασφάλεια, επιστροφή, επιφυλάξεις, φόβοι, κίνητρα και ελπίδες) που με κατάλληλη επεξεργασία θα ενίσχυαν τις πιθανότητες επίλυσης. Κανένας πρόεδρος δεν εργάστηκε πάνω σε αυτές, κανένας δεν επεξεργάστηκε λύσεις πάνω στις δυσκολίες στο τραπέζι των συνομιλιών με βάση τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ενός γκάλοπ. Έβλεπαν μόνο τις δυσκολίες και αγνοούσαν τις δυνατότητες που προκύπτουν από μετρήσιμα στοιχεία.

Δεύτερο, δυστυχώς γίνεται το αντίθετο, αριθμοί με στατική σημασία παίζουν το χαρτί που τρενάρει το παιχνίδι της ακινησίας. Διάσημο παράδειγμα αυτό που συνδέεται με την εκ περιτροπής προεδρία. Μια σύγκλιση που οδηγεί σε ουσιώδη βελτίωση της Ζυρίχης, (εκ περιτροπής προεδρία με 5ετή θητεία, με εκ περιτροπής 2-1- 2 χρόνια) και στάθμιση της ψήφου στο 20%, αφέθηκε έρμαιο στο χέριο της τυχοδιωκτικής ρητορείας. Ο ίδιος ο πρόεδρος που το πέτυχε, με την επιλογή της αδράνειας το άφησε να γίνει γατοτροφή για τους οπαδούς της ακινησίας.

Οι δημοσκόποι έγιναν ηγέτες και οι ηγέτες δημοσκόποι.

Τρίτο, οι ηγέτες που θέλουν, οι ηγέτες που μπορούν αγωνίζονται να πείσουν, δημιουργούν κοινή γνώμη υπέρ της αλλαγής, και δεν κρύβονται πίσω από τους αριθμούς. Οι αριθμοί αλλάζουν, οι πολίτες πείθονται, οι πλειοψηφίες κατακτώνται με πολιτική και επικοινωνιακή κινητοποίηση. Για παράδειγμα, η κοινή γνώμη στήριζε με μεγάλους αριθμούς προτάσεις για επίλυση του κυπριακού από τον ΟΗΕ όταν ήταν πρόεδρος ο Γ. Κληρίδης (2002). Η ίδια

κοινή γνώμη έκανε στροφή όταν άλλος πρόεδρος παραποίησε τις προτάσεις του ΟΗΕ και έπεισε για τα αντίθετα (2004).

4. Η σημερινή κατάσταση πραγμάτων φημολογείται ότι βασίζεται στο δίπολο «δημοσκοπήσεις που δείχνουν μη δημοφιλία σε πτυχές της συμφωνημένης λύσης, άρα ακινητοποίηση εξελίξεων, αχρήστευση συγκλίσεων». Νομίζω ότι πρόκειται περί απλούστευσης, αν δεν συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο: για να δικαιολογηθεί η στροφή στην ακινησία «προκαλούνται» δημοσκοπήσεις άνευ επεξεργασίας, εφευρίσκονται προφάσεις άνευ συγκρίσεως, διογκώνονται δυσκολίες με ανελέητο blame game, και εν τέλει οι στατικές οι δυσκολίες γίνονται «καθεστώς».

5. Για όσους ενδιαφέρονται για την πολιτική που αλλάζει τη ζωή των ανθρώπων θυμίζω: υπήρξε ποτέ δημοσκόπηση που να δείχνει τι λέει η κοινή γνώμη για τους μεγάλους σταθμούς για την ένταξη στην ΕΕ; Κοίταξε ποτέ ο Γ. Κρανιδιώτης τι λένε οι δημοσκοπήσεις μπροστά στη Συμφωνία της 6ης Μαρτίου 1995; Κοίταξε ποτέ ο Γ. Κρανιδιώτης τι λένε οι δημοσκοπήσεις μπροστά στην πολιτική για το Ελσίνκι το 1999; Κοίταξε ποτέ ο Γ. Κρανιώτης τι έλεγε τον Ιούλιο του 1999 στο Τρίτο του ΡΙΚ, ο κατ' εντολήν υβριστής του- «αυτά (για το Ελσίνκι) δεν τα λέει το ΠΑΣΟΚ, τα λέει ο Κρανιδιώτης!».

6. Η επιβολή ενός σεναρίου στην ε/κ κοινή γνώμη δεν είναι και ιδιαίτερος δύσκολη υπόθεση. Τέσσερα-πέντε τηλεοπτικά κανάλια αποκαλύπτουν και κατανικούν την «τουρκική αδιαλλαξία» κάθε βράδυ από τις 8 μέχρι τις 9. Ο χρόνος της παραμυθίας τελειώνει στις 9 ακριβώς. Αυτό ακριβώς γίνεται μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στο Κρανς Μοντάνα. Καμμιά δημοσιογραφική έρευνα γιατί κανένας στη διεθνή σκηνή δεν υιοθετεί το «αφήγημα» της Λευκωσίας. Καμμιά δημοσιογραφική ερμηνεία γιατί ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες την επομένη της κατάρρευσης των συνομιλιών στο Κρανς Μοντάνα «είπε στον πρόεδρο Ερντογάν πως εκτιμά βαθύτατα την ισχυρή δέσμευση της τουρκικής κυβέρνησης στη διαδικασία» (δήλωση του εκπροσώπου τύπου του Στεφάν Ντουζαρίκ)

7. Το ζήτημα, λοιπόν, δεν είναι οι δημοσκοπήσεις, το ζήτημα είναι οι πολιτικές. Η κοινή γνώμη προσέχει τα εύκολα συνθήματα και την παραπλάνηση. Η ίδια κοινή γνώμη μπορεί εξίσου εύκολα να ακούσει μια πιο σύνθετη σκέψη, μπορεί να στρατευτεί στην υπόθεση της επίλυσης, αν μια ηγεσία δείξει αποφασιστικότητα και συνέπεια, αν η ίδια ηγεσία αξιοποιήσει τις σύγχρονες μορφές επικοινωνίας για καλό σκοπό.

Διαβάζω σημαντικά πράγματα για τον Κόφι Ανάν (8 Απριλίου 1938 – 18 Αυγούστου 2018). Μερικά από το ηλ. «Βήμα»:

«Υπήρξε ο έβδομος γενικός γραμματέας του Ο.Η.Ε. από το 1997 μέχρι το 2006. Γεννήθηκε στο Κουμάσι της Γκάνας και σπούδασε οικονομικά και διοίκηση επιχειρήσεων στην Γκάνα, τις ΗΠΑ και την Ελβετία. Το 1962 άρχισε να εργάζεται στον Ο.Η.Ε. ως διοικητικός και οικονομικός υπάλληλος του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας στην Γενεύη.

Την 1 Ιανουαρίου 1997, ο Κόφι Ανάν ανέλαβε τη θέση του γενικού γραμματέα του Ο.Η.Ε. σε αντικατάσταση του Αιγυπτίου Μπούτρος Μπούτρος-Γκάλι. Η θητεία του στη θέση αυτή ανανεώθηκε την 1 Ιανουαρίου 2002 και έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2006. Το 2001 του απονεμήθηκε από κοινού με τον ΟΗΕ το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης.

Ο Κόφι Ανάν θεωρείτο από τους πιο διακριτικούς και ευέλικτους διπλωμάτες. Ως γενικός γραμματέας του ΟΗΕ προσπάθησε «να φέρει τον Οργανισμό κοντά στον κόσμο».

Εξέχουσες προσωπικότητες μίλησαν για τον Κ. Ανάν:

Ο νυν ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες:

«Από πολλές απόψεις, ο Κόφι Ανάν ενσάρκωνε τα Ηνωμένα Έθνη. Ανήλθε από τις τάξεις τους για να οδηγήσει τον Οργανισμό σε μια νέα χιλιετία με απaráμιλλη αξιοπρέπεια και αποφασιστικότητα. Υπήρξε μια δύναμη που μας καθοδηγούσε προς το καλό».

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ζαν Κλοντ Γιούνκερ:

«Ο κόσμος θρηνεί έναν μεγάλο ηγέτη και ανθρωπιστή αλλά γιορτάζει μια ζωή γεμάτη θάρρος, ενσυναίσθηση και αξιόλογη δημόσια προσφορά. Ο Κόφι Ανάν, είχε αφιερώσει τη ζωή του για να κάνει τον κόσμο πιο ειρηνικό και ενωμένο. Αγωνίστηκε για τον τερματισμό των δεινών και των αδικιών σε ολόκληρο τον κόσμο και βοήθησε στην ανοικοδόμηση γεφυρών όπου είχαν καταστραφεί».

Ο πρώην πρόεδρος των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα χαιρέτισε «την ακεραιότητά του, την αποφασιστικότητά του, την αισιοδοξία του και την αίσθηση της ανθρωπιάς που μοιραζόμαστε. Ο Κ. Ανάν κινητοποίησε και ενέπνευσε την επόμενη γενιά ηγετών».

Ο ρώρος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν είπε ότι «ειλικρινά θαύμαζε τη σοφία και το θάρρος του».

Η καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ τόνισε ότι η «φωνή του Κόφι Άνταν θα μας λείπει πολύ σε μια εποχή όπου η από κοινού αναζήτηση λύσεων στα διεθνή προβλήματα είναι πιο επιτακτική από ποτέ».

Το Υπουργείο Εξωτερικών της Αιγύπτου τον χαρακτήρισε «είδωλο και πηγή υπερηφάνειας για όλους τους Αφρικανούς και τους λάτρεις της ειρήνης», (από το ηλ. «Βήμα, 20/8)

Ο Κ. Ανάν συνδέθηκε με το κυπριακό και επ' αυτού καταθέτω ορισμένες σκέψεις. Παρά το γεγονός ότι εργάστηκε για την επίλυση του όσο κανένας άλλος ΓΓ πριν, σε μια μερίδα ε/κ έμεινε μια πικρή γεύση. Το ζήτημα ασφαλώς, δεν αφορά μόνο το περιεχόμενο ενός σχεδίου. Ο καθένας δικαιούται να σκεφθεί, να κρίνει και να τοποθετηθεί, όπως λ.χ. θα μπορούσε να κάνει το ίδιο, είτε με τις Ιδέες και το Χάρτη Γκάλι, είτε με τους Δείκτες Γκουεγιάρ. Ένα κρίσιμο ζήτημα, για μένα, υπήρξε η μαζική προσπάθεια για να καταστραφεί η εικόνα του ΓΓ του ΟΗΕ, γι' αυτό έκαναν το γύρο της νήσου οι πιο άθλιες μεθοδεύσεις για να πληγεί προσωπικά ο ίδιος και, δι' αυτού του τρόπου, να αχρηστευθεί η πρότασή του. Από σεβασμό σε μια δεοντολογία δεν θα επαναλάβω κανένα από τα επίθετα ή τους χαρακτηρισμούς.

Ωστόσο, έχει μια σημασία να πούμε τα αυτονόητα: ο ίδιος ως ΓΓ του ΟΗΕ έλαβε επιστολή από τον τότε ε/κ ηγέτη ότι ήταν έτοιμος να επαναλάβει τις συνομιλίες και ότι δεχόταν το σχέδιο που έφερε το όνομά του ως τη βάση για να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις. Ο ίδιος ως ΓΓ του ΟΗΕ άκουσε τους δύο κύπριους ηγέτες να αποδέχονται τον επιδιαιτητικό ρόλο του ιδίου στην περίπτωση που οι δύο πλευρές δεν θα μπορούσαν να φτάσουν σε συμφωνία πάνω σε συγκεκριμένα σημεία. Ο ίδιος έκανε αυτό που του ζήτησαν οι δύο πλευρές αλλά στο τέλος βρέθηκε στη δίνη μιας μεγάλης πλάνης: ως ΓΓ του ΟΗΕ, προφανώς θεωρούσε ότι η ε/κ πλευρά, εννοούσε αυτά που έλεγε και, συνεπώς, έκανε ότι ήταν στην κρίση του, πιο παραγωγικό για να φτάσουμε σε λύση. Ο εκ Γκάνας διπλωμάτης, αν και κάτοχος του Νόμπελ Ειρήνης, δεν γνώριζε την σύγχρονη ιστορία μας και δεν κατενόησε ότι η ε/κ ηγεσία, κατά κανόνα, είχε διπλή ατζέντα!

Ο ΓΓ του ΟΗΕ έμαθε, ίσως από τα ΜΜΕ, ότι όλα όσα κλείδωσαν ως κερτημένα των συνομιλιών ήταν από το άλφα ως το ωμέγα καταστροφικά για την ε/κ πλευρά! Αυτοί που ζητούσαν γραπτώς γρήγορη επανάληψη των συνομιλιών στη βάση του Σχεδίου του και γρήγορη επιδιαιτησία επί του

σχεδίου του, αίφνης ανακάλυψαν ότι αυτό το σχέδιο δεν είχε ούτε ένα θετικό σημείο! Η κοινή λογική λέει ότι ένα από τα δύο πιο πάνω δεν ισχύει! Τι όμως;

Οι τακτικές, οι επιλογές και οι χειρισμοί της ε/κ ηγεσίας τότε, δείχνουν ότι η διπλή ατζέντα υπήρξε προϊόν επιμελούς ετοιμασίας: προσποιούμαστε ότι θέλουμε λύση με βάση το σχέδιο του ΟΗΕ για να μην δημιουργήσουμε προβλήματα στην ολοκλήρωση της ενταξιακής πορείας της νήσου. Μόλις αυτή ολοκληρώθηκε (πολύ κοντά στο τελευταίο στάδιο, 1η Μαΐου 2004), δείχνουμε την πραγματική μας πολιτική. Δηλαδή συντονισμένη, μαζική, επιθετική καταστροφή του σχεδίου του ΟΗΕ με «παράπλευρο» στόχο την ώθηση της κοινής γνώμης στην πολιτική που οδηγεί στη συντήρηση του υπάρχοντος status quo, γνωστή και με τον κωδικό «second best solution»!

Ο Κ. Ανάν επέδειξε υψηλό αίσθημα ευθύνης, ποτέ δεν σχολίασε ή ποτέ δεν αντέδρασε απέναντι στη χυδαιότητα που κατέκλυσε το νησί -εννοώ ολόκληρο το νησί καθώς και ο Ρ. Ντενκτάς έλεγε ακριβώς τα ίδια. Ακόμα και με προφανείς αθλιότητες του τύπου «Αμάν, Ανάν», που προέβαλε σε πρωτοσέλιδα τίτλο της η αθηναϊκή «Ελευθεροτυπία» με στόχο τη δημιουργία μαζικής πίεσης πάνω στις εξελίξεις.

Υπογραμμίζω: αν εκείνος για τον οποίο ο Βλαντιμίρ Πούτιν λέει ότι «ειλικρινά θαύμαζε τη σοφία του», υπέβαλε ένα σχέδιο με ισορροπίες 100 έναντι μηδενός, τότε όχι μόνο έπρεπε να αποχωρήσει η Λευκωσία από τον ΟΗΕ, αλλά και να ζητήσει βοήθεια από κάποιον εξωπλανήτη!

Υποστηρίζω: αν σε ενδιαφέρει πράγματι η επίλυση, διαπραγματεύεσαι με εντιμότητα και κρατάς την κοινή γνώμη σε «ακτίνα λύσης». Αν δεν σε ικανοποιεί το τελικό αποτέλεσμα, ζητάς περαιτέρω διαβουλεύσεις, ζητάς αναβολή ορισμένων μηνών του δημοψηφίσματος λ.χ. Δεκέμβριος 2004 και διασυνδέεις την επίλυση με την έναρξη της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας. Έτσι διεκδικείς την ελεύθερη Κύπρο με την Κύπρο μέλος της ΕΕ και με κεκτημένο την Συμφωνία Προσχώρησης της 16ης Απριλίου 2003-ένταξη όλης της επικράτειας της νήσου στην ΕΕ.

Λοιπόν: εύκολα σκορπίζεις τον πανικό, ακόμα πιο εύκολα σιωπάς επί των ερειπίων μιλώντας περί ανέμων και υδάτων. Ποιος νοιάζεται για το τι συμβαίνει επί του εδάφους στην κατεχόμενη Κύπρο σήμερα; Ποιον ενδιαφέρει να μετρήσει πόσοι είναι οι εν ζωή πρόσφυγες του 1974; Ποιος πήγε σε έναν προσφυγικό συνοικισμό να ακούσει και να δει τι τρέχει; Ποιος πήγε να συναντήσει τον παππού Σ. Λιασή στην Αγία Τριάδα;

Επιλογικά:

Η Κύπρος είναι μικρό νησί, συνεπώς έχει την ανάγκη να πολιτεύεται με διαφάνεια, με έντιμες συνεννοήσεις, είτε αυτές αφορούν συγκλίνουσες απόψεις, είτε αποκλίνουσες προσεγγίσεις. Η Κύπρος μπορεί να ισχυροποιεί τις θέσεις της μόνο με τη σοβαρότητα των εκπροσώπων της και με την καθαρότητα των χειρισμών της.

Ο Κ. Ανάν έφυγε. Δεν γνωρίζω αν ο Α. Γκουτέρες επιτύχει κάτι καλύτερο. Σίγουρα, ο πορτογάλλος έμαθε από τα παθήματα προκατόχων του. Λέει, «είναι δικό σας το πρόβλημα, δική σας και η ιδιοκτησία του. Αν με πείσετε ότι θέλετε λύση, γνωρίζετε το τηλέφωνό μου».

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

15 Αυγούστου 2018

Η Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ) παραθέτει τους αριθμούς: «από την αρχή του 2018 έχουν εκταφεί 11 άτομα, ενώ ταυτοποιήθηκαν 32 (17 Ελληνοκύπριοι και 15 Τουρκοκύπριοι). Από το 2006 μέχρι σήμερα έχουν εκταφεί συνολικά 1.211 άτομα και ταυτοποιήθηκαν 889. Οι Ελληνοκύπριοι αγνοούμενοι που ταυτοποιήθηκαν ανέρχονται σε 664 και αγνοούνται ακόμη 846. Επίσης ταυτοποιήθηκαν 225 Τουρκοκύπριοι αγνοούμενοι και συνεχίζουν να αγνοούνται 267» (ΚΥΠΕ, 10 Αυγούστου 2018).

Οι αριθμοί λένε πολλά. Οι ε/κ αγνοούμενοι προέρχονται από την τουρκική εισβολή του 1974 (στρατιωτική επιχείρηση, μαζικές εκτελέσεις σε χωριά, όπως το παράδειγμα της Άσσιας και του Παλαίκυθρου), με πολύ μικρό αριθμό να αφορά τα γεγονότα του 1964. Οι τ/κ αγνοούμενοι βρίσκονται σε δύο κατηγορίες. Πρώτο, από δύο μαζικές εκτελέσεις από ε/κ ακροδεξιούς το 1974: στην Τόχνη 85 και στα χωριά Μαράθα, Αλόη, Σανταλλάρι 126), και, δεύτερο, από απαγωγές και εκτελέσεις σε διάφορες περιοχές της νήσου μεταξύ 1964 και 1974, γι' αυτό και η ΔΕΑ λέει ότι «ταυτοποιήθηκαν 225 Τουρκοκύπριοι αγνοούμενοι και συνεχίζουν να αγνοούνται 267».

Οι τελευταίες αποκαλύψεις της εφημερίδας «Πολίτης», ρίχνουν φως σε μια άγνωστη πτυχή της κυπριακής ιστορίας: μεγάλος αριθμός τ/κ, εκτελέστηκαν από ε/κ ατάκτους που δρούσαν είτε με την κάλυψη της αστυνομίας, είτε αξιοποιώντας το γενικότερο κλίμα στο διάστημα μετά το 1964. Οι αποκαλύψεις αυτές έχουν μιαν ιστορική χρησιμότητα: βοηθούν στο να αποκτήσουν όλοι οι κύπριοι μια σφαιρική εικόνα στα πράγματα και μέσα από αυτήν να αντλήσουμε τα αναγκαία συμπεράσματα για το μέλλον. Αυτός είναι ο ρόλος μιας ιστορικής

ανάγνωσης: να διαβάσουμε με ορθολογισμό τα γεγονότα και να ερμηνεύσουμε τις κάθε φορά εξελίξεις.

Η ΔΕΑ παρουσιάζει αριθμούς. Πίσω από αριθμούς υπάρχουν τραγικές πτυχές της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας, 1964, 1974. Χρειάζεται να τις εξηγήσουμε, ώστε να βρούμε τον καλύτερο δυνατό τρόπο για να αλλάξουμε το βηματισμό μας. Η πολιτική διάσταση αυτής της αρίθμησης, διασυνδέεται με τις πτυχές της ασφάλειας στην προσπάθεια για την αναζήτηση λύσης στο κυπριακό.

Αναλύοντας με ρεαλισμό όλα τα στοιχεία που απαρτίζουν αυτή την πτυχή, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι τόσο η επανάληψη του συστήματος εγγυήσεων του 1960, όσο και η πλήρης κατάργηση κάθε μορφής συστήματος ασφάλειας, ισοδυναμούν με μη λύση.

Πώς μπορεί να αλλάξουν τα πράγματα στο διαπραγματευτικό πεδίο;

Πρώτο, η συμφωνία του '60 χρειάζεται να αντικατασταθεί με μια νέα συνθήκη ασφάλειας με αξιοποίηση των Κεφαλαίων 6 και 7 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ στην οποία θα αποκλείεται η χρήση ή η απειλή χρήσης βίας,

Δεύτερο, για ένα μεταβατικό διάστημα δύο ετών, διευρυμένο σώμα, κάτω από τη σημερινή δομή που έχουν οι δυνάμεις του ΟΗΕ, να εποπτεύει τις διαδικασίες αποχώρησης του τουρκικού στρατού, των «τουρκοκυπριακών στρατιωτικών δυνάμεων» και τις διαδικασίες αφοπλισμού της Εθνικής Φρουράς. Η εντολή να προέρχεται κατευθείαν από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ και να έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει σε περίπτωση που παρατηρηθεί ουσιώδης παραβίαση των συμφωνηθέντων.

Τρίτο, για ένα διάστημα 10 ετών μπορεί να παραμείνει στο έδαφος της Κύπρου ένα στρατιωτικό τμήμα από την Ελλάδα και ένα από την Τουρκία, κατά το ανάλογο της ΕΛΔΥΚ (προνοούσε 950 Έλληνες στρατιώτες) και της ΤΟΥΡΔΥΚ (προνοούσε 650 Τούρκους στρατιώτες). Η φόρμουλα γύρω από την ΕΛΔΥΚ και την ΤΟΥΡΔΥΚ έρχεται από το Σύνταγμα του 1960 και δεν διασυνδέεται με την εισβολή του 1974. Πλειοψηφικά ρεύματα και στις δύο κοινότητες μπορεί να την αποδεχθούν νοουμένου ότι θα έχει μεταβατικό χαρακτήρα.

Τέταρτο, τα δύο στρατιωτικά τμήματα (ΕΛΔΥΚ, ΤΟΥΡΔΥΚ) θα μπορούσαν να «συντονίζονται» από επικεφαλής στρατιωτικό που θα ορίσει η ΕΕ.

Πέμπτο, το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης, αντίκειται σε όλες τις συνθήκες πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε η ΕΕ, από το 1957. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο Υπουργών μπορεί να εποπτεύει την υλοποίηση μιας συμφωνίας η

οποία θα επιτρέπει σε κράτος-μέλος να εξελίσσεται με βάση τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις.

Έκτο, με δεδομένες τις ασύμμετρες απειλές, στο νέο κυπριακό Σύνταγμα θα πρέπει να γίνεται αναφορά στη Συνθήκη της Λισσαβόνας, και ειδικότερα στη «Ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής», που προβλέπει ότι «σε περίπτωση κατά την οποία κράτος-μέλος της ΕΕ δεχθεί ένοπλη επίθεση στο έδαφός του, τα άλλα κράτη μέλη οφείλουν να του παράσχουν βοήθεια και συνδρομή με όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους».

Έβδομο, εξαιτίας της δικοινοτικής σύγκρουσης του 1964 και της τουρκικής εισβολής δέκα χρόνια αργότερα, το κεφάλαιο της ασφάλειας συνιστά ένα κεφαλαιώδους σημασίας θέμα. Δύσκολο κεφάλαιο, με πολλές και διαφορετικές ευαισθησίες σε κάθε κοινότητα εξαιτίας της διαφορετικής τους ιστορικής εμπειρίας.

Γι' αυτό ένα νέο σύστημα ασφάλειας χρειάζεται να απαντά σε τρεις κρίσιμης σημασίας παράγοντες: πρώτο, να έχει επίγνωση της ιστορικής εξέλιξης του κυπριακού, χωρίς να είναι ουραγός της, δεύτερο, να ανταποκρίνεται στις ανησυχίες των δύο κοινοτήτων, και, τρίτο, να συμβαδίζει με τις σύγχρονες συνθήκες μέσα από τη συμμετοχή της Κύπρου στην ΕΕ.

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ

2 Αυγούστου 2018

Στις 25 Ιουλίου δύο δημοσιογράφοι του «Πολίτη», οι Σ. Παρούτης και Μ. Θεοδώρου, έγραψαν τα εξής σε σχέση με τη δολοφονία 126 τ/κ σε τρία χωριά της επαρχίας Αμμοχώστου το 1974, τη Μαράθα, την Αλόα και το Σανταλάρη:

«Κάτοικοι των χωριών Περιστερώνας και Πηγής είναι οι 15 που κατονομάζονται στο δημοσίευμα της «Volkan» από το 2009 ως οι ένοχοι για τη διάπραξη των δολοφονιών. Ωστόσο, ο κατάλογος των υπόπτων, σύμφωνα με μαρτυρία Τ/Κ από τη Μαράθα που δεν βρίσκεται πια στη ζωή, επεκτείνεται σε ακόμα 15 άτομα από τα ίδια χωριά της επαρχίας Αμμοχώστου...

Μέχρι τις οχτώ το βράδυ άφησε γυναίκες, παιδιά και γέρους ελεύθερους και κράτησε μόνο τους άρρενες από 14 ετών και πάνω, οι οποίοι κατόπιν παρέμβασης Ελλήνων αξιωματικών μεταφέρθηκαν στο στρατόπεδο του

Καράολου στο Βαρώσι ως αιχμάλωτοι πολέμου. Δηλαδή, όλοι αυτοί οι άρρενες άνω των 14 ετών των τριών τ/κ χωριών είναι σε θέση να καταθέσουν ποιοι Ε/Κ κοντοχωριανοί τους συμμετείχαν στη σύλληψή τους. Στο πόρισμα της Αστυνομίας για τη διερεύνηση της υπόθεσης Μαράθα-Σανταλάρη-Αλόα, του 2013, δεν φαίνεται να λήφθηκαν καταθέσεις από αυτούς τους Τ/Κ επιζώντες», («Πολίτης», 25 Ιουλίου 2018)

Η δολοφονία 126 τ/κ στα τρία αυτά χωριά γίνεται ολοένα και περισσότερο γνωστή στην ε/κ κοινωνία. Για δεκαετίες το συγκεκριμένο έγκλημα παρέμενε βαθειά κρυμμένο μυστικό στη δημόσια συζήτηση. Ελάχιστοι ε/κ γνώριζαν (πλην των δραστών) και όσοι έτυχε να γνωρίζουν, έκαναν ότι μπορούσαν για να μείνει η υπόθεση στα συρτάρια της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Το τελευταίο διάστημα με δημοσιεύματα όπως αυτό του «Πολίτη», οι ε/κ μαθαίνουν ότι για δεκαετίες ήταν κλειδωμένο στα αμπάρια της αστυνομίας. Κρίνω ότι η υπόθεση αυτή έχει τρεις ουσιώδεις διαστάσεις:

Α. Η ε/κ ηγεσία νόμιζε ότι η απόκρυψη ενός εγκλήματος όπως αυτό, βοηθούσε την ε/κ επιχειρηματολογία σχετικά με την τουρκική εισβολή. Έτσι έκανε με τον ομαδικό τάφο των 126 τ/κ στα τρία χωριά, έτσι έκανε και με το καταρριφθέν από ε/κ εθνοφρουρούς αεροπλάνο «Νοράτλας» που μετέφερε έλληνες στρατιώτες στο νησί αμέσως μετά την έναρξη της τουρκικής εισβολής στο αεροδρόμιο Λευκωσίας. Με απόφαση στο πιο υψηλό επίπεδο στρατιώτες έθαψαν τα συντρίμια του «Νοράτλας» με τόνους από χόμα για να μην αφήσουν σημάδια ότι η Ελλάδα απέστειλε στρατιωτικές ενισχύσεις!

Η ουσία είναι πολύ συγκεκριμένη: όλος ο έξω κόσμος γνώριζε και τα δύο γεγονότα. Η τ/κ ηγεσία διακίνησε φιλμ σχετικό με τον ομαδικό τάφο στα τρία χωριά, και τα ελληνικά αεροπλάνα «Νοράτλας» έγιναν αντιληπτά από τις κατασκοπευτικές υπηρεσίες χωρών που είχαν τις σχετικές δυνατότητες-ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισραήλ, ίσως και Τουρκία. Όλοι γνώριζαν, πλην ε/κ. Μια στρεβλή αντίληψη περί προπαγάνδας η οποία βοηθούσε μόνο τη συγκάλυψη πάνω σε μερικές από τις πιο περίεργες σελίδας της κυπριακής ιστορίας.

Β. Η αλήθεια, αυτή που προκύπτει από την τεκμηρίωση και τα γεγονότα μόνο όφελος έχει για κάθε πολίτη, για κάθε λαό. Η γνώση προσθέτει δύναμη, αυτογνωσία, αυτοπεποίθηση για να πας μπροστά. Η αποσιώπηση συμβάλλει στη στρεβλή γνώση και στη δημιουργία μιας κοινής γνώμης γεμάτης από μισές αλήθειες, άρα μισές κατανοήσεις της ιστορικής της διαδρομής, του ιστορικού εαυτού μας. Πολλοί ε/κ διστάζουν να μάθουν, θεωρούν ότι γεγονότα όπως η μαζική δολοφονία στα τρία χωριά δεν πρέπει να λέγονται, ίσως θεωρούν ότι

ετσι γίνεται μια προσπάθεια συμψηφισμού με την τουρκική εισβολή. Τίποτε από αυτά δεν πρέπει να ισχύει.

Θεωρώ ότι η αλήθεια, αυτή που προκύπτει από την τεκμηρίωση πρέπει να γίνει καθημερινό θέμα στην πρώτη σελίδα της κυπριακής κοινωνίας. Σε όλες τις διαστάσεις της: στην τουρκική εισβολή, στο Σανταλάρη, στην Άσσια, στο Παλαίκυθρο, στο Σύσκληπο, στην Τόχνη. Τίποτε κρυφό, τίποτε παραπλανητικό. Μόνο η αλήθεια, όπως καταγράφεται από τα ιστορικά τεκμήρια.

Γ. Πολλοί θέτουν το ερώτημα τι θα γίνει με τους δολοφόνους, ή αν θα γίνει κάποια δίκη για την μια περίπτωση ή κάποια άλλη. Αυτά τα ερωτήματα τα έχουν απαντήσει μεγάλοι ηγέτες όπως ο Ν. Μαντέλα και χώρες με επιτυχή πορεία μετάβασης από μια κατάσταση πραγμάτων σε μια άλλη: Ν. Αφρική, Κολομβία, Ιρλανδία. Το παράδειγμα Μαντέλα λέει το απλό: μιλήστε σε μια Επιτροπή Συμφιλίωσης, η κοινή γνώμη να γνωρίζει, αυτό αρκεί γιατί οδηγεί σε πρόοδο χωρίς επιστροφές στον φαύλο κύκλο των συγκρούσεων που έγιναν σε περασμένες δεκαετίες.

Αυτό κάνει ήδη η Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνούμενους (ΔΕΑ), αναζητά στοιχεία για τους αγνοούμενους και υλοποιεί τη διαδικασία ταυτοποίησης, χωρίς να αναζητά τις αιτίες ή να έχει τη δυνατότητα να ερευνήσει ως δικαστική αρχή κάτι σε σχέση με τους αυτουργούς εγκλημάτων. Βρίσκω την εισήγηση του δικηγόρου Αχ. Δημητριάδη όπως η ΔΕΑ μετεξελιχθεί σε Επιτροπή Συμφιλίωσης ως ιδιαίτερος σοβαρή.

Η ΔΕΑ έχει ήδη κάνει πολύ καλή δουλειά, διαθέτει κύρος, λειτουργεί με σχετικά καλή υποδομή και το πλήθος από στοιχεία που κατέχει μπορεί να την καταστήσουν αποτελεσματική και σε αυτή την αποστολή.

Θεωρώ ότι η γνώση αποτελεί την απάντηση στα κενά της κυπριακής ιστορίας, η ευρεία αντίληψη της εξέλιξής μας συνιστά την πιο δημιουργική απάντηση σε μια δύσκολη και επώδυνη πορεία συμφιλίωσης με τον αντιφατικό εαυτό μας.

Η Κύπρος χρειάζεται να κλείσει πληγές του παρελθόντος, να στρέψει την προσοχή της στο μέλλον. Αυτό θα κάνει την Κύπρο καλύτερη και όλους τους κύπριους να βλέπουν το μέλλον με διαφορετικά μάτια.

Σταχυολογώ και σχολιάζω αποσπάσματα από συνέντευξη του Υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδας Ν. Κοτζιά στο ΑΠΕ στις 22 Ιουλίου. Με αναφορές στη συμφωνία των Πρεσπών ανάμεσα στην Αθήνα και τα Σκόπια.

Α. Ν.Κ. : «Οι συνθήκες όταν είναι ώριμες σημαίνει ότι αυτό που μπορεί να κάνεις πρέπει να το κάνεις. Υπάρχει η δεύτερη σχολή που λέει άσ' τα τα προβλήματα για να τρεφόμεστε από τα προβλήματα... Θέλουμε μια χώρα η οποία να σταθεροποιηθεί και θα είναι δεμένη μαζί μας οικονομικά, γεωγραφικά, κοινωνικά ή θέλουμε μια χώρα η οποία να μας βλέπει σαν εχθρό και να προσβλέπει στη συνεργασία με άλλες χώρες που δεν θα μας ήτανε και πολύ ευχάριστο;»

Σχόλιο: θεωρώ την προσέγγιση ρεαλιστική. Πράγματι είναι προς το συμφέρον της Ελλάδας δίπλα της να έχει «μια χώρα η οποία...να προσβλέπει στη συνεργασία». Στη δική μου κρίση, η συμφωνία των Πρεσπών υπηρετεί αυτό το στόχο.

Β. Ν. Κ. «Ότι μπορούσε κανείς να κάνει μία καλύτερη συμφωνία, αν εσείς και εγώ καθόμασταν στο σπίτι και φτιάχναμε μια συμφωνία χωρίς να υπάρχει η άλλη πλευρά, εντάξει. Όπως, έτσι δεν θα τη λέγαμε Βόρεια Μακεδονία, θα τη λέγαμε Βόρεια Αλάσκα...»

Σχόλιο: η ελληνική εξωτερική πολιτική βασίζεται, κατά κανόνα στην εσωστρέφεια και τον απομονωτισμό. Για να λύσεις προβλήματα σημαίνει να έχεις κουλτούρα συμβιβασμού, να λαμβάνεις υπόψη λογικές ανησυχίες της άλλης πλευράς ώστε όταν οι δύο πλευρές επιτύχουν μια λύση να ανεβάζουν το επίπεδο της συνεργασίας τους και να οικοδομούν σχέσεις καλής γειτονίας.

Γ. Ν. Κ. «Αλλά εμείς έχουμε δύο ζητήματα: ένα, ότι πρέπει να συμφωνήσει και η άλλη πλευρά, διότι δεν την καταλάβαμε διά πολέμου για να της υπαγορεύσουμε το τι θέλουμε εμείς. Θέλουμε η άλλη πλευρά να πείσει και τη δικιά της κοινωνία, να κερδίσει στη Βουλή την πλειοψηφία, το δημοψήφισμα, να αναθεωρήσει το Σύνταγμά της, να κάνει δύσκολα πράγματα».

Σχόλιο: Κρίσιμης σημασίας παρατήρηση ότι «πρέπει να συμφωνήσει και η άλλη πλευρά», συνεπώς για να κάνει (και εκείνη) το αναγκαίο βήμα χρειάζεται «να πείσει και τη δικιά της κοινωνία».

Δ. Ν. Κ. «Δεύτερον, εμείς βρήκαμε τετελεσμένα και με αυτά τα τετελεσμένα δεν μπορείς να συνεχίσεις μια διαπραγμάτευση χωρίς να τα πάρεις υπόψη σου. Αυτά που κάναμε ήταν ότι τα διορθώσαμε όσο μπορούσαμε...»

Σχόλιο: Η συμφωνία των Πρεσπών πέτυχε το στόχο της. Το ζήτημα έχει μια διαδρομή ήδη από το 1991, δεν έγινε στις Πρέσπες παρθονογένεση του σκοπιανού. Συνεπώς βρίσκω λογική τη βάση του συλλογισμού: «βρήκαμε τετελεσμένα, δεν μπορείς να συνεχίσεις μια διαπραγμάτευση χωρίς να τα πάρεις υπόψη σου». Τι πέτυχε η συμφωνία; «διορθώσαμε όσο μπορούσαμε...»

Ε. Ν.Κ « Νομίζω ότι η πλειοψηφία των Ελλήνων, όπως και εγώ, συναισθηματικά λένε καλά θα ήταν να μην χρειάζεται να κάνουμε καμία συμφωνία. Επίσης, νομίζω ότι τα κόμματα της αντιπολίτευσης λίγο θρέφονται από τη μη λύση».

Σχόλιο: με συναισθηματική στάθμιση των δεδομένων, δεν λύνεις κανένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής. Συμφωνώ με την παρατήρηση ότι «κόμματα της αντιπολίτευσης λίγο θρέφονται από τη μη λύση». Προσθέτω ότι αυτό δεν αφορά μόνο την αντιπολίτευση. Χάριν παραδείγματος αναφέρω την πρωτοτυπία με τους ΑΝΕΛ, που τυγχάνει να είναι κυβερνητικοί εταίροι του ΣΥΡΙΖΑ και οι οποίοι θεωρούν τη συμφωνία κάκιστη. Αναφέρω επίσης την παλαιότερη Πολιτική Άνοιξη του Α. Σαμαρά, όπως συμβαίνει (σήμερα) με τμήματα και σε άλλα κόμματα.

Στ. Ν.Κ. «Αν στην εξωτερική πολιτική δεν κάνεις τίποτα, συνήθως δεν υπάρχει θέμα. Μόλις όμως αρχίζεις να λύνεις προβλήματα, ο καθένας λέει πώς θα μπορούσε να ήταν καλύτερη ή χειρότερη λύση».

Σχόλιο: αυτό λειτουργεί ως κανόνας στην κομματική ζωή της Ελλάδας. Για δεκαετίες κυριαρχεί ο νόμος της κομματικής αντιπαλότητας. Όταν λύνεις προβλήματα φέρνεις στην επιφάνεια κρυμμένα συμφέροντα και αντιφατικές επιδιώξεις.

Ζ. Ν. Κ. «Λέγονται τρομερά πράγματα για τη συμφωνία... αυτοί που σκόπιμα, προκειμένου να προωθήσουν το αντιπολιτευτικό τους λόγο, υπονομεύουν μια συμφωνία, που όπως θα είδατε, έγκυρες εφημερίδες του εξωτερικού την χαρακτηρίζουν αριστούργημα διπλωματικής συμφωνίας».

Σχόλιο: έτσι έχουν τα πράγματα. Κατά καιρούς τα κόμματα της αντιπολίτευσης τα βλέπουν όλα μαύρα και όταν είναι στην εξουσία τα βλέπουν αλλιώς.

Η. «Αυτό που είπαμε είναι ότι οι πολίτες αυτής της χώρας (Σκόπια) έχουν το δικαίωμα να αυτοπροσδιορίζονται όπως θέλουν. Είναι ένα παγκόσμιο δικαίωμα που δεν μπορούμε να το αλλάξουμε...»

Σχόλιο: πολύ σωστή προσέγγιση, το δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού είναι μια κατάκτηση της ανθρώπινης εξέλιξης, δικαίωμα που κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ οφείλει να σέβεται.

Θ. ΝΚ. «Μακεδόνες καλύτερα ή πολίτες του Βορείου Μακεδονίας; Αυτή είναι η εναλλακτική. Και βέβαια η ονομασία «πολίτες της Βορείας Μακεδονίας» είναι πολύ καλύτερο. Και θα πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι δεν κάναμε πόλεμο απέναντί τους, δεν τους καταλάβαμε, δεν τους επιβάλλουμε κατοχικό σύνταγμα, αλλά κάναμε φιλική διαπραγμάτευση».

Σχόλιο: Ο Ν.Κ θέτει το δίλημμα κατά τρόπο ρεαλιστικό. Σκέτο «Μακεδόνες ή πολίτες του Βορείου Μακεδονίας»;

Ι. Ν.Κ. «Εμείς θέλουμε τη φιλία. Θέλουμε την κοινή πορεία για να συμβάλλουμε να αναπτυχθεί αυτή η περιοχή και αυτή η περιοχή να συμβάλλει στην ανάπτυξη όλων των Βαλκανίων...»

Σχόλιο: Η συμφωνία των Πρεσπών «συμβάλλει στην ανάπτυξη όλων των Βαλκανίων...»

Ο ίδιος Ν. Κοτζιάς την προηγούμενη ημέρα σε συνέντευξή του στην «Εφημερίδα των Συντακτών» κάνει αναφορές και στο κυπριακό:

Α. Ν.Κ. «Υπάρχει η δεύτερη σχολή που λέει άσ' τα τα προβλήματα για να τρεφόμεστε από τα προβλήματα» (ΑΠΕ).

Σχόλιο: αυτή η σχολή (που τρέφεται από τη μη λύση στο κυπριακό) είναι πασίγνωστη στην Κύπρο! Γι' αυτή τη σχολή ο ΝΚ δεν κάνει καμιά αναφορά, την παραγνωρίζει δημιουργώντας σύγχυση ως προς την ουσία της αναφοράς του.

Β. Ν.Κ. : «πάμε στη νέα διαπραγμάτευση με καλύτερους όρους από αυτούς που είχε ετοιμάσει ο κύριος Εϊντε. Πάμε με τις προτάσεις του πολύ σοβαρού Γ.Γ. του ΟΗΕ, όπως αυτές διατυπώθηκαν στο τέλος των συζητήσεων στο Κραν Μοντανά. Πάμε έχοντας ως κρατούμενο τη θέση ότι οι συνθήκες των εγγυήσεων και της συμμαχίας δεν θα μπορούν, πλέον, να διατηρηθούν».

Σχόλιο: αυτή η εκτίμηση δεν προκύπτει με βάση τα πραγματικά στοιχεία. Οι δύο πλευρές στην Κύπρο βρίσκονται μακρύτερα σε σχέση με πέρσι, η κοινή γνώμη έχασε την πίστη της στη λύση, η καχυποψία μεγάλωσε, η στροφή στη μη επικοινωνία κυριαρχεί, όπως δείχνουν μια σειρά από γεγονότα.

Γ. Στη συνέντευξη στο ΑΠΕ για τη συμφωνία των Πρεσπών έκανε μια σύντομη αναφορά στο κυπριακό: «δεν με ανησυχούν οι ελληνορωσικές σχέσεις, με ανησυχεί μια ανατροπή που αναπτύσσεται στη χώρα μας, που όταν εγώ ζητάω να φύγουν τα τουρκικά στρατεύματα από την Κύπρο, μου λένε όχι δεν είναι πατριωτικό αυτό, άφησε μερικά».

Σχόλιο: τι σημαίνει «όταν εγώ ζητώ»; Οι άλλοι Υπουργοί Εξωτερικών της Ελλάδας τι ζητούσαν; Οι ηγέτες της Κύπρου τι ζητούσαν; Σαράντα και πλέον χρόνια πολλοί έχουν «ζητήσει» να φύγουν τα τουρκικά στρατεύματα. Το ζήτημα δεν είναι τι ζητάς, το ζήτημα είναι τι αποτέλεσμα μπορείς να καταγράψεις επί του εδάφους. Και το αποτέλεσμα για τώρα είναι: 35 χιλιάδες τουρκικού στρατού, άρα μηδέν εις το πηλίκον!

Δ. Σημειώνει για το σκοπιανό ότι «θέλουμε η άλλη πλευρά να πείσει και τη δικιά της κοινωνία, να κερδίσει στη Βουλή την πλειοψηφία, το δημοψήφισμα».

Σχόλιο: αυτά ισχύουν για το Ζάεφ, ασφαλώς ισχύουν και για τον ηγέτη της ε/κ κοινότητας. Ισχύουν για τον Μ. Ακιντζί; Αυτός δεν έχει την ευθύνη να πείσει μια πλειοψηφία;

Ε. Στο σκοπιανό ο ΝΚ εμφανίζει μια λογική συνέπεια, κάνει λογικές επισημάνσεις και η Συμφωνία των Πρεσπών το βεβαιώνει. Στο κυπριακό εμφανίζει μια αντιφατική λογική, εμφανίζει μια «υπεροψία» στις ερμηνείες του γιατί δεν γνωρίζει το βάθος του κυπριακού. Αυτό από μόνο του δεν είναι κακό καθ' ότι ένας υπουργός εξωτερικών δεν μπορεί να γνωρίζει δεκάδες φακέλλους στην κάθε τους πτυχή σε πολλά ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Στο ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών το κυπριακό μόνο ο Γ. Κρανιδιώτης το γνώριζε σε πλήρες βάθος.

Στ. Στο κυπριακό ο ΝΚ παρατηρώ ότι αποφεύγει να μιλήσει για τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, την ομοσπονδιακή λύση, τις συμφωνίες κορυφής του 1977, του 1979, του 2006, του 2014, δηλαδή το «παράγωγο δίκαιο» που κατευθύνει τις διαπραγματεύσεις. Παρατηρώ ότι δεν κάνει καμιά αναφορά στην τ/κ κοινότητα, παρά το γεγονός ότι ένας παλαιός του μέντορας συναντήθηκε το 2003 στη Λευκωσία με όλη την τ/κ αντιπολίτευση και μίλησε σε συγκέντρωση στο Λήδρα Palace ενώπιόν της. Παρατηρώ επίσης ότι αποφεύγει να μιλήσει για την ΕΕ και το ρόλο που μπορεί να παίξει στις διαπραγματεύσεις επίλυσης του κυπριακού.

Παρά ταύτα, αναγνωρίζω ότι συνέβαλε με το δικό του τρόπο να μπει στις διαπραγματεύσεις το ζήτημα της ασφάλειας με έναν πιο απαιτητικό τρόπο και στις τρεις πτυχές του: αποχώρηση στρατού κατοχής, τερματισμός επεμβατικών δικαιωμάτων, νέο σύστημα ασφάλειας που να ανταποκρίνεται στην ιδιότητα του νησιού ως μέλους της ΕΕ. Δεν γνωρίζω τις διαπραγματευτικές πτυχές/λεπτομέρειες του θέματος. Αν ο τρόπος Κοτζιά πέρασε τη γραμμή του εφικτού και αν μπήκε στη ζώνη της ουτοπίας θα φανεί εκ του αποτελέσματος πολύ σύντομα.

Η ιστορία του κυπριακού είναι γραμμένη πάνω στις χαμένες «λεπτομέρειες» και πάνω στις κατακτημένες «αποχρώσεις». Με μια κίνηση αλλάζουμε τα δεδομένα, με μιαν άλλη σβήνουμε προοπτικές. Εξαρτάται τι ακριβώς διεκδικούμε.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

22 Ιουλίου 2018

Λέω εξ αρχής ότι το περίφημο «γλωσσάρι» τόσο ως πρωτοβουλία όσο και ως περιεχόμενο ήταν λάθος. Αν οι ενώσεις των δημοσιογραφικών ενώσεων (ε/κ και τ/κ) ήθελαν να πουν κάτι, θα μπορούσαν να το πουν οι ίδιες, να κάνουν λ.χ μια έκκληση στα Μέσα να ενισχύουν την προσπάθεια για επικοινωνία ανάμεσα στους δύο κοινότητες. Τίποτε άλλο. Αυτό που έγινε με την καταγραφή από ορολογίες (μερικές παράλογες) συνέβαλε στη συσκότιση πάνω σε πραγματικά προβλήματα που λιμνάζουν ανάμεσα στην ε/κ κοινότητα. Ειδικότερα:

A. Η συστηματική στράτευση μερίδας της δημοσιογραφίας να παρεμποδίζει την κριτική σκέψη, καθώς -κατά κανόνα- κάθε δήλωση του ηγέτη των τ/κ χαρακτηρίζεται προκαταβολικά ως «προκλητική». Αν λ.χ. μια δήλωση του Μ. Ακιντζί είναι «προκλητική», ή όχι, αυτό μπορεί να το κρίνει ο κάθε αναγνώστης/θεατής/ακροατής, αφού ακούσει την πραγματική δήλωση. Δεν χρειάζεται η δημιουργία συσκότισης.

B. Γίνεται αρκετή συζήτηση για τις ορολογίες «κατοχικός ηγέτης» ή «τ/κ ηγέτης» ή «εκπρόσωπος των τ/κ» ή και «εγκάθετος της Άγκυρας». Λοιπόν, αν ο ηγέτης των τ/κ είναι «κατοχικός ηγέτης» τότε δεν κάνεις μαζί του καμιά συνάντηση, καμιά συζήτηση για την επίλυση του κυπριακού! Η ε/κ πλευρά ήδη από το 1977 έχει αποδεχθεί μια διαδικασία η οποία οδηγεί σε ένα αποτέλεσμα-ψηφοφορία ανάμεσα στους τ/κ για να επιλέξουν τον ηγέτη τους.

Αν μετά από 41 χρόνια δεν αναγνωρίζουμε αυτή τη διαδικασία, όπως έκαναν όλοι οι πρόεδροι της Κύπρου, τότε τι; Πίσω από το πέπλο της ανυποχώρητης ρητορείας, συναντούμε τα μισά λόγια όσων δεν έχουν την τόλμη να πουν δημοσίως «όχι σε πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ο ΟΗΕ» και το συνακόλουθο, «όχι σε συνομιλίες που συμμετέχει ο κατοχικός ηγέτης!». Δεν τολμούν να το πουν γιατί δεν μπορούν να πουν δημοσίως το «διά ταύτα» και εφευρίσκουν μισές πολιτικές!

Γ. Το τελευταίο διάστημα έχει ανέβει ο πήχυς της «αξιολόγησης» μιας ασυνήθιστης αντικατοχικής μεζούρας: αν δεν πεις σε τρία λεπτά 17 φορές τη λέξη «κατοχή» αλλά 7, κάτι δεν πάει καλά, κάτι ύποπτο συμβαίνει! Τα αισθήματά σου για την Κύπρο, ίσως, έχουν εμφανίσει «υπόταση»! Λοιπόν, αυτή η ηχηρή συνθηματολογία που συνοδεύεται με μηδέν πράξεις για να φτάσουμε στην ελεύθερη Κύπρο, δεν ηχεί ως πειστική. Ηχεί ως ανυποχώρητη στάση στα μικρά και επουσιώδη με ταυτόχρονη σιωπή στα μεγάλα και σημαντικά όπως η σιωπή για τις επί ένα χρόνο μη συνομιλίες στο κυπριακό, όπως η σιωπή γύρω από τη στήριξη, ή όχι, στα ψηφίσματα του ΟΗΕ, όπως η σιωπή γύρω από τις ευρωτουρκικές σχέσεις και τη διασύνδεσή τους με το κυπριακό, όπως η σιωπή γύρω από τις επιπτώσεις από μια λύση του τύπου «δύο κράτη» δίπλα-δίπλα.

Δ. Δεν διαφεύγει της προσοχής μου ότι αυτή η ρητορεία διαθέτει υπερπαραγωγή επιθέτων και χρησιμοποιεί βαρύτατους χαρακτηρισμούς για τους «αντιπάλους» της. Αυτό συμβαίνει γιατί στερείται επιχειρημάτων, στερείται πραγματικών προτάσεων, στερείται επαφής με τον περιβάλλοντα κόσμο, στερείται στρατηγικής συμμαχιών. Η πολιτική της ακινησίας δεν τολμά να πει τι πραγματικά επιδιώκει και επιχειρεί να ψαρέψει σε θολά νερά. Έτσι επιχειρεί να πείσει μερίδα της κοινής γνώμης ότι διεκδικεί το «ιδανικό», για να κρύψει την πραγματική της προσέγγιση: στήριξη στις πολιτικές της στασιμότητας και της περιχαράκωσης στο κέλυφος της ε/κ «καθαρότητας».

Ε. Η κάλυψη των εξελίξεων γύρω από το κυπριακό απαιτεί από τα ΜΜΕ έντιμη πληροφόρηση, νηφάλια προσέγγιση, σφαιρική παρουσίαση των ειδήσεων. Ένα μέσο ενημέρωσης δεν «εκπροσωπεί» την ε/κ πλευρά στις συνομιλίες, αυτό είναι ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας. Τα Μέσα χρειάζεται να διευρύνουν την αντίληψή τους σε σχέση με τη διαδρομή της Κύπρου, να ενισχύουν την κριτική ενδοσκόπηση και την αυτονομία της αναζήτησης. Είναι αποφασιστικής σημασίας υπόθεση ο κύπριος πολίτης να έχει τις αναγκαίες γνώσεις για να είναι κριτικά συμμετέχων στην πιο μεγάλη μάχη της Κύπρου.

Στ. Η κατοχή δεν τερματίζεται με αδράνεια, με ηρωική άρνηση, με καταγγελίες. Αυτά αφήνουν την Κύπρο να κατεβαίνει σκαλί σκαλί στην περιθωριοποίηση.

Με συνθήματα και κορώνες τα σύνορά μας θα μείνουν στη Δερύνεια. Αν ακούσουμε τον (κερυνειώτη) Γ. Κρανιδιώτη θα είναι στην Κερύνεια:

«Η εσωστρέφεια, η αυτάρεσκη περιχαράκωση οδηγούν σε απομονωτισμό. Απαιτείται συνεχής παρακολούθηση, αντιμετώπιση των θεμάτων, πρωτοβουλίες και πρόγραμμα»- 20 Σεπτεμβρίου 1997.

ΜΕ ΛΟΥΤ ΣΤΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΜΙΑΙ

19 Ιουλίου 2018

Ένα ένα πρώτο βήμα στο κυπριακό καταγράφεται στις 6 Ιουλίου 2018, ακριβώς ένα χρόνο μετά το αδιέξοδο στο Κρανς Μοντάνα- 7 Ιουλίου 2017. Ένα στέλεχος στη γραμματεία του ΟΗΕ, η Τζέιν Χολ Λούτ με απόφαση του ΓΓ Α. Γκουτέρες θα κάνει μια περιοδεία σε Λευκωσία, Άγκυρα και Αθήνα. Τα πράγματα επί του εδάφους έχουν αποκτήσει τα δικά τους χαρακτηριστικά:

1. Ο ένας χρόνος χωρίς διάλογο και πραγματικές συνομιλίες αποτελεί εξαιρετικά μεγάλο χρονικό διάστημα. Σε αυτό το διάστημα καταγράφηκε σχεδόν μηδενική επικοινωνία ανάμεσα στους δύο ηγέτες, (με εξαίρεση το δείπνο του Απριλίου), και εξ' αιτίας αυτού, καταγράφηκε μετατόπιση της κοινής γνώμης προς την αρνητική κατεύθυνση, ένα σημαντικό μέρος αμφιβάλλει πλέον αν μπορούμε να φτάσουμε κάπου. Σε αυτό το κλίμα η Ειδική Αντιπρόσωπος του ΓΓ του ΟΗΕ στην Κύπρο Ε. Σπέχαρ εξήγησε ότι «η Τζέιν Χολ Λουτ θα μάθει το αποτέλεσμα των σκέψεων που έκαναν οι δυο ηγέτες από τη λήξη της Διάσκεψης για την Κύπρο το καλοκαίρι του 2017 και κατά πόσο νοιώθουν ότι υπάρχουν ή θα υπάρξουν σύντομα επαρκείς συνθήκες για επιστροφή σε ουσιαστικές διαπραγματεύσεις».
2. Λίγες ημέρες πριν την άφιξη της Τζέιν Χολ Λουτ στο νησί, η Ειδική Αντιπρόσωπος του ΓΓ του ΟΗΕ στην Κύπρο Ελίζαμπεθ Σπέχαρ, έχοντας πλέον μιαν σημαντική εμπειρία στα πράγματα, είπε στις 6 Ιουλίου τα εξής: «η εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών παραμένει κλειδί στην ενεργοποίηση περισσότερης υποστήριξης προς την ειρηνευτική διαδικασία μέσα στην κοινωνία σε μεγάλο βαθμό...ο ΓΓ του ΟΗΕ το πιστεύει αυτό ακράδαντα και στην πρόσφατη έκθεσή του για την αποστολή των Καλών Υπηρεσιών του, παρότρυνε τους ηγέτες να δουν το θέμα της παροχής υποστήριξης σε υφιστάμενες δικαιοδικές πρωτοβουλίες, περιλαμβανομένου του να βοηθήσουν στην ενεργοποίηση

της δημόσιας υποστήριξης και της εμπλοκής στην ειρηνευτική διαδικασία» (ΚΥΠΕ 6 Ιουλίου).

3. Οι επισημάνσεις Σπέχαρ μάς δίνουν μια πολύ καλή ευκαιρία για να δούμε πως εξελίσσονται τα πράγματα στην ε/κ κοινωνία. Θέλω να σημειώσω ότι στην πραγματική πολιτική διαδικασία όλα έχουν τη δική τους σημασία, είτε όταν κάποια γίνονται, είτε όταν αυτά αφήνονται στο περιθώριο. Τρία παραδείγματα:

Πρώτο, όταν υπάρχουν εξελίξεις στο κυπριακό, κατά κανόνα ορισμένα κόμματα ζητούν έκτακτη σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου, ζητούν προφορική ενημέρωση ή και με έγγραφα. Εδώ και ένα χρόνο που δεν διεξάγεται διάλογος κανένα δεν ζητά κάτι ανάλογο, έστω να ρωτήσει πού πάμε, αν πάμε και τι τρέχει και έχουμε μηδεν συνομιλίες.

Δεύτερο, η στασιμότητα καταγράφει τις δικές της παρενέργειες. Όπως η οργανωμένη προσπάθεια να μην ανοίξει σημείο διέλευσης στη Δερύνεια γιατί θα «πληγεί» ο τουρισμός στην Αγία Νάπα. Όπως η αποστολή ρημαντικής διακοίνωσης στις ξένες πρεσβείες από την Έφορο Αρχαιοτήτων με τη στήριξη μηχανισμού στο Υπουργείο Εξωτερικών ότι «όλα τα μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι στις κατεχόμενες περιοχές είναι κλειστοί σε επισκέπτες». Όπως η εγκύκλιος του Τμήματος Τελωνείων σχετικά με την αγορά καυσίμων στην κατεχόμενη. Τρία παραδείγματα τα οποία στέλλουν μηνύματα σύγχυσης και δημιουργούν ερωτηματικά ως προς τις βαθύτερες επιδιώξεις που προδίδουν αυτές οι προσχηματικές πολιτικές.

Τρίτο, η ημερήσια διάταξη στην ε/κ κοινωνία καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις δυνάμεις της στασιμότητας. Ιδιοκτήτες μέσων ενημέρωσης διαβάζουν το ρόλο τους με έναν πολιτικά «καθοδηγητικό» τρόπο, θέλοντας να επιβάλουν τη δική τους προσωπική ατζέντα στην ευρύτερη κοινωνία. Η καθημερινή ροή ειδήσεων σε μεγάλο βαθμό προωθεί τον αποσυντονισμό της διαδικασίας επίλυσης, και όχι σπάνια, δημιουργεί μια κοινή γνώμη που γνωρίζει ειδήσεις στρατευμένες στην υπηρεσία της στασιμότητας.

4. Η Ελίζαμπεθ Σπέχαρ ζητά «την εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών στην ειρηνευτική διαδικασία». Υπενθυμίζει ότι ο ΓΓ του ΟΗΕ στην πρόσφατη έκθεσή του «παρότρυνε τους ηγέτες να δουν το θέμα της παροχής υποστήριξης σε υφιστάμενες δικαιοδικές πρωτοβουλίες, περιλαμβανομένου του να βοηθήσουν στην ενεργοποίηση της δημόσιας υποστήριξης και της εμπλοκής στην ειρηνευτική διαδικασία».

Η επισήμανση Σπέχαρ θα έπρεπε να ήταν εκ του περισσού, καθώς είναι δική μας ευθύνη να θέτουμε σε εφαρμογή αυτό το θεμελιώδες σημασία κεφάλαιο. Είναι δική μας ευθύνη η γνώση του βασικού πλαισίου της λύσης που

επιδιώκουμε.

Είναι δική μας ευθύνη να δώσουμε περισσότερη και συστηματικότερη υποστήριξη προς την ειρηνευτική διαδικασία.

Είναι δική μας ευθύνη να προσέξουμε τη θέση Γκουτέρες (Εκθεση προς το ΣΑ, 15/6) ότι «οι ηγέτες θα χρειαστεί να συνεχίσουν να μιλούν με σαφήνεια και με μία φωνή σχετικά με τις ευκαιρίες και τα οφέλη μιας συνολικής διευθέτησης, αλλά επίσης, και αναμφισβήτητα, σχετικά με τους κινδύνους και το κόστος του status quo ή της διολίσθησης από τα όσα ήδη έχουν κερδηθεί». Είναι δική μας ευθύνη να κάνουμε ότι περνά από το χέρι μας για να αλλάξουμε τα πράγματα γιατί είναι η δική μας πατρίδα που βρίσκεται υπό κατοχή. Εμείς θα έπρεπε να δίνουμε «μαθήματα» συμμετοχής σε άλλους, και όχι η Σπέχαρ σε εμάς.

Λοιπόν, η μπάλα, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, βρίσκεται στο γήπεδο των δύο ηγετών, ως κυπριακής ιδιοκτησίας υπόθεση. Η Τζέιν Χολ Λουτ έχει μια αποστολή: να μάθει «κατά πόσο (οι δύο ηγέτες) νοιώθουν ότι υπάρχουν ή θα υπάρξουν σύντομα επαρκείς συνθήκες για επιστροφή σε ουσιαστικές διαπραγματεύσεις»,

ΑΥΤΟΣ Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ...

11 Ιουλίου 2018

Γιατί η ε/κ κοινωνία αισθάνεται άβολα με το γύρο περιβάλλον της, ενώ αισθάνεται τόσο καλά όταν είναι «μόνη» της; Η ε/κ μοναδικότητα εγκαθίσταται στο κέντρο κάθε ανάλυσης, καθώς αποτελεί ένα μείζονα χαρακτηριστικό του τρόπου που εξηγούμε τον εαυτό μας και τον κόσμο. Μέσα σε αυτή τη αντίληψη περνά και η κυρίαρχη ε/κ οπτική σχετικά με τους τ/κ είτε ως οργανωμένη κοινότητα, είτε ως άτομα.

Δύο κοινότητες που έχουν συγκρουστεί κατά καιρούς, και οι οποίες λόγω της στρατιωτικής κατοχής από την Τουρκία τμήματος της εδάφους του νησιού, ζουν χωριστά, είναι φυσικό επακόλουθο να έχουν ζητήματα προς επίλυση. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, εκτιμώ ως εξής την κυρίαρχη ε/κ αφήγηση για τον «μέσο» τουρκοκύπριο:

Πρώτο, εφόσον η Κύπρος ανήκει στην ε/κ κοινότητα, στην κυρίαρχη ε/κ αφήγηση όλοι οι άλλοι που κατοικούν στο νησί εδώ και αιώνες εμφανίζονται ως «παρείσακτοι». Η ε/κ κοινότητα διεκδικεί την απόλυτη αίσθηση υπεροχής απέναντι στην ιστορική εξέλιξη της νήσου, γι' αυτό οτιδήποτε άλλο εξελίσσεται

δίπλα μας το αγνοούμε ή αδιαφορούμε γι' αυτό. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα δίνει μεγάλη βαρύτητα στα ζητήματα γύρω από την εθνική καταγωγή, ωστόσο, δεν ήταν, ούτε είναι σε θέση να καλλιεργήσει άλλες έννοιες εξίσου σημαντικές με την εθνική ταυτότητα όπως διαφορετικότητα, πολιτιστικές ταυτότητες, ατομικός και συλλογικός αυτοπροσδιορισμός, ή κοινοτισμός.

Δεύτερο, από το 1950 η ε/κ κοινότητα εμφάνιζε τον εαυτό της ως το αιώνιο θύμα ξένων συνωμοσιών που επιβουλεύονταν την ύπαρξή της σε αυτό το ανατολικό άκρο της Μεσογείου. Η ε/κ πολιτική ελίτ είχε το δίκαιο με το μέρος της, συνεπώς κάθε ένας που είχε διαφορετικά συμφέροντα ή προσεγγίσεις στο κυπριακό αυτόματα έμπαινε στην κατηγορία του «εχθρού», οι άλλοι απαγορευόταν να έχουν δικά τους συμφέροντα ή να έχουν διαφορετικές προτεραιότητες όπως συνέβαινε με την τ/κ κοινότητα.

Τρίτο, από το 50 είμαστε στο ίδιο έργο θεατές: η ε/κ ελίτ η οποία ασκούσε τον έλεγχο στην κυρίαρχη ε/κ αφήγηση, επέβαλε μίαν μονοδιάστατη ερμηνεία των εξελίξεων. Έχοντας χαρακτηριστικές αδυναμίες στο να αντιμετωπίσει τις, κατά καιρούς, προκλήσεις κατασκεύασε τη θεωρία του αιώνιου θύματος, ότι οι ξένοι κάθε στιγμή επιβουλεύονται τα συμφέροντά μας. Αυτή η νοοτροπία οδήγησε στην πολιτική της περιχαράκωσης, δυσκόλεψε αφάνταστα τη συνεννόηση ανάμεσα στις δύο κοινότητες και ασφαλώς αξιοποιήθηκε τα μέγιστα από την ντενκτασική διοίκηση για να επιβάλει μηνύματα αποξένωσης και αντιπαλότητας.

Τέταρτο, όλο το δίκαιο είναι δικό μας. Ακόμα και όταν οι αριθμοί μιλούν με σαφήνεια. Για παράδειγμα ο συνολικός αριθμός των κυπρίων που έχουν δηλωθεί αγνοούμενοι από το 1963 έως το 1974 είναι 2142. Από την τουρκική εισβολή 1600 ελληνοκύπριοι και 42 από το 1964. Από τις διακοινοτικές συγκρούσεις 1963-64 μέχρι τον Αύγουστο του 1974, 500 τουρκοκύπριοι. Ακόμα και όταν η ΔΕΑ παρέχει ακριβή στοιχεία για το σύνολο των αγνοουμένων, η ε/κ κοινότητα –κατά κανόνα- αρνείται να ελέγξει τους αριθμούς και βεβαίως αρνείται να εξηγήσει τα γεγονότα που κρύβονται πίσω από αυτούς. Αν όλο το δίκαιο είναι δικό μας, τότε όλο το άδικο είναι δικό τους ακόμα και όταν η ε/κ ηγεσία τρία μόνο χρόνια από την επικύρωση του συντάγματος της Ζυρίξης ζήτησε την πλήρη αναθεώρησή του!

Πέμπτο, η υποτίμηση ή και αγνόηση της τ/κ ταυτότητας αποτελεί μια κορυφαία αντίληψη στην ε/κ κοινωνία. Η τ/κ πολιτιστική δραστηριότητα δεν μάς λέει απολύτως τίποτα. Η υποτίμηση δεν προκύπτει από καλλιτεχνικά κριτήρια-συνδέεται με πολιτικές στάσεις, οφθαλμοφανή παράγωγα μιας λανθάνουσας υπεροψίας απέναντι στην τ/κ «υστέρηση». Είναι γι' αυτό που αρκετοί ε/κ

νιώθουν καλά μόνο αν συναντήσουν κάτι στην τ/κ κοινότητα που να είναι, ή μοιάζει να είναι, ε/κ προέλευσης...

Έκτο, η δικαιολογημένη οργή από την εισβολή του 1974, έφερε το αίσθημα της ματαίωσης για πολλούς ε/κ. Η επί δεκαετίες ρητορεία Ντενκτάς περί «δύο κρατών» δίπλα δίπλα, στη συνέχεια η αδυναμία της ε/κ ηγεσίας να μετατρέψει την ένταξη στην ΕΕ σε καταλύτη της λύσης, έχουν οδηγήσει στη συνάντηση με το αδιανόητο- τη σταδιακή διολίσθηση μέρους της ε/κ κοινής γνώμης στην ιδέα των «δύο κρατών», ουσιαστικά εκχώρηση του 37% της Κύπρου στην Τουρκία.

Έβδομο, Σε μια άλλη προσέγγιση των πραγμάτων η αναζήτηση της τεκμηριωμένης αλήθειας είναι το κλειδί για να δούμε τα πράγματα πέρα από το άσπρο-μαύρο, να βγούμε πέρα από την κοινοτική αυτοδικαίωση. Είναι χρήσιμο να συζητήσουμε αλήθειες και ψέματα βγαίνοντας έξω από το κέλυφος της περιχαράκωσης που επεξεργάστηκε η ε/κ ελίτ για να κρύψει τις ανεπάρκειές της- από την αδράνεια στη συνεχή διολίσθηση στην πολιτική της «καθαρής», πλην «μισής» Κύπρου.

Όγδοο, παρά τις δυσκολίες, παρατηρούμε ότι όπου υπάρχουν μνήμες συνεργασίας ε/κ και τ/κ (λ.χ. μετάβαση στις γενέθλιες κατοικίες) ή όπου αναπτύσσονται συνέργειες με σημερινό περιεχόμενο (λ.χ δράσεις στο «Σπίτι της Συνεργασίας» ή εκδηλώσεις με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις) οι προοπτικές της αλλαγής μεγαλώνουν. Θέλω να υπογραμμίσω τόσο τις δυσκολίες του εγχειρήματος όσο και τις πολλές της προοπτικές.

Η ε/κ κοινωνία έχει την ευθύνη να κάνει κάτι παραπάνω: να δείξει συστηματικότητα σε μια πολιτική ανοικτών οριζόντων, να δείξει ότι καταλαβαίνει τι σημαίνει 1η Μαΐου 2004. Η ένταξη στην ΕΕ παρέχει τις βάσεις για μια νέα στρατηγική, αυτήν που θα μετέτρεπε τις ευρωπαϊκές αξίες σε μάχιμες κυπριακές πολιτικές.

Πώς τα κατέφεραν άλλοι λαοί αξιοποιώντας το ευρωπαϊκό χαρτί; Έτσι μπορούμε και εμείς. Είναι ζήτημα σχεδίου, ηγετικότητας και επιμονής.